ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

200 ΧΡΟΝΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟ ΤΩΝ
ΑΓΙΩΝ 4ΩΝ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΩΝ

Ἡμερολόγιον 2024

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

2024

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Δ΄ * ΕΤΟΣ Β΄

ΡΕΘΥΜΝΟΝ

ΙΣ ΧΣ Ὁ Ἐλεήμων.
Διά χειρός Φωτίου Ν. Κόντογλου, αϡνε΄ (1955).
Εἰκόνα δεσποτική στό τέμπλο τοῦ νοτίου κλίτους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης.

Ὁ Πνεύματι Ἁγίῳ συνημμένος,
ἄναρχε Λόγε καὶ Υἱέ,
ὁ πάντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων
συμπαντουργὸς καὶ συνδημιουργός,
τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐλόγησον,
φυλάττων ἐν εἰρήνῃ
τῶν Ὀρθοδόξων τὰ πλήθη,
πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου,
καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου.

Ἀπό τήν Ἀκολουθία τῆς Ἰνδίκτου

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης
ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΣΕΠΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ

Ἱερώτατε Μητροπολῖτα Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, ὑπέρτιμε καί ἔξαρχε Ἄνω Κρήτης καί Πελάγους Κρητικοῦ, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Πρόδρομε, χάρις εἴη τῇ ὑμετέρᾳ Ἱερότητι καί εἰρήνη παρά Θεοῦ.

Χαιρετίζομεν πατρικῶς τήν ἔκδοσιν τοῦ μετά χεῖρας ἐγκολπίου ἡμερολογίου τῆς καθ᾽ ὑμᾶς

Ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὑποκλίνεται εὐλαβικά μπροστά στίς Τίμιες Κάρες τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων, κατά τήν πρώτη Του Εὐλογητή Ἐπίσκεψη στό Ρέθυμνο, τήν 17η Νοεμβρίου 1992.

Ἱερᾶς Μητροπόλεως διά τό ἔτος 2024, ἀφιερουμένου εἰς τήν συμπλήρωσιν κατ᾽ αὐτό διακοσίων ἐτῶν ἀπό τῆς μαρτυρικῆς τελειώσεως ἐν Ρεθύμνῃ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Γεωργίου, Ἀγγελῆ, Μανουήλ καί Νικολάου, ἐνταχθέντων εἰς τό ἁγιολόγιον τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κατ᾽ Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1977, ἐπί Πατριαρχίας τοῦ μακαριστοῦ ἀμέσου προκατόχου τῆς ἡμῶν Μετριότητος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου, μεταφέροντες τήν εὐλογίαν τῆς Μητρός Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας καί ἐκφράζοντες τάς ἡμετέρας προσρήσεις ἐπί τῷ ἀνατέλλοντι νέῳ ἐνιαυτῷ τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου.

Εἰσερχόμεθα εἰς τό νέον ἔτος, ἐμφορούμενοι ὑπό τῆς ἀκλονήτου βεβαιότητος, ὅτι τήν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος πρός τήν Βασιλείαν τῶν Ἐσχάτων, ἐν τῇ ἱστορίᾳ καί δι᾽ αὐτῆς, κατευθύνει ὁ Κύριος καί Σωτήρ τοῦ κόσμου Ἰησοῦς Χριστός, «τό Α καί τό Ω, ὁ πρῶτος καί ὁ ἔσχατος, ἀρχή καί τέλος», (Ἀποκ. κβ΄, 13). Ἀνήκομεν εἰς τόν Χριστόν. Γνωρίζομεν ὅτι ἐν Αὐτῷ ἦλθεν ἡ Ἀλήθεια καί παρέδραμεν ἡ σκιά. Ὁ προαιώνιος

Λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο σάρξ, προσλαβών καί ἁγιάσας τό ἀνθρώπινον καί ἀνακαινίσας τήν κτίσιν πᾶσαν. Τήν ἐλθοῦσαν ἐν τῇ Ἐνανθρωπήσει Αὐτοῦ χάριν καί τήν ἐρχομένην πλήρωσιν καί πληρότητα τῆς Θείας Οἰκονομίας ζῶμεν ἐν τῷ μυστηρίῳ καί τοῖς ἁγίοις μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία «διανέμει ἐν τῇ οἰκουμένῃ τά δῶρα τοῦ Θεοῦ, τήν ἀγάπην Του, τήν εἰρήνην, τήν δικαιοσύνην, τήν καταλλαγήν, τήν δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως καί τήν προσδοκίαν τῆς αἰωνιότητος» (Ἐγκύκλιος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, Κρήτη 2016, Προοίμιον).

Γενεά παρέρχεται καί γενεά ἔρχεται, ἡμεῖς δέ οἱ ἐνταῦθα, «ἐνδυναμούμενοι ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Β΄ Τιμ. β΄, 1), ἱστάμεθα ἐπί τῶν ἐπάλξεων, φυλάσσοντες τήν τιμίαν παρακαταθήκην τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων, ἀξιοποιοῦντες ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ τήν πεῖραν τοῦ παρελθόντος, μελετῶντες τό παρόν, τάς ἀντιφάσεις καί τάς θετικάς προοπτικάς τοῦ πολιτισμοῦ, πάντοτε ἐν ἀναφορᾷ πρός τήν ἐξαγγελίαν τοῦ Εὐαγγελίου

καί τήν καλήν μαρτυρίαν ἐν τῇ ἀποστολῇ μεταμορφώσεως τοῦ κόσμου.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, δεόμενοι τοῦ πανδώρου Κυρίου τῆς δόξης, ὅπως χαρίζηται ὑμῖν, Ἱερώτατε ἀδελφέ, καί τῷ ἐν τῇ θεοτηρήτῳ ὑμῶν Ἐπαρχίᾳ εὐσεβεστάτῳ κλήρῳ καί λαῷ, ὑγιείαν ἀκλινῆ, πνευματικήν εὐφροσύνην καί δαψιλῆ καρποφορίαν καί κατά τό νέον ἔτος ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, ἐκζητοῦμεν καί τάς ὑμετέρας προσευχάς ὑπέρ τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἐπικαλούμενοι ἐφ᾽ ὑμᾶς, πρεσβείαις τῶν ἐν ἔτει 1824 γενναιοφρόνως ὁμολογησάντων, ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων, τήν πανσωστικήν πίστιν αὐτῶν εἰς Χριστόν καί τελειωθέντων ἐν αὐτῇ, τεσσάρων Νεομαρτύρων, τοῦ κλέους τῆς Ρεθύμνης, τήν ἀείρυτον χάριν καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ Κυρίου τῶν ὅλων καί Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

,βκγ΄ Ὀκτωβρίου ε΄

ὁ Κωνσταντινουπόλεως
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες ἐν Ρεθύμνῃ.
Ν. Σκορδαλάκης ὁ Κρής ἐποίησε. Ἔτος 1966.
Εἰκόνα στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων
Τεσσάρων Μαρτύρων Ἁπλαδιανῶν Μυλοποτάμου.

Τοῖς Ἁγίοις Τέτταρσι Μάρτυσι
τοῖς ἐν Ῥιθύμνῃ ἀθλήσασι

Τυράννου στερρῶς ἀντιστάντες δυσθέῳ
γνώμῃ, τῇ Χριστοῦ πίστει πήξαντες πόδας,
θαρσαλέως δέξαντο πικρὰν σιδήρου
τομήν, αἵματος τὴν πορφύραν ἐνδύντες.
Καὶ νῦν, δὶς ἑκατὸν ἐνιαυτοὺς πληροῦντες
μνήμης, οἱ πιστοὶ τοῦ Ῥιθυμναίων γένους
ἅπαντες λισσόμεθα πίστει καὶ πόθῳ,
Μανουήλ, Νικόλαε σὺν Γεωργίῳ,
ἅμα Ἀγγελῇ, τετρακτὺν τῶν μαρτύρων,
φυλάττειν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης.

Ἐπίγραμμα τῆς 200ετηρίδος
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων
ὑπό τοῦ ἐλλογιμ. κ. Νικολάου Παπαδογιαννάκη,
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ὁ Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Πρόδρομος

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Πρός
τόν Ἱερό Κλῆρο,
τίς Μοναστικές ἀδελφότητες
καί τόν εὐσεβῆ λαό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης
καί Αὐλοποτάμου.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,
Παιδιά τῆς Τοπικῆς μας Ἐκκλησίας.

Μέ ἰδιαίτερη χαρά χαράσσομε τίς προλογικές αὐτές γραμμές στό Ἡμερολόγιο τοῦ ἔτους 2024, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τό ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένο στή

συμπλήρωση διακοσίων ἐτῶν (1824-2024) ἀπό τή μαρτυρική τελείωση τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων μας, Μανουήλ, Ἀγγελῆ, Γεωργίου καί Νικολάου, τῶν ἐκ Μελάμπων καταγομένων καί ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρησάντων.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Νεομάρτυρες, τέκνα γονέων θεοσεβῶν, κρυπτοχριστιανῶν τῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας, ἔδωκαν διά τοῦ μαρτυρίου τήν μαρτυρία τους καί, μέ τόν τρόπο αὐτό, αὐθαρτίστηκαν, ἔγιναν αἰώνιοι καί παγκόσμιοι μέσα στόν χοροχρόνο τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Οἱ τιμώμενοι ἅγιοι, ἐμπνεόμενοι ἀπό τήν ἀγάπη τους «γιά τοῦ Χριστοῦ τήν πίστη τήν ἁγία καί τῆς πατρίδος τήν ἐλευθερία», ἔλαβαν μέρος μαζί μέ τούς ἄλλους ἀγωνιστές στήν ἐπανάσταση κατά τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, γιά νά διατηρηθεῖ ἐλεύθερη ἡ Πατρίδα. Πολέμησαν σθεναρά καί μέ γενναιότητα καί, ὅταν ὁδηγήθηκαν αἰχμάλωτοι ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ καί τοῦ ἡγεμόνος, ὁμολόγησαν μετά παρρησίας τήν πίστη τους στόν Χριστό. Δέν ἐκάμφθησαν ἀπό τίς ἀπειλές καί τά μαρτύρια, ἀλλά παρέ-

μειναν κραταιοί καί δυνατοί, σταθεροί στήν πίστη καί τήν ἀγάπη τους στόν Χριστό, ἀδαμάντινοι στῦλοι ὑπομονῆς καί ἑκουσίου μαρτυρίου. Ὁδηγήθηκαν στό μαρτύριο, ἐδῶ στή Μεγάλη Θύρα τῆς Ρεθύμνης, ὅπου ὁ δήμιος τούς ἀπεκεφάλισε, καταφέρνοντας, μέ τόν τρόπο αὐτό, νά τούς ἀφανίσει βιολογικά καί φυσικά, ἀπό τόν παρόντα φθαρτό κόσμο, νά τούς αἰωνίσει ὅμως καθιστώντας τους πολίτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί μάλιστα ἐστεμμένους μέ τό στέφανο τοῦ μαρτυρίου.

Οἱ Νεομάρτυρες εἶναι ἡ συνέχεια τῆς ἀπόδειξης ὅτι ἡ Ὀρθοδοξία πάει πάντα μαζί μέ τό μαρτύριο. Εἴτε εἶναι νεομάρτυρες, πού σημαίνει αἷμα, εἴτε εἶναι σήμερα τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως, πού λογίζεται ὡς μαρτύριο στά μάτια τοῦ Θεοῦ. Σήμερα δέν ζητεῖται ἀκόμη αἷμα ἀλλά ζητεῖται πνεῦμα. Τό νά κρατᾶ κανείς τήν πίστη σήμερα εἶναι μαρτύριο στήν οὐδετερόθρησκη εὐρωπαϊκή πραγματικότητα. Οἱ πολιτισμοί ὅμως δέν φτιάχνονται μέ οὐδετερότητα, ἀλλά μέ γενναιότητα. Γιά ὅλα αὐτά εἴμαστε σήμερα ἐνώπιον τῶν εὐθυνῶν μας

ὅλοι, στεκόμενοι ἀπέναντι στούς Τέσσερεις Μάρτυρες.

Κάθε ὁλοκληρωτισμός, ὁποιασδήποτε ἀπόχρωσης, καί κάθε οὐδετερότητα, ἀπό τήν ἄλλη, δέν μποροῦν νά ἐμπνεύσουν τίς κοινωνίες καί τούς λαούς. Καί σήμερα μπροστά μας εἶναι τέσσερα παλληκάρια τῆς Κρήτης, πού χωρίς νά ξέρουν κοινωνιολογίες καί θεωρίες, μᾶς τοποθετοῦν μπροστά στίς ἔννοιες τοῦ κώδικα τῶν ἀξιῶν πού ἀπαιτοῦνται γιά νά κτισθοῦν κοινωνίες, λαοί καί γένη. Τό γένος μας γιά μιά ἀξιοπρέπεια ὁδηγήθηκε στά βουνά τῆς Ἀλβανίας, γιά νά ὑπερασπισθεῖ τήν ἀξιοπρέπεια τῆς ζωῆς καί τῆς ἀνθρώπινης ὕπαρξης, ἐνάντια σέ κάθε ὁλοκληρωτισμό. Τότε ἐν ὅπλοις στά βουνά, σήμερα στήν καθημερινή μας παλαίστρα, μέ τό μαρτύριο τῆς συνειδήσεως.

Γιά τοῦτο, τό Ρέθυμνο πρέπει νά καυχᾶται. Διότι, γιά μιά ἀκόμη φορά, τέσσερα νέα παλληκάρια ἔστειλαν τό μήνυμα τῆς Οἰκουμενικῆς διάστασης τῆς Ὀρθοδοξίας στά πέρατα τῆς γῆς. Τῆς Ὀρθοδοξίας πού δέν μπλοκαρίζεται ἀπό ἔννοιες καί ἰδέες, ἀλλά εἶναι οἰκουμενική

καί παγκόσμια, ὄχι μέ τήν ἔννοια μιᾶς ἀπρόσωπης παγκοσμιοποίησης, ἀλλά μιᾶς καινοποιοῦ οἰκουμενικότητας. Ὅπου ἐφαρμόσθηκαν ἰδέες χωρίς ἀξίες καί βιώματα, κατάντησαν ὁλοκληρωτισμοί καί κατέληξαν σέ ἀνθρώπινες τραγωδίες.

Οἱ μάρτυρες προέταξαν τήν ἱεροπρέπεια τῆς ζωῆς καί τήν ἀξία τῆς ἐλευθερίας, ὡς δώρων τοῦ Θεοῦ πρός τόν ἄνθρωπο.

Ἡ κληρονομιά τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι γιά ὅλον τόν κόσμο. Δέν ὁμιλεῖ ἡ Ὀρθοδοξία γιά περιουσιότητα λαῶν. Ἀλλά ἁπλώνεται σε ὁλόκληρη τήν Οἰκουμένη καί προσκαλεῖ τόν κάθε βουλόμενο νά εἰσέλθει, νά γευθεῖ, νά ψαύσει. Ὁ οὐρανοπολίτης ἔχει ὡς συμπατριώτη του κάθε ἄνθρωπο πού μαρτυρεῖ γιά τόν Χριστό ὅπου γῆς. Χωρίς ἀκρότητες καί ἐθνοφυλετισμούς, τούς ὁποίους τό πάνσεπτο Οἰκουμενικό μας Πατριαρχεῖο, ἀρκετές δεκαετίες πρίν, καταδίκασε.

Ἡ ἐπέτειος αὐτή, τῆς συμπληρώσεως δύο αἰώνων ἀπό τή μαρτυρική τελείωση τῶν Ἁγίων μας, φέρει ἐνώπιόν μας τίς Ἱερές Μορφές Τους

καί μᾶς καλεῖ νά «ψηλαφήσουμε» καί πάλι τούς βίους, τό μαρτύριο, τό φρόνημα καί τό ἦθος τους καί νά ἐμπνευσθοῦμε ἀπό αὐτά, στούς σύγχρονους τούτους καιρούς, στούς ὁποίους ζοῦμε, καθώς τά αὐτονόητα καί τά δεδομένα ξαναγίνονται ζητούμενα σέ ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς ζωῆς μας.

Ἡ ἐπέτειος αὐτή γίνεται ἀφορμή καί πρόσκληση νά ἀναθεωρήσομε τήν ἔκβαση τῆς ἀναστροφῆς τῶν Ἁγίων μας. Νά μελετήσομε τόν βίο καί τήν πολιτεία τους. Νά ἐμπνευσθοῦμε ἀπό τό αἰώνιο παράδειγμα τῆς ἀνδρείας, τῆς πίστεως καί τῆς φιλοπατρίας τους. Νά ἐνωτισθοῦμε τίς φωνές τους, καθώς δύο αἰῶνες τώρα, «κραυγάζουν» τά μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ. Νά διδαχθοῦμε ἀπό τή θαρραλέα μαρτυρία τους, ὅπως αὐτή ἔχει καταγραφεῖ καί διασωθεῖ: «*ἐμεῖς χρισθιανοί ἐγεννήθημεν, χριστιανοί θά ἀποθάνωμεν*».

Κατακλείομε τοῦτο τό προλόγισμα μέ τήν ἐγκάρδια εὐχή καί προσευχή, οἱ Ἅγιοί μας Τέσσερεις Νεομάρτυρες, Μανουήλ, Ἀγγελῆς, Γεώργιος καί Νικόλαος, νά πρεσβεύουν ἀνύστακτα πρός τόν Κύριό μας καί νά ἀποτελοῦν φωτεινούς ὁδοδείκτες στή ζωή καί τήν πορεία τοῦ Τόπου μας καί ὅλων τῶν ἀνθρώπων του.

Εὐχόμαστε σέ ὅλους, ἀπό μυχοῦ καρδίας, καλή καί εὐλογημένη χρονιά, ἁγιομαρτυροσκέπαστη ἀπό τή χάρη τῶν Τεσσάρων Ἁγίων Νεομαρτύρων μας!

Μέ θερμές πατρικές εὐχές

Ὁ Ἐπίσκοπός σας

† Ὁ Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
Πρόδρομος

ΡΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑ
ΜΗ ΤΡΟΠΟΛΙΟ
ΔΥΣΠΟΤΑΜΙΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΠΡΑΞΙΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΡΕΘΥΜΝΗ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ,
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 588.

Τοὺς ἐν τεκμηρίοις πολλοῖς στόματα Θεοῦ Λόγου γενομένους καί γνώσει ἀληθεῖ τήν ἀγνωσίαν ἀποδιώκοντες καί ὑπέρ τῆς εἰς Χριστόν πίστεως μαρτυρικῶς τελειουμένους ὕμνοις καί ἐγκωμίοις ἐσαεί μετά πάσης εὐλαβείας σεμνύειν καί γεραίρειν ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ οἶδεν

Ἐκκλησία καί ἅμα τήν τούτων ἐπικαλεῖσθαι μεσιτείαν πρός τόν φιλάνθρωπον Θεόν ὑπέρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἰάσεως ἀσθενῶν καί ὠφελείας ψυχικῆς τοῦ χριστωνύμου πληρώματος.

Ἐπειδή τοίνυν τοιαῦτα ἔκτακτα τεκμήρια τῆς εἰς Χριστόν πίστεως αὐτῶν παρέσχον καί οἱ ἐν Ρεθύμνῃ ἐν χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ εἰκοστῷ τετάρτῳ ἔτει μαρτυρικῶς τελειωθέντες ἐκ τῶν κατοίκων Μελάμπων τῆς πόλεως ταύτης τῆς Κρήτης Γεώργιος, Ἀγγελῆς, Μανουήλ καί Νικόλαος, οἵτινες, ὁσιότητι μέν καί ἁγιότητι βίου διακριθέντες ἠξιώθησαν μετά τό μαρτύριον τοῦ χαρίσματος τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας παρά Θεοῦ, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετά τῶν περί ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καί ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καί συλλειτουργῶν, ὑπ᾽ ὄψιν λαβόντες τόν ὅσιον βίον, τήν μαρτυρικήν τούτων τελευτήν καί τήν περί ἁγιότητος τούτων κοινήν ἐκκλησιαστικήν

συνείδησιν ποιμένων καί ποιμαινομένων, ἅμα δέ καί τά παρ᾽ αὐτῶν ἐνεργηθέντα θαύματα καί τήν θαυματουργικήν χάριν τῶν λειψάνων αὐτῶν, περί ὧν ἁπάντων ὑπέβαλεν ἡμῖν ὁ Ἱερώτατος Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Τίτος, συνυποβαλών ἅμα καί περί τοῦ πρός αὐτούς σεβασμοῦ τῶν πιστῶν τῆς θεοσώστου ἐπαρχίας αὐτοῦ καί τήν ἐπί τῇ μνήμῃ αὐτῶν ψαλλομένην ἀσματικήν ἀκολουθίαν, τῷ κοινῷ τῆς Ἐκκλησίας ἀκολουθοῦντες ἔθει, ἔγνωμεν τήν προσήκουσαν τοῖς ἁγιωτάτοις τούτοις ἀνδράσιν ἀπονεῖμαι τιμήν.

Διό καί θεσπίζομεν Συνοδικῶς καί διοριζόμεθα καί ἐν Ἁγίῳ διακελευόμεθα Πνεύματι, ὅπως οἱ εἰρημένοι Γεώργιος, Ἀγγελῆς, Μανουήλ καί Νικόλαος, οἱ ἐν Ρεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρικῶς τελειωθέντες, συναριθμῶνται τοῖς Ὁσιομάρτυσι καί Ἁγίοις τῆς Ἐκκλησίας, τιμώμενοι παρά τῶν πιστῶν καί ὕμνοις ἐγκωμίων γεραιρόμενοι κατ᾽ ἔτος τῇ κη΄ Ὀκτω-

βρίου, ᾗ ἡμέρᾳ αἰσίως τόν μετά σώματος βίον ἐτερμάτισαν.

Εἰς ἔνδειξιν δέ τούτου καί βεβαίωσιν ἐγένετο ἡ παροῦσα Πατριαρχική ἡμῶν καί Συνοδική Πρᾶξις, καταστρωθεῖσα μέν καί ὑπογραφεῖσα ἐν τῷδε τῷ Ἱερῷ Κώδικι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δέ καί ἀπαραλλάκτῳ ἀποσταλεῖσα τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κυρίῳ Τίτῳ πρός κατάθεσιν ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῆς Ἱερᾶς αὐτοῦ Μητροπόλεως.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ᾳϡοζ΄, κατά μῆνα Αὔγουστον (κθ΄), Ἐπινεμήσεως ΙΕ΄.

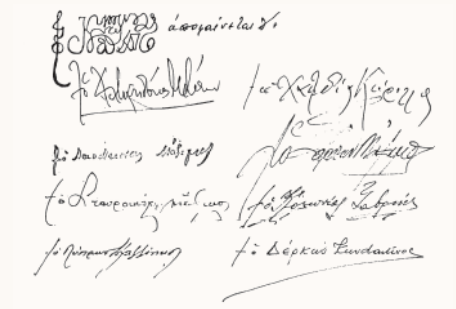

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Νεομάρτυρες οἱ ἐν τῇ πόλει Ρεθύμνῃ ἐν ἔτει 1824 μαρτυρήσαντες.
Φορητή εἰκόνα τοῦ 1883 ἀγνώστου ἁγιογράφου στόν Ἱερό Ναό τῆς Ἁγίας Βαρβάρας πόλεως Ρεθύμνης.

Ο ΑΠΟ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΣΕΒ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΡΗΤΗΣ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΜΑΣ

Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Νεομάρτυρες μέ τήν πίστη καί τήν ὁμολογία, τό ψυχικό σθένος καί τήν ἀνδρεία, μέ τήν βεβαιότητα τῆς Ἀναστάσεως, τῆς συναναστάσεώς τους μέ τόν Ἀναστημένο Λυτρωτή μας Χριστό, βάδισαν τόν δρόμο τοῦ χρέους καί τῆς θυσίας. Καί ἀποτελοῦν τό καλύτερο παράδειγμα πρός ὅλους τούς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὁποῖοι, τηρουμένων πάντοτε τῶν ἀναλογιῶν, καλοῦνται νά ὁμολογοῦν διαρκῶς τήν πίστη τους καί μέ αἰσιοδοξία νά ἀτενίζουν τό μέλλον ὑπερβαίνοντας τίς δυσκολίες καί

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες. Ἀ. Βεβελάκης Ρεθύμνιος ἔγραψε, 1877. Φορητή εἰκόνα ἡ ὁποία φυλάσσεται στό Μουσεῖο τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου πόλεως Ρεθύμνης.

τίς δυσμενεῖς συνθῆκες πού τούς κυκλώνουν ἀπό παντοῦ.

Θεωροῦμε μάλιστα πώς τό παράδειγμά τους μπορεῖ νά γίνει τό καλύτερο ἀντίδοτο καί σέ ἕνα πρόβλημα πού ταλανίζει τήν πατρίδα μας πολύ τόν τελευταῖο καιρό καί εὐκαίρως ἀκαίρως ἔχομε ἐκφρασθεῖ γιά αὐτό. Ἴσως πολλοί ἀπό ἐσᾶς μᾶς ἔχετε ἀκούσει νά τό ἐξομολογούμαστε. Μᾶς προβληματίζει καί μᾶς στενοχωρεῖ πολύ ὅταν κάποιοι ἀδελφοί χάνουν τήν ἐλπίδα τους, κυριεύονται ἀπό ἀπόγνωση καί νομίζουν πώς ἡ λύση στά προβλήματά τους εἶναι ἡ αὐτοκτονία. Θλιβερή πρωτιά γιά τό νησί μας ἀποτελεῖ, ὅπως ἔχει καταγραφεῖ, ὁ τερματισμός τῆς ζωῆς ἀνθρώπων πού πιέστηκαν ἀπό τό βάρος τῆς δυσπραγίας καί τῶν προβλημάτων τους. Ὀφείλομε νά κάνομε τά πάντα γιά τήν μείωση, ἤ καλύτερα γιά τήν ἐξάλειψη, τοῦ φαινομένου αὐτοῦ.

Εἶναι ἄλλο πράγμα ἡ αὐτοθυσία καί

Ἡ παλαιότερη γνωστή φορητή εἰκόνα
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων,
«Ποίημα Ἰωάννου Φρανγκοπούλου Ζακυνθίου, 1836».
Φυλάσσεται στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό
τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου πόλεως Ρεθύμνης.

ἄλλο ἡ αὐτοκτονία. Θά τολμούσαμε νά ποῦμε πώς εἶναι ἀκριβῶς ἀντίθετα, ἀφοῦ τό ἕνα ἀφορμᾶται ἀπό τήν ἐλπίδα καί τό ἄλλο ἀπό τήν ἀπελπισία. Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Μάρτυρες αὐτοθυσιάστηκαν, κυριολεκτικά ὁλοκαυτώθηκαν ὡς ἀναμμένες λαμπάδες, γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἔχοντας ἐνστερνισθεῖ τόν λόγο Του: «καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι» (Ματθ. ι΄, 28). Ἡ ζωή τῶν Ἁγίων μας καί τό μαρτυρικό τέλος πολλῶν ἀπό αὐτούς μᾶς διδάσκουν πῶς νά πολιτευόμαστε σωστά, πῶς νά ζοῦμε κατά Θεόν καί πῶς νά ὑπερβαίνομε τό θάνατο, ἀφοῦ γιά ὅποιον πιστεύει ἡ ζωή δέν τελειώνει ὅταν κλείνομε τά μάτια μας στόν κόσμο αὐτό.

Οἱ πολλές δυσκολίες πού διέρχεται ἡ πατρίδα μας, τά αὐξανόμενα διαρκῶς προβλήματα τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ μας, μᾶς κάνουν νά βλέπομε μέ ἀγωνία καί περίσκεψη ὅσα γίνονται, ἀλλά μᾶς

κάνουν νά λαμβάνομε τήν σθεναρή ἀπόφαση νά ἀντιπαλαίσομε καί νά τά ὑπερβοῦμε τελικά ζητώντας τήν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καί τῶν Ἁγίων Του, πού ὅσο ζοῦσαν ἔκαναν τό ἴδιο. Ἐκεῖνοι μυστικά, μέσα στήν Ἁγία μας Ἐκκλησία, μᾶς διδάσκουν, μᾶς παρηγοροῦν, μᾶς ἐνισχύουν καί μᾶς προτρέπουν νά μήν χάσομε τό θάρρος και τήν ἐλπίδα μας, προπάντων δέ τήν πίστη μας καί τήν ἐμπιστοσύνη μας στόν Θεό.

Πρίν ἑκατόν ἐνενήντα χρόνια ἀκριβῶς οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Νεομάρτυρές μας αὐτό ἔκαναν κρατώντας τήν πίστη τους καί ἀψηφώντας θέλγητρα καί φόβητρα πού σκοπό εἶχαν νά τούς ἀποστασιοποιήσουν ἀπό αὐτήν καί νά τούς κάνουν νά ἀρνηθοῦν τόν Διδάσκαλο τῆς ἀγάπης, τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Χρέος μας ἱερό νά τούς τιμοῦμε, νά παίρνομε εὐλογία καί ἁγιασμό προσκυνώντας τίς Τίμιες Κάρες τους, τόν μεγάλο αὐτό καί πολύτιμο θησαυρό τῆς Ἐκκλησίας

μας, νά τούς παρακαλοῦμε γιά ὅ,τι μᾶς ἀπασχολεῖ καί ὅ,τι μᾶς προξενεῖ πόνο, προπάντων δέ νά προσπαθοῦμε, στό μέτρο τῶν δυνατοτήτων μας, νά τούς ὁμοιάσομε. Ἰδιαίτερα οἱ νέοι μας, οἱ νεαροί βλαστοί τῆς Ἐκκλησίας μας, γιά χάρη τῶν ὁποίων τούς καθιερώσαμε ὡς Προστάτες τους.

Ἀπό τό προλογικό σημείωμα
τοῦ τότε Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης
καί Αὐλοποτάμου, νῦν δέ
Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εὐγενίου,
στό ἀφιερωμένο στήν 190ετηρίδα
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων
ἐγκόλπιο ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς
Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί
Αὐλοποτάμου τοῦ ἔτους 2014.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΚΥΡΟΣ ΑΝΘΙΜΟΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΜΑΣ

Οἱ ἐκ Μελάμπων[1] Ἁγίου Βασιλείου Ρεθύμνης Τέσσερεις Νεομάρτυρες Ἄγγελῆς, Μανουήλ, Γεώργιος καὶ Νικόλαος[2], οἱ κατὰ τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1824 στὴν πόλη τοῦ Ρεθύμνου[3] μαρτυρήσαντες, καταξιώθηκαν ἀπαρχῆς ὡς Ἅγιοι στὴ συνείδηση τῶν Χριστιανῶν τῆς Κρήτης. Τὸ ἡρωικό τους παράδειγμα, τόσο κατὰ τὸ διάστημα τῆς φυλακίσεως[4] καὶ τῶν βασανιστηρίων ὅσο καὶ κυρίως κατὰ τὴν ὥρα τοῦ φρικτοῦ μαρτυρίου τους[5], ἀλλὰ καὶ τὰ ποικίλα θαύματα[6], ποὺ ἀκολούθησαν, δὲν ἄφησαν περιθώρια ἀμφισβητήσεως τῆς ἁγιότητάς τους[7].

Πολὺ ἐνωρίς, ἴσως καὶ ἀπὸ τὸν ἑπόμενο τοῦ μαρτυρίου τους χρόνο[8], οἱ Χρι-

στιανοὶ κάτοικοι τοῦ Ρεθύμνου τελοῦσαν κατὰ τὴν ἐπέτειο τῆς 28ης Ὀκτωβρίου θεῖες Λειτουργίες ἀφιερωμένες στὴ μνήμη τους, στὶς ὁποῖες φαίνεται ὅτι ἔκαναν χρήση τῆς ἱ. Ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Πάντων[9]. Τὰ ἱερὰ Λείψανά τους, ἀνακομισθέντα ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο Ρεθύμνης Ἰωαννίκιο[10], μεταφέρθηκαν μὲ εὐλάβεια ἀπὸ τὸν ἱ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων[11], στὸ προαύλιο τοῦ ὁποίου εἶχαν ἐνταφιαστεῖ οἱ Ἅγιοι, στὴν πόλη τοῦ Ρεθύμνου. Ἐκεῖ φυλάχθηκαν οἱ τίμ. Κάρες τους[12], ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα δόθηκαν στὴν ἱ. Μονὴ Ἀρκαδίου[13]. Σύντομα ἄρχισαν νὰ ἱστοροῦνται καὶ εἰκόνες τῶν Ἁγίων[14] καὶ νὰ κοσμοῦν τοὺς ἱ. ναούς μας.

Σ' ὅλα αὐτὰ ἦρθε νὰ προστεθεῖ καὶ ἡ σύνθεση εἰδικῆς ἀσματικῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων. Ἡ πρώτη ἔντυπη ἱ. Ἀκολουθία[15] ἐκδόθηκε τὸ 1852 ὑπὸ τὸν τίτλον: *Ἀκολουθία τῶν Τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ*

Μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρησάντων[16]. Τὸ μεγαλύτερο μέρος της ἐμφανίζεται ὡς ἔργο τοῦ Ἐπισκόπου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Καλλινίκου Νικολετάκη[17]. Ὁ ἐξάδελφός του[18] Μητροπολίτης Κρήτης Μελέτιος Νικολετάκης[19] φαίνεται ὅτι ἔγραψεν ἕνα Ἀπολυτίκιο[20] κι ἕνα Κοντάκιο[21] καὶ ὁ Νικόλαος Σταυράκης[22] τέσσερα Ἰδιόμελα τῆς Λιτῆς. Ἴσως ὄχι μόνον οἱ συνθέσεις τοῦ Μητροπολίτη Μελετίου, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη ἡ ἱ. Ἀκολουθία, νὰ συντάχθηκαν πρὶν ἀπὸ τὸ 1839, ἔτος κοιμήσεως τοῦ Μελετίου[23].

Ἡ ἱ. Ἀκολουθία αὐτή, συμπληρωμένη μὲ 22 Μακαριστάρια ἢ Μεγαλυνάρια, *ποίημα Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Καλλινίκου Νικολετάκη τοῦ Κρητός*, γραμμένα κατὰ τὸν τύπο τῆς γ' στάσεως τῶν Ἐγκωμίων τοῦ Ἐπιταφίου Θρήνου τοῦ Ὄρθρου τοῦ Μεγ. Σαββάτου (*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...*), ἐκδόθηκε γιὰ

Οἱ τάφοι τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στόν προαύλειο χῶρο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων.

δεύτερη φορά ἀπὸ τὸν Σπ. Εὐθυμιάδη στὸ τυπογραφεῖο Γ. Μελισταγοῦς, Μακεδόνος, στὴν Ἑρμούπολη τῆς Σύρου τὸ 1865. Τρίτη ἀνατύπωση τῆς ἴδιας ἱ. Ἀκολουθίας ἔγινε στὴν Κόρινθον ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο καὶ βιβλιοπωλεῖο «Ἡ Κόρινθος» τὸ 1886 καὶ μιὰ τελευταία ἀπὸ τὸν Μιχ. Α. Παπαδάκη στὸ περιοδικὸ *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21, Ἀθήνα 1980, σσ. 260-279.

Τὸ 1877 τυπώθηκε στὴν Ἀθήνα, *ἐκ τῶν πιεστηρίων Ἰω. Κουβέλου καὶ Ἀ. Τρίμη*, τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἀκολουθίαι* βιβλίον, *ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ Ἰλαρίωνος, Ἐπισκόπου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου*[24]. Στὶς σσ. 153-174 περιλαμβάνεται ἡ ἱ. *Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Τεσσάρων νέων τοῦ Χριστοῦ Μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου, τῶν ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρησάντων*, ἡ ὁποία εἶναι ὅμοια μὲ ἐκείνη τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1865, ἔχουν δὲ προστεθεῖ σ' αὐτὴ δυὸ Στιχηρὰ τοῦ Ἑσπερινοῦ, πέντε νέα Κα-

θίσματα τοῦ Ὄρθρου κι ἕνα ἀκόμη Ἐξαποστειλάριον[25]. Ἐπανέκδοση τῆς ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ Ἱλαρίωνος ἔγινε περὶ τὰ ἔτη 1959-1960[26] *ἐπιμελείᾳ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Ἱερέως Δημητρίου Παπαλεβυζάκη*[27] ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο Μανουσάκη στὸ Ρέθυμνο, ἡ ὁποία εἶναι *ἀφιερωμένη τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ.κ. Ἀθανασίῳ σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ἕνεκεν*[28].

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Ἐπισκόπου Λάμπης καὶ Σφακίων (1886-1897), μετέπειτα δὲ Μητροπολίτου Κρήτης (1898-1920) Εὐμενίου Ξηρουδάκη[29] τυπώθηκε τὸ 1888 στὸ Ρέθυμνο, στὸ τυπογραφεῖο Στ. Ἐμμ. Καλαϊτζάκη[30], *κεκαθαρμένη καὶ συμπεπληρωμένη*, ὅπως ἀναφέρεται στὸν Πρόλογο (σ. 1), ἡ *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Λάμπης Ἁγίων Τεσσάρων τοῦ Χριστοῦ Νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τῇ κη' Ὀκτωβρίου*

τοῦ ,αωκδ' μαρτυρησάντων». Στὴν ἔκδοση αὐτή, ποὺ ἐντάχθηκε σὲ μιὰ προσπάθεια ἀνεγέρσεως ἱ. ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στὴ γενέτειρά τους Μέλαμπες[31], περιλαμβάνονται ὡς νέα στοιχεῖα δυὸ Στιχηρὰ Προσόμοια, ἕνα διαφορετικὸ Δοξαστικὸ στὴ Λιτή, ἕνας δεύτερος Κανόνας, ἕνα ἐπιπλέον Κάθισμα μετὰ τὴν γ' Ὠδὴ κι ἕνα πρόσθετο Κοντάκιο μετὰ τὴν στ' Ὠδὴ τοῦ Ὄρθρου. Τὸ Συναξάριον ἐπίσης εἶναι διαφορετικόν, ἐνῶ ἔχουν παραληφθεῖ ἐντελῶς τὰ Μακαριστάρια τοῦ Ρεθύμνης Καλλινίκου. Φαίνεται ὅτι τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ νέα αὐτὰ ὑμνογραφικὰ στοιχεῖα εἶναι συνθέσεις τοῦ Εὐμενίου Ξηρουδάκη[32].

Ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ἐκδόσως αὐτῆς τοῦ 1888 συμπεριλήφθηκε στὸ ἔργο *Νέα πλήρης ἱερὰ Σύνοψις προσευχῶν καὶ ἀκολουθιῶν*, τεῦχος Α' (σσ. 243-252)[33], ποὺ μὲ τὴ φροντίδα τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Εὐμενίου καὶ *ἐγκρί-*

Εἰκόνα τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στό δίκλιτο Ἱερό Ναό Ἁγίου Χαραλάμπους καί Αγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ἀλφᾶς Μυλοποτάμου. Χείρ Ἰωάννου Ἰ. Σταθάκη. Ἔτος 1913.

σει τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας τυπώθηκε τὸ 1914 *ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Στυλ. Μ. Ἀλεξίου* στὸ Ἡράκλειο[34].

Ἀνατυπώσεις τῆς ἱ. Ἀκολουθίας τοῦ 1888 ἀποτελοῦν καὶ οἱ παρακάτω ἐκδόσεις:

1. *Βίος καὶ Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ρεθύμνης*. Τυπώθηκε τὸ 1971 ἢ 1972[35] μὲ πρωτοβουλία καὶ δαπάνη τοῦ «Συλλόγου Ἡρακλείου, οἱ Τέσσαρες Μάρτυρες» ἀπὸ τὶς Ἐκδόσεις «Παναγία Καλυβιανή» (Μοῖραι – Ἡράκλειον Κρήτης).

2. *Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νέων τοῦ Χριστοῦ Μαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου, ψαλλομένη τῇ κη᾽ τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου»*. Περιλαμβάνεται στὸ σπουδαῖο ἔργο *Κρητικὸν Λειμωνάριον* (σσ. 132-147), ποὺ τυπώθηκε τὸ 1984 στὶς Γραφικὲς Τέχνες Νικολ. Χειμαρίου τῶν Ἀθηνῶν *ἐπιμελείᾳ καὶ δαπάνῃ* τοῦ Μητροπολί-

του Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Τίτου Μ. Συλλιγαρδάκη (1970-1987)[36].

3. *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λάμπης καὶ Σφακίων Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τῇ κη' τοῦ αωκδ' μαρτυρησάντων*»[37]. Τυπώθηκε τὸ 1985 στὸ τυπογραφεῖο Π. Παρασκευοπούλου τῶν Ἀθηνῶν μὲ ἐπιμέλεια καὶ δαπάνες τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Νικολάου Α. Κουτσαυτάκη[38] *πρὸς δωρεὰν διανομὴν* (σ. 3).

4. *Ἀκολουθία μετὰ Παρακλητικοῦ Κανόνος καὶ Μεγαλυναρίων τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐκ Μελάμπων καὶ ἐν Ρεθύμνῳ μαρτυρησάντων τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1824 καὶ Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Χρυσῆς*». Τυπώθηκε τὸ 1991 καὶ τὸ 1992 στὸ τυπογραφεῖον Α. Κ. Σανιδᾶ Μοσχάτου Ἀθηνῶν μὲ ἐπιμέλεια καὶ δαπάνες τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Νικολάου Α. Κουτσαυτάκη.

Τὰ νέα στοιχεῖα, ποὺ περιλαμβάνονται στὴν τελευταία αὐτὴ ἀνατύπωση τῆς ἰ. Ἀκολουθίας τοῦ 1888, εἶναι ὁ Μικρὸς Ἑσπερινὸς (σσ. 10-12) καὶ ὁ Παρακλητικὸς Κανόνας τῶν Ἁγίων (σσ. 53-61), συνθέσεις καὶ οἱ δυὸ τοῦ γνωστοῦ ὑμνογράφου Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου τοῦ ἔτους 1988. Ἐπίσης, στὴ σ. 51 καταχωροῦνται τὸ Μεγαλυνάριο τοῦ Ἱερέα Βασιλείου Μπλαβάκη[39] καὶ τὰ Μεγαλυνάρια τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1877, ἐνῶ στὶς σσ. 99-101, τὸ α' Δοξαστικὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τὸ Δοξαστικὸ τῶν Αἴνων τοῦ Ὄρθρου, μελοποιημένα ἀπὸ τὸν Γ. Χατζηθεοδώρου. Τὸ βιβλίο τοῦ π. Νικολάου Κουτσαυτάκη ἐμπλουτίζεται ἀπὸ φωτογραφίες (μεταξὺ τῶν σσ. 16 καὶ 17), βιβλιογραφία (σ. 105), Κρητικὲς μαντινάδες γιὰ τοὺς Ἁγίους Τέσσερεις

Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Μάρτυρες οἱ ἐν Ρεθύμνῃ.
Χεὶρ Ἰωάννου Σταθάκι, 1864. Φορητὴ εἰκόνα
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσανίου Ρεθύμνης,
ἱστορημένη ἐπί ἡγουμενίας «Μαξίμου ἱερομονάχου».

Μάρτυρες (σ. 77), τὴν ἱ. Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Χρυσῆς (σσ. 78-98), τὸν *Βίο καὶ τὸ μαρτύριό* της (σσ. 106-109), διάφορες Εὐχὲς (σσ. 110-113), ἐπιστολές, δημοσιεύματα κ.λπ.

Τὸ 1988, κατὰ παραγγελία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ Καστέλλας Πειραιῶς[40], ὁ Μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης[41], Ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, συνέθεσε νέα πλήρη ἱ. Ἀκολουθία καὶ Παρακλητικὸ Κανόνα στοὺς Ἁγίους Τέσσερεις Νεομάρτυρες τοῦ Ρεθύμνου, ἡ ὁποία μὲ ἐνέργειες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ.κ. Καλλινίκου[42] ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (συνεδρία 23ης Μαρτίου 1989) καὶ μὲ δικές μας ἐνέργειες[43] καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης (συνεδρία 29ης Ἰουλίου 1997). Ὅπως ἤδη ἀναφέρθηκε, στὶς ἐκδόσεις τῶν ἐτῶν

1991 καὶ 1992 ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κουτσαυτάκης συμπεριέλαβε μέρος τῆς νέας ἱ. Ἀκολουθίας (Μικρὸν Ἑσπερινὸ καὶ Παρακλητικὸ Κανόνα)[44]. Κατὰ παράδοξον ὅμως τρόπο χαρακτηρίζει τὴν ἱ. Ἀκολουθία τοῦ Μον. Γερασίμου ὡς «*παραφωνίαν*», ἐπειδὴ κατὰ τὴ γνώμη του *εἰς τὴν ἀκοὴν τῶν πιστῶν ἀποτελεῖ κάτι τὸ νέον καὶ πρωτάκουστον* (σ. 8).

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὡς ἔμπειρος ὑμνογράφος ὁ μακαριστὸς Μον. Γεράσιμος διαπίστωσεν ἐξαρχῆς ὅτι οἱ προγενέστερες προσπάθειες ἦσαν κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος τους δάνεια καὶ ἀντιγραφὲς καὶ θέλησε νὰ προσφέρει μιὰ νέα ἱ. Ἀκολουθία γιὰ τοὺς Ἁγίους. Ὅπως ὁ ἴδιος ἐσημείωσε σὲ ἰδιόχειρη ἐπιστολή του πρὸς τὸν Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἱ. ναοῦ Προφ. Ἠλιοῦ Καστέλλας Πρωτοπρεσβυτέρου Ἐμμανουὴλ Ραπτάκη[45], θεωροῦσεν ἀπαραίτητο *νὰ γίνῃ μία νέα πανηγυρικὴ καὶ πλήρης ἀκολουθία, ἔχουσα ὡς βάσιν τὸ μαρτύριον καὶ τὴν δοθεῖσαν χάριν τοῖς Ἁγίοις*. Καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ *ἡ ὑπάρχουσα, δυστυχῶς, ἐν πολλοῖς δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τοὺς ὑμνουμένους Ἁγίους, εἶναι συνονθύλευμα, διότι τὰ τροπάρια αὐτῆς ἐλήφθησαν ἀπὸ διαφόρους ἄλλας ἀκολουθίας μὲ μικρὰς τροποποιήσεις, ἐν πολλοῖς ἀνεπιτυχεῖς, καὶ οὕτως ἀπετελέσθη ἡ ὑπάρχουσα* (ἐν Μικρᾷ Ἁγίᾳ Ἄννῃ, 12/25 Ἰουλίου 1988).

Μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 38/1.4.1997 ἔγγραφη ἄδεια τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Καστέλλας προβαίνομε σήμερα στὴν ἔκδοση τῆς ἱ. Ἀκολουθίας αὐτῆς, ἐκφράζοντας καὶ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ τὶς ἐγκάρδιες εὐχαριστίες μας πρὸς τὸν ρέκτη καὶ φιλάγιο παλαιὸ συνταξιώτη μας στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν Πρόεδρό του Πρωτοπρεσβύτερο Ἐμμαν. Ραπτάκη.

Σημειωτέο, τέλος, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἱ. μνήμη τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρ-

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες οἱ ἐν Ρεθύμνῃ.
Δ. Σαρειδάκης, 1974.

Φορητή εἰκόνα
στόν Ἱερό Καθεδρικό Ναό τοῦ Ἁγίου Τίτου Ἡρακλείου.

τύρων συμπίπτει μὲ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου τοῦ ἱστορικοῦ «ΟΧΙ» τῶν Ἑλλήνων τοῦ 1940 καὶ κατ' αὐτὸν ἔχει ἀπὸ ἐτῶν καθιερωθεῖ στὴ Χώρα μας ἡ μετάθεση τῆς ἑορτῆς τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὑπερμάχου Στρατηγοῦ τοῦ εὐσεβοῦς Γένους μας, ἀπὸ τὴν 1η Ὀκτωβρίου, τόσο κατὰ τὸν Μεγ. Ἑσπερινὸν ὅσο καὶ κατὰ τὸν Ὄρθρο καὶ τὴ θεία Λειτουργία συμπεριλάβαμε καὶ τὰ τῆς θεομητορικῆς αὐτῆς ἑορτῆς. Εἶναι μάλιστα καὶ ἡ ἱ. Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Σκέπης ποίημα τοῦ ἴδιου ὑμνογράφου, τοῦ Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου, ποὺ ἐκδόθηκε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1952 στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος *προνοίᾳ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Σπυρίδωνος*.

Τὴ δαπάνη τῆς ὅλης ἐκδόσεως ἀνέλαβεν εὐγενῶς τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων

Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνου ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐνορίας καὶ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου μας Πρωτοπρεσβυτέρου Ἰωάννου Σκαλίδη. Συγχαίροντάς τον καὶ γιὰ τὴν ὡραία αὐτὴ πρωτοβουλία, ἀναφέρομε γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὴ σημερινὴ σύνθεσή του: Δημήτριος Σταγκουράκης, ἀντιπρόεδρος, Μιχαὴλ Κτιστάκης, ταμίας, Ἐμμανουὴλ Αὐγουστάκης, μέλος, καὶ Ἰωάννης Λιοδάκης, μέλος.

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΑΝΘΙΜΟΣ

Πρόλογος τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κυροῦ Ἀνθίμου στό βιβλίο: «Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Νεομάρτυρες τοῦ Ρεθέμνους - Πλήρης Ἁσματική Ἀκολουθία καί Παρακλητικός Κανόνας», Ἔκδοση Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν ἉγίωνΤεσσάρων Μαρτύρων, ΡΕΘΥΜΝΟ 1998.

[1] Οἱ Μέλαμπες ἀναφέρονται ἤδη τὸ 1577 ἀπὸ τὸν Fr. Barozzi καὶ ἀποτελοῦν σήμερα ἕνα ἀπὸ τὰ πολυπληθέστερα χωριὰ τῆς ἐπαρχίας Ἁγίου Βασιλείου Ρεθύμνης. Βλ. **Στ. Γ. Σπανάκη**, *Πόλεις καὶ χωριὰ τῆς Κρήτης στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων*, Ἡράκλειο 1991, τ. Β', σ. 521. Τόσο κατὰ τὴν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας ὅσο καὶ κατὰ τὴν Γερμανοκατοχὴ τῆς Κρήτης, οἱ Μέλαμπες ὑπῆρξαν κέντρον ἀπελευθερωτικῶν ἀγώνων. Βλ. **Δ. Γ. Δαφέρμου**, «Οἱ Μέλαμπες καὶ οἱ Τέσσαρες Νεομάρτυρες Ρεθύμνης», *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21 (Σεπτ.–Ὀκτ. 1980), σ. 298.

[2] Κατὰ τὴ διήγηση τοῦ Συναξαρίου, οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Μάρτυρες ἦσαν κρυπτοχριστιανοί, ὅπως καὶ οἱ γονεῖς τους, *νέοι καὶ γενναῖοι, ὀθωμανικοῖς ὀνόμασι προσαγορευόμενοι εἰς τὸ φαινόμενον ... γεωργοὶ τὸ ἐπιτήδευμα* καὶ ἔγγαμοι μὲ παιδιά. Οἱ Ἀγγελῆς καὶ Μανουὴλ ἦσαν αὐτάδελφοι, υἱοὶ Ἰωάννου Ρετζέπη, ὁ Γεώργιος υἱὸς Κων/νου Ρετζέπη, καὶ ὁ Νικόλαος υἱὸς ἄλλου Ἰωάννου Ρετζέπη. Βλ. **Ἱλαρίωνος**, Ἐπισκόπου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου, *Ἀκολουθίαι*, ἐν Ἀθήναις 1877, σσ. 164-165. Τὸ Ρετζέπης εἶναι κύριον ὄνομα μουσουλμανικό, ποὺ φαίνεται ὅτι δόθηκε στὸν κοινὸ πάππο τῶν Ἁγίων Ἐμμανουὴλ κατὰ τὸν κατ' ἐπίφαση ἐξισλαμισμό του καὶ παρέμεινεν ὡς οἰκογενειακὸν ἐπίθετο στὰ παιδιὰ καὶ τὰ ἐγγόνια του. Τὸ πραγματικὸν ἐπίθετο τῆς οἰκογένειας ἦταν Βλατάκης. Βλ. **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, «Οἱ Τέσσερεις Νεομάρτυρες τοῦ Ρεθύμνου», *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21, σ. 280.

[3] Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Νεομάρτυρες ἐθανατώθηκαν μὲ ἀποκεφαλισμὸ στὴ Μεγάλη Πόρτα τῆς πόλεως. Βλ. **Ἱλαρίωνος**, ὅ.π., σ. 167. Στὸν τόπο τοῦ μαρτυρίου τους ὑπῆρχαν παλαιότερα αἰωνόβια πλατάνια, σήμερα δὲ εἶναι κτισμένος ὁ περικαλλὴς ναός τους. Βλ. **Δ. Γ. Δαφέρμου**, ὅ.π., σ. 299. Τὴν ἀπόφαση γιὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸ πῆρε ὁ τότε Τοῦρκος διοικητὴς Ρεθύμνης Μεχμὲτ πασᾶς, ποὺ συγκρότησεν ἔκτακτο Στρατοδικεῖο καὶ τοὺς καταδίκασεν ἀναπολόγητους. Βλ. ὅ.π., σ. 298.

[4] Οἱ Ἅγιοι φυλακίστηκαν μᾶλλον ἀπὸ τὸν Ἰούλιο τοῦ 1824 μέχρι τὴν ἡμέρα τοῦ μαρτυρίου τους *δεμένοι χειροπόδαρα μὲ ἁλυσσίδες καὶ συνεχῶς βασανιζόμενοι* στὰ ἀνήλια κελλιὰ παλαιοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου, ποὺ χρησίμευε γιὰ τὴν προστασία τοῦ λιμανιοῦ τῆς πόλεως, ἐκεῖ ὅπου σήμερα βρίσκεται τὸ Τελωνεῖο. Βλ. **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π., σ. 261. Κατὰ τὴν παράδοση, ὁ χρόνος τῆς φυλακίσεώς τους ἦταν ἔνδεκα μῆνες. Βλ. **Δ. Γ. Δαφέρμου**, ὅ.π., σ. 298.

Τοιχογραφία τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στό Παρεκκλήσιο τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

Ἔργο τοῦ ἱερέως ἁγιογράφου Νικολάου Ρουσσάκη καί τοῦ υἱοῦ του Νικολάου Ρουσσάκη.

[5] Κατὰ τὸν Συναξαριστή, *βλέπων ὁ διοικητὴς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης των καὶ τὴν στερέωσιν αὐτῶν εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ ὅτι οὔτε αἱ ἀπειλαὶ μεταβάλλουσιν αὐτούς, ἀπεφάσισε τὴν τελευταίαν αὐτῶν ποινήν, τὸν θάνατον*. Βλ. **Ἱλαρίωνος**, ὅ.π., σ. 167.

[6] Ὁ Συναξαριστὴς ἀναφερόμενος στὸ φῶς, ποὺ κατὰ θαυμαστὸ τρόπον ἐκάλυπτε τὰ ἄταφα σώματα τῶν Νεομαρτύρων στὴ διάρκεια τῆς νύχτας, σημειώνει ὅτι τοῦτο ἦταν ὁρατὸ καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οἱ ὁποῖοι ὅμως *βλασφημοῦντες αὐτοὺς ὠνείδιζον λέγοντες, ὅτι πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατῆλθεν, ἵνα κατακαύσῃ αὐτούς*, καὶ μνημονεύει τὸ γεγονός, ὅτι μὲ τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου καὶ τὰ τεμάχια τῶν ἐνδυμάτων τους, μὲ τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐφοδιαστεῖ οἱ Χριστιανοί, *ἐποίουν πάμπολλα θαύματα*. Βλ. **Ἱλαρίωνος**, ὅ.π., σσ. 167-168. Διηγήσεις σχετικὲς μὲ τὰ πρῶτα θαύματα τῶν Ἁγίων βλ. **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π., σσ. 283-286.

[7] Ἡ ἁγιότητα τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων ἀναγνωρίστηκεν ἐπίσημα μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 588/29.8.1977 Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πράξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

[8] Βλ. ὑπόθεση τοῦ **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π. σ. 264.

[9] Ὅπως ἐπισημαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π., σ. 262, στὴν Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Πάντων, ποὺ συμπεριλαμβάνεται στὸ ἔργο τοῦ **Ἱλαρίωνος**, *Ἀκολουθίαι*, σημειώνεται, ὅτι ψάλλεται *καὶ ἐν πάσῃ ἑορτῇ καθ' ἣν ἤθελεν εἶσθαι ἔλλειψις τῶν ἁρμοδίων βιβλίων* (σ. 175).

[10] Πρόκειται γιὰ τὸν Ἰωαννίκιο Λαζαρίδη ἢ Λαζαρόπουλο (1827-1838), ὁ ὁποῖος ἔγινε στὴ συνέχεια Μητροπολίτης Ἰωαννίνων (1838-1840). Βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, «Ἔλεγχος τῶν ἐν Κρήτῃ ἀρχιερατευσάντων ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1645-1898)», *Ἐπετηρὶς Ἑταιρίας Κρητικῶν Σπουδῶν*, Γ', 1948, σ. 140 καὶ **Θεοχ. Δετοράκη**, «Γεωργίου Νικολετάκη ἀνέκδοτοι ἐπισκοπικοὶ κατάλογοι τῆς Κρήτης», *Κρητολογία*, τ. IV (Ἰαν.–Ἰούν. 1977), σ. 92. Ὁ Συναξαριστὴς ἀναφέρει ἐσφαλμένα, ὅτι ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱ. Λειψάνων ἀπὸ τὸν Ρεθύμνης Ἰωαννίκιον ἔγινε *μετὰ ἓν ἔτος*. Βλ. **Ἱλαρίωνος**, ὅ.π., σ. 168.

[11] Πρόκειται γιὰ παλαιὰ Μονή, ποὺ ἀπὸ τὸ 1685 ἀποτέλεσεν ἐξαρτηματικὸ μετόχιο τῆς ἱ. Μονῆς Ἀρκαδίου. Βλ. **Στ. Μ. Μανουρᾶ**, «Ὁ τόπος ταφῆς τῶν Τεσσάρων Μαρτύρων», *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21, σσ. 310-311. Σήμερα εἶναι δίκλιτος νεκροταφειακὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων.

[12] Οἱ τίμ. Κάρες παρέμειναν ὡς πολύτιμος θησαυρὸς τῆς πόλεως στὸν ἱ. Μητροπολιτικὸ ναὸ

Ἀρχιερατικὸ Ἐγκόλπιο τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Ἀυλοποτάμου κυροῦ Ἀνθίμου (Συριανοῦ).

τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. Κατὰ τὸν Συναξαριστή, ὁ Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος *τὴν μίαν κάραν ἔδωκεν εἰς ἕνα πλοίαρχον Ρῶσσον, ἵνα φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν Ρωσσίαν*. Βλ. **Ἰλαρίωνος**, ὅ.π., σ. 168. Οἱ ὑπόλοιπες τρεῖς φυλάσσονται σήμερα στὸν μεγαλοπρεπῆ ἱ. ἐνοριακὸ ναὸ τῶν Ἁγίων Ρεθύμνου.

[13] Ἔκτοτε στὸ ἱστορικὸ Μοναστήρι διαφυλάσσεται ὅ,τι ἀπέμεινε μέσα σὲ εὐμεγέθη Λειψανοθήκη.

[14] Ἡ παλαιότερη γνωστὴ φορητὴ εἰκόνα τῶν Ἁγίων, ἔργο τοῦ Ζακυνθίου Ἰωάννου Φραγκοπούλου, μὲ χρονολογία 1836, φυλάσσεται στὸν ἱ. Μητροπολιτικὸ ναὸ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνου. Γιὰ ἄλλες παλαιὲς εἰκόνες τῶν Ἁγίων βλ. **Ε. Γ. Δαφέρμου**, «Ἡ εἰκονογραφία τῶν Τεσσάρων Μαρτύρων», *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21, σσ. 307-309.

[15] Χειρόγραφο τῆς ἱ. Ἀκολουθίας αὐτῆς διασώζεται στὴν ἱ. Μονὴ Γωνιᾶς Κισάμου. Περιγράφοντάς το γιὰ πρώτη φορὰ ὁ **Ν. Β. Τωμαδάκης**, στὸ ἔργο του: «Ἡ Ἐπισκοπὴ Λάμπης καὶ οἱ Ἐπίσκοποι αὐτῆς», *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*, 6 (1955-1956), σ. 353, σημειώνει τὴν ἀναφορὰ τῆς σ. 31: *«Ἡ φυλλάδα αὕτη ἐγράφθη διὰ πόθο καὶ εὐλαβία / τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ παρασκευῆς κουρ-*

μουλοπούλας / κατὰ μήνα αὔγουστον: 8 1852 ρέθεμνος / καὶ εἰς ὅποιον ναὸν θελήσει ἔχει χρέος νὰ τὴν ἀφιερώσῃ διὰ μνημόσυνον / τῶν γονέων της». Ὁ **Μιχ. Μ. Παπαδάκις**, ὅ.π., σ. 263, ἀναφέρει, ὅτι κατέβαλε προσπάθειες γιὰ τὸν ἐντοπισμὸ τῆς Παρασκευῆς Κουρμουλοπούλας, ἀλλά χωρὶς ἀποτέλεσμα.

[16] Βλ. **Θεοχ. Δετοράκη**, «Ἡ ὑμνογραφία τῶν Τεσσάρων Νεομαρτύρων τοῦ Ρεθέμνου», *Προμηθεὺς ὁ Πυρφόρος*, τ. 21, σ. 291.

[17] Ὁ Καλλίνικος Νικολετάκης ὑπῆρξεν ἀρχικὰ Ἐπίσκοπος Αὐλοποτάμου (1832-1838) καὶ ὅταν κατὰ τὸ ἔτος 1838 ὁ Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος Λαζαρόπουλος (1827-1838) μετατέθηκε στὴ Μητρόπολη Ἰωαννίνων, συνένωσε μὲ τὴν Ἐπισκοπή του τὴ χηρεύσασα Ἐπισκοπὴ Ρεθύμνης. Ἔκτοτε οἱ δυὸ ἐπαρχίες ἔμειναν ἑνωμένες. Βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, «Ἔλεγχος…», σσ. 139 καὶ 140, **Θεοχ. Δετοράκη**, «Γεωργίου Νικολετάκη…», σσ. 91-92 καὶ **Θεοδ. Β. Τζεδάκη**, «Συγγενικαὶ σχέσεις μεταξὺ Ἀρχιερέων τῆς Κρήτης ἀρχιερατευσάντων κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας (1645-1989) καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων (1991)», *Πεπραγμένα τοῦ Ζ' Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου*, τ. Γ2 (1995), σσ. 577-578. Στὴν ἐν λόγῳ ἱ. Ἀκολουθία ὁ Κανόνας τοῦ Ὄρθρου τιτλοφορεῖται *ποίημα Καλλινίκου Ἐπισκόπου Ρεθύμνης*, στὴν πραγματικότητα ὅμως κατὰ τὸ μεγαλύτερο μέρος του εἶναι δάνειον ἀπὸ τὸν Κανόνα τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ στοὺς Ἁγίους Τριάκοντα Τρεῖς Μάρτυρες τοὺς ἐν Μελιτινῇ. Βλ. Μηναῖον, Νοεμβρίου ζ'.

[18] Βλ. **Θεοδ. Β. Τζεδάκη**, ὅ.π., σ. 577.

[19] Γιὰ τὸν ἀπὸ Σητείας (1826-1831) Μητροπολίτη Κρήτης (1831-1839) Μελέτιο Νικολετάκη βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, «Ἔλεγχος…», σσ. 129-130.

[20] Τὸ Ἀπολυτίκιο σὲ ἦχο δ': *Τὴν πίστιν σεβόμενοι τὴν ἀληθῆ εὐσεβῶς...*

[21] Τὸ Κοντάκιο σὲ ἦχο β': *Τῇ πίστει Χριστοῦ τραφέντες, παναοίδιμοι...*

[22] Ὁ Νικόλαος Σταυράκης ἦταν δάσκαλος στὸ Ρέθυμνο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1837 καὶ 1840. Βλ. **Ν. Δρανδάκη**, «Εἰδήσεις περὶ τῶν Σχολείων Ρεθύμνης κατὰ τὸ δεύτερον τέταρτον τοῦ 19ου αἰῶνος», *Κρητικὰ Χρονικά*, Δ' (1950), σ. 32, σημ. 37. Ὁ **Νικ. Α. Κουτσαυτάκης**, *Ἀκολουθία μετὰ Παρακλητικοῦ Κανόνος καὶ Μεγαλυναρίων τῶν Ἁγίων Τεσσάρων νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐκ Μελάμπων καὶ ἐν Ρεθύμνῳ μαρτυρησάντων τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1824 καὶ Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Χρυσῆς*, Ἀθήνα 1991, σ. 63, συγχέει τὸν ἐν λόγῳ Νικόλ. Σταυράκη μὲ τὸν συνώνυμό του συγγραφέα τοῦ βιβλίου: *Στατιστικὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης* (1890).

Τοιχογραφίες τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Χαρακιανῆς Μυλοποτάμου. Ἔργο Ἐμμανουήλ Κιαγιαδάκη. Ἔτος 1995.

[23] Βλ. **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π., σ. 262. Σ' αὐτὸ συνηγορεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ν. Σταυράκης ὑπηρέτησεν ὡς δάσκαλος στὸ Ρέθυμνο μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1837 καὶ 1840.

[24] Πρόκειται γιὰ τὸν ἀπὸ Ἱεροσητείας (1846-1869) Ἐπίσκοπο Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου (1869-1880) Ἰλαρίωνα Κατσούλη ἀπὸ τὰ Μάλια Πεδιάδος Ἡρακλείου (1808-1884), ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκλογή του ἦταν Οἰκονόμος τοῦ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου τοῦ Ἁγίου Ματθαίου Ἡρακλείου καὶ μετὰ τὴν παραίτησή του (1880) κατέφυγε στὴν Ἱ. Μονὴ τοῦ Σινᾶ, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη (1884). Βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, «Ἔλεγχος...», σσ. 141 καὶ 150, καὶ **Θεοχ. Δετοράκη**, «Γεωργίου Νικολετάκη...», σ. 97. Τὸ βιβλίο τοῦ Ἰλαρίωνος εἶναι ἀφιερωμένο *τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Κρήτης Κυρίῳ Κυρίῳ Σωφρονίῳ καὶ τῇ περὶ αὐτὸν ἀγαπητῇ ἐν Χριστῷ τῶν συναδελφῶν Ἐπισκόπων χορείᾳ*». Ὁ ἀπὸ Διδυμοτείχου Μητροπολίτης Κρήτης Σωφρόνιος (1874-1877) ἦλθε στὴν Κρήτη τὸν Ἰούλιο τοῦ 1875 καὶ ἀναχώρησε τὸν Ἰούλιο τοῦ 1877. Βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1645-1898)*, τ. Α', ἐν Ἀθήναις 1974, σ. 119.

[25] Βλ. **Θεοχ. Δετοράκη**, «Ἡ ὑμνογραφία...», σσ. 293-294.

[26] Ἡ ἔκδοση εἶναι ἀχρονολόγητη. Βλ. **Νικ. Α.**

Κουτσαυτάκη, *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λάμπης καὶ Σφακίων Ἁγίων Τεσσάρων τοῦ Χριστοῦ Νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Μανουήλ, Γεωργίου καὶ Νικολάου τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τῇ κη' Ὀκτωβρίου 1824 μαρτυρησάντων*, ἐν Ἀθήναις 1985, σ. 4.

[27] Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Δημήτριος Παπαλεβυζάκης γεννήθηκε τὸ 1907 στὸ Χρωμοναστήρι Ρεθύμνης. Ἦταν ἀπόφοιτος τοῦ Ἀνωτ. Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Κορίνθου. Χειροτονήθηκε σὲ Διάκονο καὶ Πρεσβύτερο τὸ 1935 καὶ ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος τῆς γενέτειράς του καὶ τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Πεταλιώτη Καλλιθέας Ρεθύμνου. Βλ. **Τίτ. Μ. Συλλιγαρδάκη**, *Ποιμαντορικὸν Ἐγκόλπιον*, Ρέθυμνον 1981, σ. 220.

[28] Ὁ Ἀθανάσιος Ἀποστολάκης, Ἐπίσκοπος (μετέπειτα Μητροπολίτης) Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου (1936-1968), γεννήθηκε τὸ 1892 στὸν Πρινὲ (σημ. Ἀρχαία Ἐλεύθερνα) Μυλοποτάμου, σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης (1927-1936). Παραιτήθηκε τὸ 1968 καὶ ἐκοιμήθη τὸ 1981. Βλ. **Τίτ. Μ. Συλλιγαρδάκη**, ὅ.π., σ. 153.

[29] Ὁ λόγιος Εὐμένιος Ξηρουδάκης γεννήθηκε τὸ 1856 στὴν Κωνσταντινούπολη ἀπὸ γονεῖς καταγομένους ἀπὸ τὴν Ἀνώπολη Σφακίων. Σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, τῆς ὁποίας διετέλεσεν ἀργότερα καθηγητὴς (1880-1886). Προηγουμένως εἶχε διδάξει καὶ στὰ Χανιὰ (1875-1880). Ἡ ἐκλογή του ὡς Μητροπολίτου Κρήτης (12.5.1898) δημιούργησε προβλήματα καὶ ἡ ἐπικύρωσή της ἀπὸ τὸν Ὕπατον Ἁρμοστὴ Κρήτης πρίγκιπα Γεώργιον ἐβράδυνε δύο ὁλόκληρα χρόνια (14.5.1900). Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποχώρησή του ὑπῆρξεν ἐπεισοδιακή· μετὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Ἐλευθ. Βενιζέλου στὸ κίνημα τῆς Θεσσαλονίκης τὸ 1916 ὁ Εὐμένιος θεωρήθηκεν ἀντιβενιζελικὸς κι ἐξορίστηκε στὴ Χίον, ὅπου ἀπεβίωσε πικραμένος τὸ 1920. Βλ. **Ν. Β. Τωμαδάκη**, «Εὐμένιος», *Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία*, 5, Ἀθῆναι 1964, στ. 1061, **Γ. Β. Ἀντουράκη**, *Εὐμένιος Ξηρουδάκης*, Ἀθήνα 1990 καὶ **Ἀνδρ. Νανάκη**, *Τὸ Μητροπολιτικὸ Ζήτημα καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ὀργάνωση τῆς Κρήτης (1897-1900)*, ἐκδ. Ἐπέκταση, Κατερίνη 1995, σ. 66 κ. ἑξ.

[30] Ὁ Στυλ. Καλαϊτζάκης (1840-1917) προσφυῶς ὀνομάστηκεν «ὁ Γουτεμβέργιος τοῦ Ρεθύμνου». Ἵδρυσε τὸ πρῶτο τυπογραφεῖο σ' αὐτὸ καὶ ἐξέδωσε ἑπτὰ συνολικὰ ἐφημερίδες. Τὸ πρῶτο φύλλο τῆς ἐφημ. *Νέος Ραδάμανθυς* εἶδε τὸ φῶς τὴν 21.1.1881, ἐνῶ τὰ πρῶτά του βιβλία ἔχουν χρονολογικὴ ἔνδειξη 1880. Βλ. **Γιάννη Παπιομύτογλου**, «Οἱ πρῶτες ἐφημερίδες τοῦ Ρεθύμνου»,

Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Μάρτυρες.
Διά χειρός Μαρίνου Γ. Νικηφόρου, 1859.
Φορητή εἰκόνα σέ προσκυνητάρι
τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων.

Ρέθυμνο 1893-1913, ἀπὸ τὴν αὐτονομία στὴν Ἕνωση, Ρέθυμνο 1998, σ. 54 καὶ **Γ. Π. Ἐκκεκάκη**, «Ἡ ἔκδοση βιβλίων στὸ Ρέθυμνο πρίν ἀπὸ τὴν Ἕνωση», ὅ.π., σ. 57.

[31] Ὁ ναὸς αὐτὸς ὁλοκληρώθηκε κι ἐγκαινιάσθηκε τὸ 1958 ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο Λάμπης καὶ Σφακίων Ἰσίδωρο Ρουσοχατζάκη. Βλ. **Νικ. Α. Κουτσαυτάκη**, *Ἀκολουθία μετὰ Παρακλητικοῦ Κανόνος…*, σ. 75.

[32] Βλ. **Θεοχ. Δετοράκη**, «Ἡ ὑμνογραφία…», σ. 295. Ὁ δεύτερος Κανόνας τοῦ Ὄρθρου, τιτλοφορούμενος *ποίημα ἀνωνύμου*, ἀποτελεῖται ἀπὸ προσαρμοσμένα στὴν περίσταση τροπάρια τῶν Κανόνων στοὺς Ἁγίους Μάρτυρες Τερέντιο καὶ Νεονίλλη καὶ Ναζάριο, Γερβάσιο, Προτάσιο καὶ Κέλσιο κ.ἄ. Βλ. Μηναῖον Ὀκτωβρίου ιδ' καὶ κη'.

[33] Ἔχουν παραληφθεῖ οἱ Κανόνες, τὰ Καθίσματα, τὰ Κοντάκια, ὁ Οἶκος καὶ τὸ Συναξάριο τοῦ Ὄρθρου.

[34] Γιὰ τὴν ἔκδοση αὐτὴ βλ. **Γ. Β. Ἀντουράκη**, ὅ.π., σσ. 27-28 καὶ 51.

[35] Ἡ ἔκδοση εἶναι ἀχρονολόγητη καὶ ἀντὶ τοῦ Συναξαρίου τῆς ἀρχικῆς ἔχει προταχθεῖ τῆς ὅλης ἱ. Ἀκολουθίας ὁ *Βίος τῶν Ἁγίων*. Ὁ **Νικ. Α. Κουτσαυτάκης**, *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων…*, σ. 4, ὑπολογίζει, ὅτι ἡ ἐκτύπωση ἔγινε *περίπου 1971 ἢ 1972*.

[36] Ὁ Μητροπολίτης Τίτος Συλλιγαρδάκης γεννήθηκε τὸ 1929 στὴ Νεάπολη Λασιθίου καὶ σπούδασε στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Βοστώνης Η.Π.Α., στὴν Ἐπισκοπελιανὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Χειροτονήθηκε σὲ Διάκονο καὶ Πρεσβύτερο τὸ 1956 καὶ μέχρι τὴν ἐκλογή του (1970) ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος καὶ καθηγητὴς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς. Βλ. **Τίτ. Μ. Συλιγγαρδάκη**, *Ποιμαντορικὸν Ἐγκόλπιον*, σ. 154. Τόσο τὸ ποιμαντορικὸν ὅσο καὶ τὸ συγγραφικό του ἔργο ὑπῆρξε πλουσιώτατο, διακρινόταν δὲ γιὰ τὴν ἰδιαίτερη ἀγάπη του πρὸς τοὺς Ἁγίους τῆς Μεγαλονήσου. Λίγον πρὶν ἀπὸ τὸ *Κρητικὸν Λειμωνάριον*, ποὺ βραβεύτηκε τὸ 1988 ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, ἐκδόθηκεν ἕνα ἄλλο σημαντικὸν ἔργο του ὑπὸ τὸν τίτλο *Κρῆτες Ἅγιοι* (Ρέθυμνον 1983). Βλ. **Θεοχ. Μ. Προβατάκη**, «Τὸ συγγραφικὸ ἔργο τοῦ Μητροπολίτου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Τίτου (†1987)», *Παράκλητος*, Ἀφιέρωμα εἰς μνήμην Μητροπολίτου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κυροῦ Τίτου, Ρέθυμνον Κρήτης 1988, σσ. 77-105.

[37] Τοῦ Προλόγου προτάσσεται «Εὐχὴ εἰς γυναῖκα λεχὼ» καὶ ἕπεται ἡ «Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις Ἁγιοποιήσεως τῶν Ἁγ. Τεσσάρων Μαρτύρων», στὸ τέλος δὲ παρατίθενται «Ἀλφαβητικὸς πίναξ τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων» (σσ. 25-31) καὶ Εὐχὴ εὐλογίας πίττας τοῦ Ἁγ. Φανουρίου (σσ. 31-32).

[38] Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κουτσαυτάκης γεννήθηκε τὸ 1927 στὴ γενέτειρα τῶν Ἁγίων Μέλαμπες καὶ μάλιστα, *εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν*. Βλ. **Νικ. Α. Κουτσαυτάκη**, *Ἀκολουθία τῶν ἐκ Μελάμπων…*, σ. 3. Σπούδασε στὸ Ἀνώτ. Ἐκκλησιαστικὸ Φροντιστήριο Χανίων καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος τῶν ἱ. Μητροπόλεων Λάμπης καὶ Σφακίων (1957-1975) καὶ Πειραιῶς (1975-1997) καὶ καθηγητὴς στὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειον Ἀθηνῶν.

[39] Ὁ Βασίλειος Μπλαβάκης ὑπῆρξεν ἐφημέριος καὶ δάσκαλος στὰ Τοπόλια Κισάμου. Εἶχε στὴν κατοχή του μικρὸ τεμάχιο τιμ. Λειψάνων τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων, τὸ ὁποῖο παρέδωσε στὸν σύζυγο τῆς θυγατέρας του Ἱερέα Ἐμμανουὴλ Βολουδάκη, ἐφημέριο τοῦ ἱ. ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων Ἀθηνῶν. Τὸ Μεγαλυνάριο, ποὺ συνέθεσε, τυπώθηκε λίγο μετὰ τὸ 1940 σὲ εἰκόνα τῶν Ἁγίων σχήματος ταχυδρομικοῦ δελταρίου, ἡ ὁποία κυκλοφορήθηκεν ἀπὸ Ἐρανικὴ Ἐπιτροπὴ Ρεθυμνίων τῆς πρωτεύουσας γιὰ τὴν ἱστόρηση εἰκόνας τῶν Ἁγ. Τεσσάρων. Ἡ εἰκόνα ἱστορήθηκε τελικὰ τὸ 1952 ἀπὸ τὸν ἁγιο-

γράφο Δ. Τσεβᾶ καὶ βρίσκεται σὲ καλλιτεχνικὸ προσκυνητάρι, ἀφιέρωμα Ἐμμαν. Τσουδεροῦ, στὸν ἐν λόγῳ ἱ. ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ὅπου κάθε χρόνον οἱ Ρεθύμνιοι τῶν Ἀθηνῶν τιμοῦν τὴ μνήμη τους τὴν 28ην Ὀκτωβρίου. Βλ. **Μιχ. Μ. Παπαδάκι**, ὅ.π., σσ. 285-286, **Θεοχ. Δετοράκη**, «Ἡ ὑμνογραφία…», σ. 296 καὶ **Ε. Γ. Δαφέρμου**, ὅ.π., σ. 308.

[40] Ὁ ἱ. ναὸς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ Καστέλλας Πειραιῶς, ἀρχικὰ μονόκλιτη βασιλική, καταστράφηκεν ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸ σεισμὸ τῆς 24.2.1981 καὶ ἀνοικοδομήθηκε μὲ δυὸ ἐπιπλέον κλίτη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ νότιο εἶναι ἀφιερωμένο στοὺς Ἁγίους Τέσσερεις Μάρτυρες καὶ τὸ βόρειο στὸν Προφήτη Ἐλισαῖο. Τὰ ἱ. Ἐγκαίνια τοῦ νέου ἱ. Ναοῦ ἔγιναν τὴν 28.5.1995 ἀπὸ τοὺς Σεβ. Μητροπολῖτες Πειραιῶς κ.κ. Καλλίνικο, Λάμπης καὶ Σφακίων κ.κ. Εἰρηναῖο καὶ Πέτρας κ.κ. Νεκτάριο. Προηγουμένως, τὴν 2.7.1989 ὁ Μητροπολίτης Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου Θεόδωρος Τζεδάκης (1987-1996) παρέδωσε στὸν ἱ. ναὸ τεμάχιο τῶν ἱ. Λειψάνων τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων. Ἡ ἀφιέρωση τοῦ κλίτους στοὺς Ἁγ. Τέσσερεις ὀφείλεται σὲ πρωτοβουλία τοῦ Κρητὸς προϊσταμένου τῆς ἐνορίας Πρωτοπρεσβυτέρου Ἐμμανουὴλ Ραπτάκη καὶ στὸ γεγονός, ὅτι ἡ περιοχὴ κατοικεῖται ἀπὸ πολλοὺς Κρῆτες καὶ γι' αὐτὸ ἐπονομάζεται Κρητικά. Ἐκεῖ ἑδρεύει καὶ ὁ δραστήριος Σύλλογος «Ἀδελφότης Κρητῶν Πειραιῶς: Ἡ Ὁμόνοια». Βλ. **Ἐμμαν. Ραπτάκη**, *Ἱερὸς ναὸς Προφήτου Ἠλιοῦ Καστέλλας, Τὸ ἱστορικὸ τοῦ ναοῦ*, Καστέλλα 1996, σσ. 32-34 καὶ 43-44.

[41] Ὁ Μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, κατὰ κόσμον Ἀναστάσιος – Ἀθανάσιος Γραίκας, γεννήθηκε τὸ 1905 στὴ Δρόβιανη Βορείου Ἠπείρου, σπούδασε στὴν Ἀθήνα καὶ τὸ 1923 ἦλθε στὸ Κελλὶ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῆς Σκήτης τῆς Ἁγίας Ἄννης τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐκάρη Μοναχός. Τὸ ὑμνογραφικό του ἔργο ὑπῆρξεν ἀξιοθαύμαστο –συνέθεσε παραπάνω ἀπὸ δυὸ χιλιάδες ἱ. Ἀκολουθίες– καὶ τιμήθηκε γι' αὐτὸ τόσον ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ποὺ τοῦ ἀπένειμε τὸ ὀφφίκιο τοῦ Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας (1959), ὅσο καὶ ἀπὸ ἄλλες Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἐκοιμήθη τὴν 7.12.1991. Βλ. σχετικῶς **Γεωργ. Χρυσοστόμου**, *Οἱ Ἀκολουθίες τῶν Ἁγίων τῆς Θεσσαλονίκης στὸ ἔργο τοῦ ὑμνογράφου Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου*, Θεσσαλονίκη 1995, καὶ **Θεοκλ. Διονυσιάτου**, *Γεράσιμος Μοναχὸς Μικραγιαννανίτης, Ὑμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας*, Θεσσαλονίκη 1997.

[42] Βλ. τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 1470/1989

ἔγγραφό του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

[43] Βλ. τὸ ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 160/5.3.1997 αἴτημά μας πρὸς τὴν Ἱερὰ Ἐπαρχιακὴ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.

[44] Ἡ ἐνέργεια αὐτή, ποὺ ἔγινε χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἱ. ναοῦ Προφ. Ἠλιοῦ Καστέλλας, προκάλεσε τὴ δικαιολογημένη ἀντίδραση τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Ἐμμαν. Ραπτάκη, ὁ ὁποῖος μὲ ἐπιστολή του (10.11.1992) διαμαρτυρήθηκε στὸν ἐκδότη.

[45] Ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Ἐμμανουὴλ Ραπτάκης γεννήθηκε τὸ 1945 στὰ Ἀμιρὰ Βιάννου, σπούδασε στὶς Ἐκκλησιαστικὲς Σχολὲς Πάτμου καὶ Λαμίας καὶ στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, χειροτονήθηκε σὲ Διάκονο καὶ Πρεσβύτερο τὸ 1967 καὶ ὑπηρέτησεν ὡς ἐφημέριος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης (1967-1973) καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς (1973 κ. ἑξ.). Σήμερα εἶναι προϊστάμενος τῆς ἐνορίας τοῦ Προφ. Ἠλιοῦ Καστέλλας καὶ καθηγητὴς στὴ Μέση Ἐκπαίδευση.

Τοιχογραφία τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Νικολάου Κουρταλιώτου, στή Φάρμα Agreco τῆς οἰκογενείας Νικολάου Δασκαλαντωνάκη, στό Ἄδελε Ρεθύμνου. Ἔργο τοῦ Παναγιώτη Μόσχου.

Ο ΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΚΥΡΟΣ ΤΙΤΟΣ ΜΙΛΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΜΑΣ

«Αἴνους καί ὠδάς οἱ φίλαθλοι σύν πόθῳ
ἄδωμεν ἀεί τοῖς νέοις τῶν Μαρτύρων.
Ὁ γάρ γεραίρων Μάρτυρας Χριστοῦ
φίλους, Χριστόν γεραίρει,
τόν φίλον τῶν Μαρτύρων»

Ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἱστορία. Ἡ διωκομένη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων ἔδωσε τούς πρωτομάρτυρες. Στήν συνέχειά της τούς μάρτυρες. Καί σήμερον τούς νεομάρτυρες. Ὁρόσημον στήν νεωτέρα ἱστορία μας εἶναι ἡ ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ τουρκική τυραννία ἐσημείωσε διωγμούς πρωτοχριστιανικῆς θηριωδίας. Θεωρητικῶς οἱ Τοῦρκοι ἀνεγνώρισαν θρησκευτικήν ἐλευθερίαν. Πρακτικῶς ὅμως σχέσεις διωκομένης πίστεως σημειώνομεν.

Ἡ λειψανοθήκη τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ἀρκαδίου.

Οἱ σουλτάνοι ζητοῦν ἐξόντωσιν, ἐξισλαμισμόν. Συστηματικῶς πλέον. Ὁ πορθητής τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρῶτος. Τυραννοῦν, διώκουν, βασανίζουν, ζητοῦν τόν ἐξισλαμισμόν τῶν Χριστιανῶν. Θάνατος, μάλιστα, σ᾽ αὐτούς πού ἐνῶ ἐξισλαμίζωνται ἐπιστρέφουν καί πάλιν στόν Χριστιανισμόν. Ὁ τουρκικός φανατισμός θανατώνει τούς «ἀπίστους» προκειμένου νά εὐαρεστήσουν Θεόν καί Μωάμεθ.

Ἔκτοτε νέα μαρτυρολόγια τῶν νεοφανῶν μαρτύρων ἀνοίγονται. Νέον νέφος μαρτύρων μετά τήν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἁπλώνεται κατά καιρούς καί τόπους στόν ὁρίζοντα καί τό στερέωμα τῆς πίστεως. Εἶναι γνωστοί καί ἄγνωστοι Νεομάρτυρες.

Οἱ Νεομάρτυρες θανατοῦνται ὅλην τήν ἡμέραν. Πεθαίνουν ἀναπολόγητοι. Ἄνδρες, γυναῖκες, γέροντες, νέοι, παιδιά. Μοναχοί, Ἱερεῖς, Ἐπίσκοποι, Πατριάρχες. Στήν ὁμολογίαν τῆς θρησκείας των, τῶν παραδόσεών των, τῆς πατρότητος

καί μητρότητος τῆς πίστεώς των μαρτυροῦν καί σφραγίζουν τήν ζωήν των μέ τό μαρτυρικόν αἷμα των.

Ἡ μισαλλοδοξία καί ὁ θρησκευτικός φανατισμός τῶν Τούρκων παραμένουν ἀπερίγραπτα. Θανατική καταδίκη ἤ ἐξισλαμισμός. Καί μόνον τό τουρκικό σαρίκι στήν κεφαλήν τοῦ Χριστιανοῦ, ἀστειότητος ἕνεκεν, ἐσήμαινε ἀποδοχή ἰσλαμισμοῦ. Καί μόνον τουρκικόν ἔνδυμα ἤ ὑπόδημα στό σῶμα τοῦ Χριστιανοῦ ἤ τουρκική ἔκφρασις θρησκευτική στό στόμα του ὤφειλε ἀλλαξοπιστίαν. Ἄλλως καταδίκη, βασανιστήρια, θάνατος.

Θαυμαστή ἡ καρτερία τῶν νεομαρτύρων. Ἡ ἀντοχή των στήν πεισμονή καί τήν θηριωδία τῶν Τούρκων. Καί αὐτά τά λείψανα τῶν νεομαρτύρων κατεδίωκαν. Ὁ Ὀρθόδοξος λαός μας μέ τιμήν πάντοτε τά ἱερά λείψανά των διεφύλαξεν. Καί ἑορτές στήν μνήμην των ἐπεφύλαξεν. Καί Ἁγίους ἄνευ εἰδικῆς ἀνακηρύξεώς των (κανονισμοῦ) ἐτίμησεν.

Ἐσχάτως ἐκανονίσθη ἡ ἁγιότης δύο νεομαρτύρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Τοῦ νεομάρτυρος Γρηγορίου Ε΄, στήν ἑκατονταετία ἀπό τόν θάνατόν του (10 Ἀπριλίου 1821). Καί τοῦ νεομάρτυρος Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, στήν ἑκατονταογδοηκοστῆ δευτέρα ἐπέτειον ἀπό τόν θάνατόν του (24 Αὐγούστου 1779).

Ἀτυχῶς ἡ ἁγιότης τῶν Τεσσάρων Νεομαρτύρων μας δέν ἐκανονίσθη ἀκόμη[1] διά πράξεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μας, καίτοι στερροί στήν πατρώαν πίστιν δέχθηκαν τόν στέφανον τοῦ μαρτυρίου των ἀποκεφαλισθέντες μπροστά στήν «Μεγάλη Πόρτα» Ρεθύμνης πρό ἑκατονταπεντηκονταετίας καί πλέον (28 Ὀκτωβρίου 1824). Ὅμως ἡ συνείδησις τοῦ λαοῦ μας κατέταξεν αὐτούς στήν χορείαν τῶν Ἁγίων της καί τιμᾶ ἐτησίως τήν μνήμην των. Καί γίνεται λαϊκόν προσκύνημα καί πάνδημος ἑόρτιος ἐκδήλωσις καί λιτάνευσις ψυχῶν στά ἱερά λείψανά των.

Τοιχογραφία (ἐπάνω) καί φορητή εἰκόνα (κάτω) τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων στήν Ἱερά Μονή Σωτῆρος Χριστοῦ Κουμπέ Ρεθύμνης.

Ἀγγελῆς, Μανουήλ, Γεώργιος καί Νικόλαος. Εἶναι τά ὀνόματα πού ἀποτελοῦν τήν τετράδα τῶν Ρεθυμνίων Ἁγίων Μαρτύρων τῆς πίστεώς μας. Εὐσεβεῖς γονεῖς των οἱ παρουσιαζόμενοι ὡς Τοῦρκοι γεννήτορές των. Μέλαμπες Κρήτης ἡ γενέτειρά των. Ἀδέλφια ὁ Ἀγγελῆς καί ὁ Μανουήλ. Παιδιά τοῦ Ἰωάννου Ρετζέπη. Ὁ Γεώργιος, υἱός τοῦ Κωνσταντίνου Ρετζέπη. Ὁ Νικόλαος, υἱός ἑτέρου Ἰωάννου Ρετζέπη. Πλούσια τέκνα καλῆς καί ἐναρέτου οἰκογενείας. Πατέρες τέκνων. Ὑποκρινόμενοι Τοῦρκοι. Στήν καρδιά, στό φρόνημα, στά βιώματα Ἕλληνες Χριστιανοί. Συντάσσονται στόν ἀγῶνα τοῦ 1821. Καί μάχονται στόν ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας. Στά Χριστιανικά των καθήκοντα συνεπεῖς πάντοτε. Ἀνταποκρίνονται στίς ὑποχρεώσεις των στούς κατακτητές. Πρῶτοι πάντοτε στούς φόρους των. Ὅμως ἡ καταγγελία των δέν ἐβράδυνεν. Ἀποστάτες τοῦ Μουσουλμανισμοῦ ἀποκαλοῦνται ἀπό τόν Μεχμέτ Πασᾶ.

Ἡ λειψανοθήκη μέ τίς Τίμιες Κάρες τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων, στόν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς πόλεως Ρεθύμνης.

Συλλαμβάνονται καί κατεβαίνουν στό Ρέθυμνον. Καίτοι δέσμιοι δέν κολακεύονται ἀπό τίς κολακεῖες τῶν τυράννων. Οἱ ἄπιστοι Τοῦρκοι τούς φυλακίζουν. Τούς βασανίζουν. Τούς κακοποιοῦν καί ἀποκεφαλίζουν.

Τά ἅγια λείψανά των παραμένουν ἄταφα. Τρεῖς ἡμέρες μοχθοῦν οἱ Χριστιανοί νά τά ἀποσπάσουν ἀπό τούς Τούρκους. Τέλος, μέ τήν ἄδειά των, τά μετακομίζουν στήν Ἱεράν Μονήν Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων, ὅπου μέχρι σήμερον παραμένει ὁ ἀνοικτός τάφος των. Διότι ἀμέσως τό ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης Ἰωαννίκιος τά μετακομίζει εἰς τήν πόλιν τῆς Ρεθύμνης, ὅπου ἀποτελοῦν τό τιμαλφέστερον θησαύρισμα τῆς πόλεως. Ἐκεῖ πλέον, μέσα τώρα στόν νεόδμητον Ναόν τῶν Τεσσάρων Μαρτύρων (1975) ἀναπαύονται οἱ Ἅγιοι τῆς Ρεθύμνης. Συγκεκριμένως οἱ τρεῖς κάρες των. Ἡ τετάρτη κάρα ἐδωρήθη στόν Ρῶσσον πλοίαρχον νά μεταφέρη τό

μαρτυρικόν μήνυμα τῆς πίστεώς μας στήν ὁμόδοξον χώραν τῆς Ρωσσίας. Ἔκτοτε ἐγκαινίζονται οἱ νεόδμητοι ναοί μας καί φυτεύονται τά ἱερά λείψανα τῶν Ἁγίων στό φυτόν τῆς Ἁγίας Τραπέζης τῶν Ἱερῶν Θυσιαστηρίων τῆς μαρτυρικῆς μεγαλονήσου μας.

Ἡ Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου φυλάσσει μέρος τῶν ἱερῶν τούτων λειψάνων, τά ὁποῖα φιλοφρόνως παρέχονται στούς ἐγκαινιασμούς. Και ἐκεῖ μέ τήν σωρείαν τῶν λειψάνων τῶν ἡρώων τῆς Πατρίδος μας φιλοξενοῦνται καί τά ὀλίγα τεμαχισμένα ἱερά λείψανα τῶν ἡρώων τῆς Πίστεως. Ὥστε, δικαίως οἱ ἥρωες Ἅγιοι ἤ οἱ Ἅγιοι ἥρωες νά στεφανώνουν τόν τόπον μας καί νά τρέφουν μέ τό αἷμα των τό δένδρον τῆς Πίστεώς μας.

Ἡ Ἐκκλησία τῶν Ρεθυμνίων σεμνύνεται ἔκτοτε καί ἑορτάζει σεμνοπρεπῶς τήν μνήμην τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων της. Στά θαύματά των τιμᾶται. Στήν ζωήν των διδάσκεται. Στήν μαρτυρία

των νουθετεῖται. Στό μαρτύριό των στερεώνεται. Στό αἷμα των ἀποπλύνεται.

Οἱ νεομάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ τῶν τουρκικῶν διωγμῶν εἶναι ἀπειράριθμοι. Ἄγνωστοι κατ' ὄνομα καί ἀριθμόν πολλοί. Γνωστοί εἶναι οἱ ὀλίγοι. Ποιός θά τολμοῦσε ν' ἀναγράψη τούς νεομάρτυρας τῶν Μονῶν τοῦ Σινᾶ καί τοῦ Ἄθω; Τῶν σπηλαίων καί τῶν ἐρήμων; Τῶν κακουμένων στά δεσμωτήρια καί καθειργμένων στά λατομεῖα; Τῶν θλιβομένων καί ἀγχομένων στά μύρια βασανιστήρια, στίς κακώσεις καί στρεβλώσεις;

Στήν μνήμην τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων ἡ μνήμη μας εὐλαβικά ἀναπολεῖ τόν βυθόν τῆς Χριστιανικῆς νεομαρτυρικῆς ἱστορίας μας. Καί τό ὕψος τοῦ οὐρανοῦ μέ δέος ἀναλογίζεται. Ἡ βίβλος τῆς ζωῆς συνεχῶς καταγράφει. Τό μαρτυρολόγιον ἀδιακόπως κωδικοποιεῖ. Οἱ διωγμοί δέν ἔπαυσαν. Συνεχίζονται. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας δέν εἶναι στατική. Στρατευομένη ὅπως

εἶναι στήν σύνθεσίν της, θά προχωρεῖ διωκομένη, θά δικαιώνεται ἀγωνιζομένη, θά προσθέτει στούς παλαιούς Ἁγίους της νέους. Καί στούς νεωτέρους ἐφαμίλλους ἀγωνιστές. Μέ τήν εὐχήν νά ὑπάρχουν καί νά ἐντάσσωνται στούς πρωτομάρτυρες, μάρτυρες καί νεομάρτυρες, τῶν ὁποίων τήν μνήμην ὅσων ἐκανονίσθησαν ὑπό τῆς Ἐκκλησίας θά τιμᾶ ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Καί ὅσων ἡ συνείδησις τοῦ λαοῦ μαρτυρεῖ καί κανονίζει τήν ἁγιότητα θά ἀπογραφοῦν καί θά κανονισθοῦν «ἐν ἡμέρᾳ βουλῆς Κυρίου, ὅτε ἵλεως ἐφ᾽ ἡμᾶς καί ἐπί τήν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ θά εὐδοκήσῃ νά ἐπιβλέψῃ ὁ φιλάνθρωπος Θεός».

Κείμενο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κυροῦ Τίτου, δημοσιευθέν στό βιβλίο του «ΧΡΙΣΤΟΥ ΕΥΩΔΙΑ», ΡΕΘΥΜΝΟΝ 1976

[1] Τό παρόν κείμενο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Τίτου δημοσιεύθηκε τό ἔτος 1976, ἕνα ἔτος πρίν ἀπό τήν «ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΙ-

Ἀρχιερατικό Ἐγκόλπιο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Προδρόμου.

ΚΗΝ ΠΡΑΞΙΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΡΕΘΥΜΝΗ ΜΑΡΤΥΡΗΣΑΝΤΩΝ», ἡ ὁποία ἐκδόθηκε τήν 29η Αὐγούστου 1977, ἐπί Πατριαρχίας τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου.

Πορτραῖτο τοῦ μακαριστοῦ
Ἐπισκόπου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
κυροῦ Καλλινίκου Νικολετάκη στό Ἐπισκοπεῖο
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

Ἀπολυτίκιον
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων
Νεομαρτύρων

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῆς Κρήτης γεννήματα,
καὶ Λάμπης θρέμματα, τοὺς τετραρίθμους
Νεομάρτυρας ἀνευφημήσωμεν,
Γεώργιον, Ἀγγελῆν, Μανουὴλ καί Νικόλαον.
Οὗτοι γὰρ διὰ πίστιν, τοῦ Κυρίου σφαγέντες,
τὸ αἷμα αὐτῶν ἐθελουσίως,
ἐν τῇ Ῥεθύμνῃ ἐξέχεαν·
διὸ καὶ παρρησίαν ἔχοντες πρὸς Χριστόν,
πρεσβεύουσιν ἀεὶ, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ποίημα Καλλινίκου Νικολετάκη,
Ἐπισκόπου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσερεις Μάρτυρες.
Ἔργο τοῦ ἁγιογράφου Σπυρίδωνος Καλαϊτζαντωνάκη
πού βρίσκεται στό γραφεῖο τοῦ Ἐπισκόπου
στό Μητροπολιτικό Μέγαρο.

Κανων Παρακλητικος

εἰς τοὺς ἁγίους ἐνδόξους
τέσσαρας νεομάρτυρας
Ἀγγελῆν, Μανουήλ,
Γεώργιον καὶ Νικόλαον.

Ποίημα τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου
Πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου
Μικραγιαννανίτου τοῦ Ὑμνογράφου

Εὐλογήσαντος τοῦ Ἱερέως τὸ *Κύριε εἰσάκουσον*, μεθ' ὃ τὸ *Θεὸς Κύριος* ὡς συνήθως καὶ τὰ ἑξῆς:

Ἦχος δ΄. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τοὺς Νεομάρτυρας Χριστοῦ τοὺς γενναίους, καθικετεύσωμεν πιστοὶ ἐκβοῶντες· Ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύετε πρὸς Κύριον, Ἀγγελῆ Γεώργιε καὶ Νικόλαε μάκαρ, σὺν τῷ Μανουὴλ ὁμοῦ, πάσης ρύεσθε βλάβης, τοὺς ἀδιστάκτῳ πίστει καὶ στοργῇ τῇ προστασίᾳ ὑμῶν καταφεύγοντας.

Θεοτοκίον.

Οὐ σιωπήσομέν ποτε, Θεοτόκε, τὰς δυναστείας σου λαλεῖν οἱ ἀνάξιοι. Εἰ μὴ γὰρ σὺ προΐστασο πρεσβεύουσα, τὶς ἡμᾶς ἐρρύσατο ἐκ τοσούτων κινδύνων, τὶς δὲ διεφύλαξεν ἕως νῦν ἐλευθέρους; Οὐκ ἀποστῶμεν, Δέσποινα, ἐκ σοῦ· σοὺς γὰρ δούλους σῴζεις ἀεὶ ἐκ παντοίων δεινῶν.

Ὁ Ν΄ ψαλμὸς καὶ ὁ Κανών, οὗ ἡ ἀκροστιχίς:

«Τετρὰς Ἀθλητῶν ἀεί με σκέπε» Γερασίμου.

Ὠδὴ α΄. Ἦχος πλ. δ΄. Ὑγρὰν διοδεύσας.

Τὸν πάντων Δεσπότην καὶ Ποιητήν, ἀεὶ δυσωπεῖτε, Ἀθλοφόροι νεοφανεῖς, διδόναι ἡμῖν πταισμάτων λύσιν, τοῖς τῇ πρεσβείᾳ ὑμῶν καταφεύγουσιν.

Ἐν πάσῃ ἀνάγκῃ καὶ συμφορᾷ, Ἀγγελῆ θεόφρον, καὶ Γεώργιε Μανουήλ, σύν τῷ Νικολάῳ βοηθεῖτε, τοῖς προσιοῦσιν ὑμῖν μετὰ πίστεως.

Τοῦ βίου κυκλούμενοι τοῖς δεινοῖς, προσπίπτομεν πίστει τῇ θερμῇ ὑμῶν ἀρωγῇ, ὡς ἂν Νεομάρτυρες Κυρίου, τῆς ἐπελθούσης ρυσθείημεν θλίψεως.

Θεοτοκίον.

Ῥοαῖς τῶν πλουσίων σου οἰκτιρμῶν, κατάρδευσον Κόρη, ξηρανθεῖσάν μου τὴν ψυχήν, παθῶν συνοχῇ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοῦ ἐχθροῦ τῆς κακίας με λύτρωσαι.

Ὠδὴ γ΄. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, καὶ χαλεπῆς θλίψεως, ἡ τῶν αὐταδέλφων Μαρτύρων δυὰς ὑπέρτιμος, ὦ Ἀγγελῆ θαυμαστέ, καὶ Μανουὴλ θεομάκαρ, θᾶττον ἀπαλλάξατε, ἡμᾶς δεόμεθα.

Συνοχῆς ἐπωδύνου, καὶ θλιβερᾶς ρύσασθε, σὺν τῷ εὐκλεεῖ Γεωργίῳ, Μάρτυς Νικόλαε, ὑμῶν δεήσεσι, τοὺς ἐκζη-

τοῦντας ἐν πίστει, τὴν ὑμῶν ἑκάστοτε, θείαν ἀντίληψιν.

Ἀνωτέρους τηρεῖτε, πάσης φθορᾶς πάντοτε, τοὺς εἰλικρινῶς προσιόντας, ὑμῶν τῇ χάριτι, ὦ Νεομάρτυρες, καὶ τοῦ ἐχθροῦ τὴν μανίαν, καθ᾽ ἡμῶν συντρίψατε, ὑμῶν δεήσεσι.

Θεοτοκίον.

Θρόνος πύρινος ὤφθης, καὶ θαυμαστὸς Ἄχραντε, τοῦ Παμβασιλέως τῆς δόξης καὶ Παντοκράτορος, τοῦτον βαστάζουσα, ἐν ταῖς ἁγίαις χερσί σου, ὃν ἀφράστως τέτοκας, δι᾽ ἀγαθότητα.

Διάσωσον ὦ τετρακτὺς τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων, πάσης βλάβης καὶ νοσημάτων καὶ θλίψεων, τοὺς προσιόντας τῇ θείᾳ ὑμῶν πρεσβείᾳ.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ, πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν, καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Αἴτησις καὶ τὸ Κάθισμα.

Ἦχος β΄. *Πρεσβεία θερμή.*

Προστάται ἡμῶν, ὑπάρχοντες καὶ ἔφοροι, στερρὲ Ἀγγελῆ, καὶ Μανουὴλ Γεώργιε, Νικόλαε μακάριε, προστατεύειν ἡμῶν μὴ ἐλλίπητε, ὡς ἂν παθῶν καὶ δεινῶν προσβολῶν, ρυώμεθα πάντοτε τοῦ ὄφεως.

Ὠδὴ δ΄. *Εἰσακήκοα Κύριε.*

Λαμπρυνόμενοι χάριτι, τῇ τοῦ Παρακλήτου Ἅγιοι Μάρτυρες, σκοτασμὸν παθῶν διώξατε, ἐξ ἡμῶν καὶ πάσης περιστάσεως.

Ἡ σορὸς ὑμῶν Ἅγιοι, βλύζει ἰαμάτων χάριν ἀέναον, πρὸς ἣν πίστει προσπελάζοντες, πάσης ἀλγηδόνος ἐκλυτρούμεθα.

Τὸν ναὸν ὑμῶν Μάρτυρες, οἷά περ λιμένα ἄκλυστον ἔχοντες, πάσης ζάλης ἐκλυτρούμεθα, ἐν αὐτῷ προστρέχοντες ἑκάστοτε.

Θεοτοκίον.

Ὡς Θεὸν σωματώσασα, Κεχαριτωμένη ὑπὲρ κατάληψιν, σώματός μου τὴν ἀσθένειαν, καὶ ψυχῆς τὸν κλύδωνα κατάπαυσον.

Ὠδὴ ε΄. *Φώτισον ἡμᾶς.*

Νόσων χαλεπῶν, Ἀθληταὶ Χριστοῦ τετράριθμοι, τοῖς λειψάνοις καταφεύγοντες ὑμῶν, ἐκλυτρούμεθα καὶ χάριτος πληρούμεθα.

Ἅπας εὐλαβῶς, τῷ ναῷ ὑμῶν ᾧ Μάρτυρες, προσιὼν λαμβάνει θείας δωρεάς, καὶ καρποῦται ὧν περ ηὔξατο ἐκ πίστεως.

Ἔχοντες πολλήν, παρρησίαν πρὸς τὸν Κύριον, ὦ τετρὰς Νεομαρτύρων ἐκλεκτή, ἐκτενῶς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῷ πρεσβεύετε.

Θεοτοκίον.

Ἴασαι Ἁγνή, τῆς ψυχῆς μου τὰ συντρίμματα, καὶ τοῦ σώματος τὰ πάθη τὰ δεινά, τῇ πολλῇ σου συμπαθείᾳ καὶ χρηστότητι.

Ὠδὴ στ΄. *Τὴν δέησιν.*

Μαρτύρων, ἀξιωθέντες τῆς δόξης, Μανουὴλ καὶ Ἀγγελῆ Ἀθλοφόροι, σὺν Γεωργίῳ τε καὶ Νικολάῳ τῆς τῶν παθῶν ἀδοξίας ἰάσασθε, τὴν ἀσθενοῦσάν μου ψυχήν, ὡς Χριστοῦ εὐκλεεῖς Νεομάρτυρες.

Ἐκ πάσης, ἐπιβουλῆς ὀλεθρίου, Ἀγγελῆ καὶ Μανουὴλ δυσωποῦμεν, σὺν Γεωργίῳ τε καὶ Νικολάῳ ἡμᾶς ἀτρώτους τηρεῖτε δεόμεθα, ταῖς ἀντιλήψεσιν ὑμῶν, καὶ θερμαῖς ἱκεσίαις πρὸς Κύριον.

Συνόντες, ταῖς τῶν Ἀγγέλων χορείαις, Ἀγγελῆ σὺν Γεωργίῳ τῷ θείῳ καὶ Μανουὴλ καὶ Νικόλαε ἅμα, ἐξ οὐρανίων ἀψίδων μὴ παύσησθε, ἡμῖν παρέχοντες ἀεί, τῆς ὑμῶν προστασίας τὰς χάριτας.

Θεοτοκίον.

Κυρίου, τοῦ Βασιλέως τῆς δόξης, ἀνεδείχθης ἀειπάρθενος Μήτηρ, τοῦτον ἀφθόρως τεκοῦσα Παρθένε, καὶ ἐκ μαζῶν σου ὡς νήπιον ἔθρεψας· διὸ διά-

θρεψον κἀμέ, μετανοίας τῷ ἄρτῳ καὶ σῶσόν με.

Διάσωσον ὦ τετρακτὺς τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων, πάσης βλάβης καὶ νοσημάτων καὶ θλίψεων, τοὺς προσιόντας, τῇ θείᾳ ὑμῶν πρεσβείᾳ.

Ἄχραντε, ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον ἀνερμηνεύτως, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τεκοῦσα, δυσώπησον, ὡς ἔχουσα μητρικὴν παρρησίαν.

Αἴτησις καὶ τὸ Κοντάκιον.

Ἦχος β΄. *Τοῖς τῶν αἱμάτων.*

Ὡς τῆς Τριάδος στερροὶ Νεομάρτυρες, σὺν Ἀγγελῇ Γεωργίῳ Νικόλαε, ὁμοῦ Μανουὴλ παναοίδιμε, ἡμῖν αἰτεῖσθε, πταισμάτων συγχώρησιν, καὶ βίου εἰρήνην δεόμεθα.

Προκείμενον.

Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ.

Στίχ. Τοῖς Ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ Μαθηταῖς· Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἐπιβαλοῦσι γὰρ ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ διώξουσι, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος μου. Ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον. Θέσθε οὖν εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· καὶ θρίξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν.

Δόξα.

Ταῖς τῶν σῶν Μαρτύρων πρεσβείαις, Ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Καὶ νῦν.

Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις, Ἐλεῆμον, ἐξάλειψον τὰ πλήθη τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων.

Προσόμοιον.

Ἦχος πλ. β΄. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου.

Μάρτυρες τετράριθμοι, οἱ τῆς ἀπάτης τὴν φλόγα, ἐν ἐσχάτοις ἔτεσι, τοῖς αἱμάτων ρεύμασι κατασβέσαντες, Ἀγγελῆ ἔνδοξε, Μανουὴλ θεόφρον, καὶ Γεώργιε Νικόλαε, Ἀγγέλων σύσκηνοι, παύσατε ὑμῶν παρακλήσεσι, παθῶν πικρῶν τοὺς ἄνθρακας, ἡμῶν τὴν ζωὴν ἀναλίσκοντας, καὶ δρόσον ἁγίαν, ὀμβρήσατε ἡμῖν ἀναψυχῆς, ἵνα τοῖς πᾶσι κηρύττωμεν, ὑμῶν τὴν ἀντίληψιν.

Ὁ Ἱερεύς·

Σῶσον ὁ Θεός…

Ὠδὴ ζ΄. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ἐκ Θεοῦ δεδεγμένοι, Νεομάρτυρες θεῖοι θαυμάτων δύναμιν, ἴασθε τοὺς ἐν πίστει, ὑμῶν τῷ θείῳ οἴκῳ προσιόντας καὶ ψάλλοντας· Ὁ τῶν Πατέρων ἡμῶν, Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Πλήρης χάριτος πέλει, καὶ ὀσμῆς οὐρανίου ὦ Νεομάρτυρες, ἡ θήκη τῶν λειψάνων, ὑμῶν καὶ κατευφραίνει, τοὺς ἐν πίστει προστρέχοντας, καὶ ἀνυμνοῦντας ὑμῶν, τὴν ἄθλησιν τὴν θείαν.

Ἐκ παντοίων κινδύνων, ἐκλυτρούμεθα τάχος ὑμῶν τῇ χάριτι, Γεώργιε θεόφρον, καὶ Ἀγγελῆ τρισμάκαρ, Μανουὴλ καὶ Νικόλαε, καὶ εὐγνωμόνως ὑμῖν, ᾄδομεν θεῖον ὕμνον.

Θεοτοκίον.

Γεννηθεὶς ἀπορρήτως, ἐξ ἁγνῶν σου αἱμάτων ὁ Ὑπερούσιος, ἁπάντων ἀνωτέραν, ἀνέδειξέ σε Κόρη, καὶ Ἀγγέλων βασίλισσαν· διὸ κἀμὲ χαμαιρπῶν, ὕψωσον νοημάτων.

Ὠδὴ η΄. *Τὸν Βασιλέα.*

Ἐνηθληκότες, ὑπὲρ Χριστοῦ ὁμοφρόνως, Νεομάρτυρες ἡμᾶς ἐν ὁμονοίᾳ, ἀεὶ συντηρεῖτε, καὶ ἀληθεῖ ἀγάπῃ.

Ῥῶσιν πηγάζει, ὑμῶν λειψάνων ἡ θήκη, Νεομάρτυρες τῇ θείᾳ ἐπομβρίᾳ, τοῖς προσερχομένοις, αὐτοῖς ἐν εὐλαβείᾳ.

Ἄλυπον βίον, ἐν ἀληθεῖ εὐπραγίᾳ, ἐνισχύσατε ἡμᾶς πιστῶς ἀνύειν, τοὺς ὑμᾶς τιμῶντας, ὦ Μάρτυρες Κυρίου.

Θεοτοκίον.

Σὺ εἶ Παρθένε, τῶν εὐσεβῶν προστασία, καὶ βοήθεια καὶ στήριγμα καὶ δόξα· ὅθεν τῇ θερμῇ σου, προσπίπτομεν πρεσβείᾳ.

Ὠδὴ θ΄. *Κυρίως Θεοτόκον.*

Ἰσχὺν ἡμῖν αἰτεῖσθε, ὡς ἡμῶν προστάται, παρὰ Χριστοῦ θαυμαστοὶ Νεομάρτυρες, κατὰ παθῶν τῶν ἐν βίῳ καὶ ἀπολύτρωσιν.

Μαρτύρων τετρὰς θεία, Ἀγγελῇ τρισμάκαρ, καὶ Μανουὴλ καὶ Νικόλαε ἔνδοξε, σὺν Γεωργίῳ ἀπαύστως ἡμῶν προΐστασθε.

Οἱ νέοι Ἀθλοφόροι, Κρήτης οἱ λαμπτῆρες, καὶ Ἐκκλησίας τὰ νέα προπύργια, τὰς ἱκεσίας ἁπάντων ἡμῶν προσδέξασθε.

Θεοτοκίον.

Ὑψίστου χαῖρε θρόνε, Κεχαριτωμένη· χαῖρε ἡμῶν ἀσφαλὲς καταφύγιον, καὶ σωτηρία καὶ σκέπη καὶ ἀγαλλίαμα.

Τὸ Ἄξιόν ἐστι καὶ τὰ μεγαλυνάρια.

Χαίρετε ὁπλῖται νέοι Χριστοῦ, Γεώργιε μάκαρ, Ἀγγελῇ τε καὶ Μανουήλ, σὺν τῷ Νικολάῳ, Ρεθύμνης θεία δόξα, καὶ πάντων τῶν Μαρτύρων, οἱ ἰσοστάσιοι.

Γνώμῃ τε καὶ πίστει τῇ ἀληθεῖ, συνδούμενοι ὄντως, Νεομάρτυρες εὐκλεεῖς, τὴν τῶν παρανόμων, καθείλετε μανίαν, ὑπὲρ Χριστοῦ νομίμως, ἀνδραγαθήσαντες.

Χαίροντες ὑπέστητε τὴν τομήν, δι' ἀγάπην θείαν, Νεομάρτυρες τοῦ Χριστοῦ,

καὶ ρείθροις αἱμάτων, Χριστοῦ τὴν Ἐκκλησίαν, ἠρδεύσατε πλουσίως, ὑμᾶς γεραίρουσαν.

Χαίρετε τῆς Κρήτης θεῖοι βλαστοί· χαίρετε Ρεθύμνης, πολιοῦχοι καὶ ἀρωγοί, Νικόλαε ἅμα, καὶ Ἀγγελῆς ὁ θεῖος καὶ Μανουήλ· Γεώργιος ὁ ἀοίδιμος.

Πίστει τῷ ἁγίῳ ὑμῶν ναῷ σπεύδοντες προθύμως, Νεομάρτυρες τοῦ Χριστοῦ, ὑμῶν τῶν λειψάνων, τὴν θήκην προσκυνοῦμεν, καὶ ἐξ αὐτῶν πλουσίαν, χάριν λαμβάνομεν.

Ρύεσθε ἐκ πάσης ἐπιφορᾶς, Ἀγγελῆ θεόφρον, καὶ Γεώργιος ὁ στερρός, Μανουήλ τρισμάκαρ, ὁμοῦ σὺν Νικολάῳ, τοὺς σπεύδοντας ἀπαύστως, ὑμῶν τῇ χάριτι.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί, Πρόδρομε Κυρίου, Ἀποστόλων ἡ δωδεκάς, οἱ Ἅγιοι πάντες μετὰ τῆς Θεοτόκου, ποιήσατε πρεσβείαν εἰς τὸ σωθῆναι ἡμᾶς.

Τὸ Τρισάγιον καὶ τὰ Τροπάρια.

Ἦχος πλ. β΄.

Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς· πάσῃ γὰρ ἀπολογίας ἀποροῦντες, ταύτην σοι τὴν ἱκεσίαν ὡς Δεσπότῃ, οἱ ἁμαρτωλοὶ προσφέρομεν· ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα.

Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποίθαμεν· μὴ ὀργισθῇς ἡμῖν σφόδρα, μηδὲ μνησθῇς τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν, ἀλλ' ἐπίβλεψον καὶ νῦν ὡς εὔσπλαχνος καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν· σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς λαός σου, πάντες ἔργα χειρῶν σου· καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικεκλήμεθα.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τῆς εὐσπλαχνίας τὴν πύλην ἄνοιξον ἡμῖν, εὐλογημένη Θεοτόκε. Ἐλπίζοντες εἰς σέ, μὴ ἀστοχήσωμεν· ρυσθείημεν διὰ σοῦ τῶν περιστάσεων· σὺ γὰρ εἶ ἡ σωτηρία τοῦ γένους τῶν Χριστιανῶν.

Ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις, μεθ' ἣν ψάλλομεν τὸ ἑξῆς:

Ἦχος β΄. *Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.*

Νέοι τοῦ Σωτῆρος Ἀθληταί, οἱ ἐν τῇ Ρεθύμνῃ νομίμως, ἀνδραγαθήσαντες, Ἀγγελῆ Γεώργιε, καὶ Μανουὴλ σὺν αὐ - τοῖς, καὶ ὁ θεῖος Νικόλαος, τοὺς τῇ προ- στασίᾳ, ὑμῶν καταφεύγοντας, πάσης στενώσεως, ρύεσθε ὑμῶν τῇ πρεσβείᾳ, καὶ πταισμάτων λύσιν αἰτεῖσθε, παρά τοῦ Χριστοῦ ἡμῖν δεόμεθα.

Δίστιχον.

Τήνδε τὴν παράκλησιν τοῦ Γερασίμου

Τετρὰς θεία πρόσδεξαι Νεομαρτύρων.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες οἱ ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρήσαντες. Διά χειρός Φωτίου Κόντογλου, 1955. Φορητή εἰκόνα στό τέμπλο τοῦ Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες οἱ ἐν Ρεθύμνῃ τῆς Κρήτης μαρτυρήσαντες. Ἐν Ἀθήναις, Νοεμβρίου 20 1885, Ἐμμ. Ἰ. Παπαδάκης, ζωγράφος. Φορητή εἰκόνα στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος Χρωμοναστηρίου Ρεθύμνης.

Ἀπολυτίκιον τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων

Ἦχος δ΄. Ταχύ προκατάλαβε.

Τὴν πίστιν σεβόμενοι, τὴν ἀληθῆ εὐσεβῶς,
Χριστόν ἐκηρύξατε ἐπὶ ἀπίστων στερρῶς,
τετράριθμοι μάρτυρες,
ξίφεσι τοὺς αὐχένας, ἀπετμήθητε πόθῳ·
ὅθεν τοῖς τῶν μαρτύρων ἠριθμήθητε δήμοις.
Καὶ νῦν ταῖς ἱκεσίαις ὑμῶν,
ῥύσασθε κινδύνων ἡμᾶς.

Ποίημα Μελετίου Νικολετάκη,
Μητροπολίτου Κρήτης.

Ἡ εἰκὼν πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ διαλαμψάντων Ἁγίων

ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΠΑΝΑΓΙΟΝ

4/1 Νικηφόρος ὁ Λεπρός ὅσιος (1964).
5/1 Γρηγόριος ὁ ἐν Ἀκρίτᾳ ὅσιος (820).
11/1 Νικηφόρος ὁ ἐκ Κριτσᾶς Μεραμβέλλου νεομάρτυς (1832).
22/1 Ἰωσήφ Σαμᾶκος ὁ Ἡγιασμένος, ὁ ἐξ Ἀζωκεράμου Σητείας ὅσιος (1511).
29/1 **Ἰγνάτιος ὁ Σιναΐτης, ὁ Πνευματικός, ὁ ἐκ Ρεθύμνης ὅσιος (17ος αἰ).**
4/2 Νικόλαος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐκ Κυδωνίας ὁμολογητής (868).
7/2 Γεώργιος Διβόλης, ὁ ἐξ Ἀλικιανοῦ Κυδωνίας νεομάρτυς (1866).
15/3 Μανουήλ ὁ ἐκ Σφακίων νεομάρτυς (1792).
17/3 Παῦλος ὁσιομάρτυς (8ος αἰ).
20/3 Μύρων ὁ ἐξ Ἡρακλείου νεομάρτυς (1793).
31/3 Θεόφιλος μάρτυς καί οἱ σύν αὐτῷ (4ος αἰ.).
3/4 Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος ὅσιος (833).
7/4 Γεράσιμος ὁ Βυζάντιος ὅσιος (1770).
1/5 Μαρία Μεθυμοπούλα ἡ ἐκ Φουρνῆς Μεραμβέλλου νεομάρτυς (1826).
14/5 Λεόντιος Ἱεροσολύμων (11ος αἰ.).
14/5 Μᾶρκος ὁ ἐν Σμύρνῃ νεομάρτυς (1643).
15/5 Ἀνάμνησις τῆς ἐκ Βενετίας εἰς Ἡράκλειον

ἐπανακομιδῆς τῆς τιμίας Κάρας τοῦ Ἀποστόλου Τίτου (1966).
23/5 Εὐμένιος ὁ ἐξ Ἐθιᾶς Ἡρακλείου νέος ὅσιος.
9/6 Πέντε Κανονικαί Παρθένοι Μαρία, Μαριάμνη, Μάρθα, Θέκλα καί Ἐνναθᾶ.
14/6 Κύριλλος Γορτύνης ἱερομάρτυς (3ος αἰ.).
23/6 Γεράσιμος Κρήτης, Νεόφυτος Κνωσσοῦ, Ἰωακείμ Χερρονήσου, **Γεράσιμος Ρεθύμνης**, Καλλίνικος Κυδωνίας, Ἱερόθεος Λάμπης, Ζαχαρίας Σητείας, Ἰωακείμ Πέτρας, Μελχισεδέκ Κισάμου, Καλλίνικος Διοπόλεως καί οἱ σύν αὐτοῖς νεομάρτυρες (1821-1822).
25/6 **Μεθόδιος ὁ ἐν Νιβρύτῳ ὅσιος, ὁ ἐκ Ρεθύμνης (16ος αἰ.).**
27/6 Κύριλλος Α΄ ΚΠόλεως ο Λούκαρις (1638).
28/6 Σέργιος Νικητιάτης μάγιστρος (9ος αἰ.).
4/7 Ἀνδρέας Κρήτης ὁ Ἱεροσολυμίτης (712).
5/7 Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ ὅσιος (10ος αἰ.).
9/7 Μεθόδιος Λάμπης ἱερομάρτυς (1793).
10/7 Παρθένιος καί Εὐμένιος οἱ ἐν Κουδουμᾷ ὅσιοι (1905 καί 1920).
12/7 Γεράσιμος Βυζάντιος καί Ἀκάκιος οἱ ἐν Μονῇ Τζαγκαρόλων Χανίων ὅσιοι (17ος αἰ.).
14/7 Πέτρος Κρήτης ὁ νέος ἱερομάρτυς (4ος αἰ.;).
14/7 Ἐμμανουήλ, Ἀνεζίνα, Γεώργιος καί Μαρία οἱ ἐκ Μελισσουργείου Κισάμου νεομάρτυρες (1681).
7/8 Ἰωσήφ Γεροντογιάννης ὁ ἐν Καψᾷ Σητείας ὅσιος (1874).

8/8 Μύρων Κρήτης ὁ θαυματουργός.
12/8 Δώδεκα Στρατιῶται ἐν Κρήτῃ μάρτυρες (4ος αἰ.;).
17/8 Εὐτύχιος Γορτύνης, Εὐτυχιανός καί Κασσιανή αὐτάδελφοι ὅσιοι (4ος αἰ.).
18/8 **Ματθαῖος ὁ ἐκ Γερακαρίου Ἀμαρίου καί ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρήσας νεομάρτυς (1700).**
21/8 **Ἀθανάσιος Πατελάρος, ὁ ἐκ τῆς Ἀξοῦ Μυλοποτάμου Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ θαυματουργός (1654).**
23/8 Χαραλάμπης ὁ ἐν Καλυβιανῇ Μεσαρᾶς Ἡρακλείου ὅσιος (1788).
25/8 **Τίτος ἀπόστολος, πρῶτος Ἐπίσκοπος Κρήτης (1ος αἰ.).**
1/9 Νικόλαος Κουρταλιώτης ὅσιος (17ος αἰ.).
2/9 Κοσμᾶς ὁ Ἐρημίτης ὅσιος (658).
4/9 Ἄνθιμος ἐκ Κεφαλληνίας νέος ἀσκητής (1781).
8/9 **Ἑορτή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Μυριοκεφάλων.**
12/9 **Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἀντιφωνητρίας ἐν τῇ ὑπό τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ξένου ἱδρυθείσῃ Ἱερᾷ Μονῇ Μυριοκεφάλων Ρεθύμνης.**
15/9 Ἰωάννης ὁ ἐκ Σφακίων νεομάρτυς (1811).
18/9 Εὐμένιος Γορτύνης ὁ θαυματουργός (7ος αἰ.).
20/9 **Ἰωάννης ὁ Ξένος ὅσιος (1027).**
20/9 Ἱλαρίων ὁ ἐξ Ἡρακλείου νέος ὁσιομάρτυς (1804).

7/10 Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης καί οἱ σύν αὐτῷ ἐν Κυδωνίᾳ 98 ὅσιοι (1632).
8/10 Φίλιππος Γορτύνης (2ος αἰ.).
10/10 Πινυτός Κνωσοῦ (2ος αἰ.).
13/10 Μελέτιος Πηγᾶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί ἐπιτηρητής τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (1601).
17/10 Ἀνδρέας ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Κρίσει (8ος αἰ.).
20/10 Ἀνδρόνικος ὁσιομάρτυς (8ος αἰ.).
20/10 Γεράσιμος ἐν Κεφαλληνίᾳ ὅσιος (1579).
28/10 **Γεώργιος, Ἀγγελῆς, Μανουήλ καί Νικόλαος οἱ ἐν Ρεθύμνῃ νεομάρτυρες (1824).**
22/11 Ἄνθιμος Ἀθηνῶν καί Πρόεδρος Κρήτης ὁμολογητής (15ος αἰ.).
26/11 Νίκων ὁ «Μετανοεῖτε», ὁ ἐν Σπάρτῃ ὅσιος (10ος αἰ.).
27/11 Γρηγόριος Κλαζομένιος καί Γεράσιμος Εὐβοεύς οἱ Σιναΐται ὅσιοι (μετά τόν 10ον αἰ.).
27/11 Ἀρσένιος ὁ Ἁγιοφαραγγίτης ὅσιος (μετά τόν 10ον αἰ.).
11/12 Νικηφόρος Φωκᾶς βασιλεύς (966).
23/12 Γελάσιος, Εὐνικιανός, Εὔπορος, Θεόδουλος καί Σατορνῖνος ἐκ Γορτύνης, Ζωτικός ἐκ Κνωσοῦ, Πόμπιος ἐκ Λεβῆνος, **Ἁγαθόπους ἐκ Πανόρμου**, Εὐάρεστος ἐξ Ἡρακλείου καί Βασιλείδης ἐκ Κυδωνίας δέκα μάρτυρες (250).
30/12 **Γεδεών Καρακαλληνός ὁ ἐν Τυρνάβῳ ὁσιομάρτυς καί ἐν Ρεθύμνῃ ἀσκήσας (1818).**

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024

Ἰνδικτιών Β΄ - Ἡλίου κύκλοι 28.
Σελήνης κύκλοι 8 - Σελήνης θεμέλιον 4.
Κρεῳφαγίας ἡμέραι: 77.

***

Τό Τριῴδιον ἄρχεται Φεβρουαρίου 25.
Ἡ Ἀπόκρεως: Μαρτίου 10.
Ὁ Εὐαγγελισμός: Δευτέρα Β΄ Νηστειῶν.
Νομικόν Φάσκα: Ἀπριλίου 28.
Λατίνων Πάσχα: Μαρτίου 31.
ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ: Μαΐου 5.
Ἡ Ἀνάληψις: Ἰουνίου 13.
Ἡ Πεντηκοστή: Ἰουνίου 23.
Ἡ Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων: Ἰουνίου 30.
Ἡ Νηστεία τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων: ἡμέραι 0.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Μάρτυρες καί ὁ Ἅγιος Χαραλάμπης.
Φορητή εἰκόνα, τοῦ ἔτους 1905,
στό δίκλιτο Ἱερό Ναό Ἁγίου Χαραλάμπους
καί Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ἁλφᾶς Μυλοποτάμου.

Ἀπολυτίκιον
τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν ἁγίων Μαρτύρων τὴν τετράδα τιμήσωμεν,
τοὺς ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος
ὁμοφρόνως ἀθλήσαντας,
Γεώργιον ὁμοῦ καὶ Ἄγγελῆν,
Νικόλαον καὶ θεῖον Μανουήλ·
θείαν χάριν γὰρ αἰτοῦνται πᾶσιν ἡμῖν,
τοῖς εὐλαβῶς κραυγάζουσι·
δόξα τῷ ἐνισχύσαντι ὑμᾶς,
δόξα τῷ στεφανώσαντι,
δόξα τῷ ἐνεργοῦντι δι᾽ ὑμῶν,
πᾶσιν ἰάματα.

Ποίημα τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου Μικραγιαννανίτου τοῦ Ὑμνογράφου.

Ἡ Θεία Λειτουργία στίς Ἐνορίες τῆς Πόλεως Ρεθύμνης

Καθ' ὅλη τήν διάρκεια τοῦ ἔτους, μέ ἐξαίρεση τίς περιόδους τῶν νηστειῶν (Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί Δεκαπενταυγούστου), καθημερινά τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία στούς Ἱερούς Ναούς τῆς πόλεως Ρεθύμνης σύμφωνα μέ τό παρακάτω πρόγραμμα:

ΔΕΥΤΕΡΑ	ΙΕΡΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΙΣΟΔΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
ΤΡΙΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΥΡΙΑΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΚΟΥΜΠΕ
ΠΕΜΠΤΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ
ΣΑΒΒΑΤΟ	ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΣΤΑΜΠΑ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Ὄρθρου ἀρχίζει στίς 7:00΄ π.μ. καί ἡ Θεία Λειτουργία τελειώνει στίς 9:00΄ π.μ.

Στόν Ἱερό προσκυνηματικό Ναό τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τελεῖται κάθε δεύτερη Κυριακή ἡ Θεία Λειτουργία καί κάθε Τετάρτη στίς 4:30΄ μ.μ. ἡ ἀκολουθία τῆς Ἱερᾶς Παρακλήσεως.

Στόν Ἱερό Ναό Ἁγίου Λουκᾶ τοῦ Νοσοκομείου, ἐκτός ἀπό τήν Θεία Λειτουργία τοῦ Σαββάτου, κάθε

Τρίτη ἀπόγευμα ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στήν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Ἐπίσης, τήν πρώτη Πέμπτη κάθε μηνός τελεῖται τό μυστήριο τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

1	**Δ**	**† ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου**
2	Τ	Σεραφείμ όσ. Σάρωφ, Σιλβέστρου π. Ρώμης, **Μάρκου όσ. κωφοῦ**
3	Τ	Μαλαχίου πρ., Θωμαΐδος μ. ἐν Λέσβῳ, Θεαγένους ἱερομ.
4	Π	† Σύν. τῶν 70 Ἀποστόλων, **Νικηφόρου Λεπροῦ όσ. Κρητός**
5	Π	Θεοπέμπτου ἱερομ., Συγκλητ. όσ., **Ἰρηγορ. όσ. ἐν Ἀκρίτᾳ** *(νηστ.)*
6	**Σ**	**† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ (Μέγας Ἁγιασμός)**
7	**Κ**	**† Η ΣΥΝ. ΤΟΥ ΤΙΜ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΚΑΙ ΒΑΠΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ**
8	Δ	Γεωργίου όσ. Χοζεβίτου, Δομνίκης όσ. ἐν ΚΠόλει
9	Τ	Παρθένας νεομ. Ἐδεσσαίας, Πολυεύκτου μ., Εὐστρατίου όσ.
10	Τ	Ἰρηγορίου ἐπ. Νύσσης, Δομετιανοῦ ἐπ. Μελιτινῆς
11	Π	**Νικηφόρου νεομ. ἐκ Κριτσᾶς**, Θεοδοσίου όσ. Κοινοβιάρχου
12	Π	Μερτίου, Πέτρου καί ἑτέρων 8 μαρτύρων, Τατιανῆς διακον.
13	Σ	Ἑρμύλου καί Στρατονίκου μ., Μαξίμου όσ. Καυσοκαλυβίτου
14	**Κ**	**† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Ὁσιομ. Ἀββάδ. ἐν Σινᾷ καί Ραΐθῳ, Νίνας ἰσαπ.**
15	Δ	Παύλου όσ. τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου όσ. τοῦ Καλυβίτου
16	Τ	Προσκύνησις τιμίας ἁλύσεως Ἀπ. Πέτρου, Νικολάου νεομ.
17	Τ	**† Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου,** Γεωργίου νεομ. ἐν Ἰωαννίνοις
18	Π	**† Ἀθανασίου καί Κυρίλλου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας**
19	Π	Μακαρίου όσ. Αἰγυπτίου, Μάρκου ἐπ. Ἐφέσου Εὐγενικοῦ
20	Σ	**† Εὐθυμίου όσ. Μεγάλου,** Ζαχαρίου νεομ., Πέτρου τοῦ Τελώνου
21	**Κ**	**† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ, Μαξίμου όσ. ὁμολογητοῦ, Ἀγνῆς μ.**
22	Δ	Τιμοθ. Ἀπ., **Ἰωσήφ όσ. Ἡγιασμ.**, Βησσαρίωνος όσ. Ἀγαθωνίτου
23	Τ	Κλήμ. ἐπ. Ἀγκύρας, Ἀγαθαγ. μ., Διονυσ. όσ. τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ
24	Τ	Ξένης όσ., Νεοφύτου όσ. Ἐγκλείστου, Βαβύλα ἱερομ.
25	Π	**† Ἰρηγορίου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως Θεολόγου,** Αὐξεντίου νεομ.
26	Π	Ξενοφῶντος καί Μαρίας όσ. καί τῆς συνοδείας αὐτῶν
27	Σ	**† Ἀνακ. λειψ. Ἰωάννου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως τοῦ Χρυσοστόμου**
28	**Κ**	**† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἐφραίμ όσ. τοῦ Σύρου, Παλλαδίου όσ.**
29	Δ	**† Ἰγνατίου όσ. Σιναΐτου ἐκ Ρεθύμνης**, Ἀνακ. λειψ. Ἰγνατ. Θεοφ.
30	Τ	**† Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν *(Σχολική Ἑορτή)***
31	Τ	Κύρου καί Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου όσ. ἐν Πάρῳ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7	*Πράξ. ιθ΄ 1-8*	*Ἰωάν. α΄ 29-34*	*πλ. β΄*	*Θ΄*
14	*Ἐφεσ. δ΄ 7-13*	*Ματθ. δ΄ 12-17*	*βαρύς*	*Ι΄*
21	*Κολ. γ΄ 4-11*	*Λουκ. ιζ΄ 12-19*	*πλ. δ΄*	*ΙΑ΄*
28	*Α΄ Τιμ. δ΄ 9-15*	*Λουκ. ιθ΄ 1-10*	*α΄*	*Α΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Μεγάλου Βασιλείου: Ἀΐμονα, Ἀξοῦ, Κρασούνα, Ὄρους, Πλευριανῶν.

2. Μάρκου Κωφοῦ: Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρσανίου.

7. Συνάξεως Τιμίου Προδρόμου: Γαράζου, Κυριάννας, Μύλων, Περιβολίων.

17. Μεγάλου Ἀντωνίου: Ἀγγελιανῶν, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἄδελε, Ἀμπελακίου, Ἀλφᾶς, Ἄνω Καλλιθέας, Ἀστερίου, Γερανίου, Γωνιᾶς, Καρωτῆς, Καστέλλου, Ἀτσιποπούλου, Βλυχάδας, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Κεραμωτῶν, Κούμων, Μαρουλᾶ, Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρεθύμνης, Μύλων, Ὄρους, Πρασσῶν, Πρινέ, Πρίνου, Ρουμελῆ, Σισῶν, Φωτεινοῦ, Χαρκίων.

18. Ἀθανασίου καί Κυρίλλου: Πασσαλιτῶν, Ρουστίκων.

30. Τριῶν Ἱεραρχῶν: Ἀγγελιανῶν, Μαργαριτῶν, Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρεθύμνης.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

1	Π	Τρύφωνος μ., Ἀναστασίου νεομ. ἐκ Ναυπλίου, Περπετούας μ.
2	**Π**	**† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**
3	Σ	Συμεών τοῦ Θεοδόχου, Ἄννης Προφ., Σταματίου, Ἰωάννου
4	**Κ**	**† ΙΕ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἰσιδώρου ὁσ., Νικολάου ὁσ. Στουδίτου**
5	Δ	Ἀγάθης παρθενομ., Θεοδούλης μ. ἐν Κιλικίᾳ
6	Τ	Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης, Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Μεγάλου
7	Τ	Παρθενίου ἐπ. Λαμψ., **Γεωργ. νεομ. Διβόλη**, Λουκᾶ ὁσ. ἐν Στειρίῳ
8	Π	Θεοδώρου μεγαλομ. Στρατηλ., Ζαχαρ. πρ., Μάρθας καί Μαρίας μ.
9	Π	Νικηφόρου μ., Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομενίου ἱερομ.
10	Σ	**† Χαραλάμπους ἱερομ.**, Ζήνωνος ὁσ. τοῦ Ταχυδρόμου
11	**Κ**	**† ΙΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Βλασίου ἱερομ., Θεοδώρας Αὐγούστας**
12	Δ	Μελετίου ἐπ. Ἀντιοχείας, Χρήστου νεομ. κηπουροῦ
13	Τ	Ἀκύλα καί Πρισκίλλης ἀπ., Μαρτινιανοῦ ὁσ.
14	Τ	Αὐξεντίου, Μάρωνος, Ἀβραάμ ὁσ., Νικολάου ἐπ. Ἀμισοῦ νεομ.
15	Π	Ὀνησίμου ἀπ., Ἀνθίμου ὁσ. ἐν Χίῳ, Ἰωάν. ὁσιομ. ἐκ Χαλάστρας
16	Π	Παμφίλου μ., Φλαβιανοῦ πατρ. ΚΠόλεως, Μαρίας ὁσ. ἐν Θράκῃ
17	Σ	Θεοδώρου μεγαλομ. Τήρωνος, Μαρκιανοῦ καί Πουλχερίας βασ.
18	**Κ**	**† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Λέοντος Π. Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ἀρχ. Σιναίου**
19	Δ	Φιλοθέης ὁσ. τῆς Ἀθην., Ἀρχίππου, Φιλήμονος καί Ἀπφίας ἀπ.
20	Τ	Λέοντος ἐπ. Κατάνης, Ἀγάθωνος π. Ρώμης, Βησσαρίωνος ὁσ.
21	Τ	Εὐσταθίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας, Τιμοθέου ὁσ. ἐν Συμβόλοις
22	Π	Εὕρ. λειψάνων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων, Ἀνθούσης μ.
23	Π	Πολυκάρπου ἐπ. Σμύρνης ἱερομ., Πολυχρονίου ὁσ.
24	Σ	**† Α΄ καί Β΄ εὕρεσις Τιμ. Κεφαλῆς Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου**
25	**Κ**	**† ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)** *(Ἀρχή Τριῳδίου)*
26	Δ	Πορφυρίου ἐπ. Γάζης, Φωτεινῆς Ἰσαπ. Σαμαρείτιδος
27	Τ	† Ἐφραίμ ὁσ. Κατουνακιώτου, Προκοπίου ὁσ. Δεκαπολίτου
28	Τ	Βασιλείου ὁσ. ὁμολ., Κυράννης νεομ. ἐν Θεσσαλονίκῃ
29	Π	Κασσιανοῦ ὁσ. Ρωμαίου, Βαρσανουφίου ὁσ. ἐν Νιτρίᾳ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ			
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4 Β΄ Κορ. δ΄ 6-15	*Ματθ. κβ΄ 35-46*	*β΄*	*Β΄*
11Β΄ Κορ. στ΄ 1-10	*Ματθ. κε΄ 14-30*	*γ΄*	*Γ΄*
18Β΄ Κορ. στ΄ 16-18, ζ΄ 1	*Ματθ. ιε΄ 21-28*	*δ΄*	*Δ΄*
25Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15	*Λουκ. ιη΄ 10-14*	*πλ. α΄*	*Ε΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Τρύφωνος μάρτυρος: Ἄνω Βαλσαμονέρου.
2. Ὑπαπαντῆς: Ἀβδελᾶ, Κάτω Μαλακίου, Κούμων, Λαγκᾶς, Μισιρίων.
10. Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος: Ἀλφᾶς, Ἀργυρουπόλεως, Γάλλου, Γαράζου, Γωνιᾶς, Δοξαροῦ, Ἐλευθέρνης, Ζωνιανῶν, Καλύβου, Λιβαδίων, Μαργαριτῶν, Περιβολίων, Πηγῆς, Ρουμελῆ, Ρουστίκων, Χαμαλευρίου.
11. Βλασίου ἱερομάρτυρος: Ἔρφων.
17. Θεοδώρου Τήρωνος: Περιβολίων, Πετρέ, Σελλίου.
19. Φιλοθέης Ἀθηναίας: Ἀργυρουπόλεως, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστίκων.

ΜΑΡΤΙΟΣ 2024

1	Π	Εὐδοκίας ὁσιομ., Ἀντωνίνης καί Μαρκέλλου μ., Παρασκευᾶ νεομ.
2	Σ	Νικολ. ὁσ. Πλανᾶ, Ἡσυχίου μ., Εὐθαλίας μ., Ἰωακείμ ὁσ. Παπουλάκη
3	Κ	**† ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ), Θεοδωρήτου ἱερομ., Εὐτροπίου μ.**
4	Δ	Γερασίμου ὁσ. Ἰορδανίτου, Παύλου καί Ἰουλιανῆς μ.
5	Τ	Μάρκου ὁσ. Ἀθηναίου, Ἀρχελάου καί τῶν σύν αὐτῷ 152 μαρτ.
6	Τ	Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων, Μνήμη εὑρέσεως Τιμίου Σταυροῦ
7	Π	Λαυρεντίου ὁσ. Μεγάρων, Παύλου ὁσ. ἁπλοῦ
8	Π	**† Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 Μαρτύρων,** Θεοφυλάκτου ἐπ. Νικομηδ.
9	Σ	**† ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ**
10	Κ	**† ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ, Κοδράτου ἐπ. Κορίνθ., Ἀναστασ. Πατρικ.**
11	Δ	Σωφρονίου ἀρχιεπ. Ἱεροσολ., Θαλλοῦ, Θεοδώρας Βασιλίσ. Ἄρτης
12	Τ	Θεοφάνους ὁμ., Ἰρηγορίου πάπα Ρώμης Διαλόγου
13	Τ	Ἀνακ. λειψ. Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως, Χριστίνης μ. ἐν Περσίᾳ
14	Π	Εὐσχήμονος ἐπ. Λαμψάκου, Βενεδίκτου ὁσ.
15	Π	Ἀγαπίου μ., Ἀριστοβούλου ἀπ., **Μανουήλ νεομ. ἐκ Σφακίων**
16	Σ	**† Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψ. ὁσίων**, Χριστοδούλου ὁσ. ἐν Πάτμῳ
17	Κ	**† ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ, Ἀλεξίου ἀνθρ. τοῦ Θεοῦ, Παύλου ὁσιομ.**
18	Δ	**† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ *(Ἀρχή Νηστείας)*,** Κυρίλ. ἀρχιεπ. Ἱεροσ.
19	Τ	Χρυσάνθου καί Δαρείας μ., Κλαυδίου καί Ἰλαρίας μ. τῶν ὁμοζ.
20	Τ	Τῶν ἐν Μονῇ Ἁγ. Σάββα ὁσιομαρτ., **Μύρωνος νεομ. Κρητός**
21	Π	Θωμᾶ πατρ. ΚΠόλεως, Ἰακώβου ὁσ. ὁμολογητοῦ
22	Π	**† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Βασιλείου ἱερομ., Καλλινίκης μ.
23	Σ	**† Θεοδώρου Τήρωνος θαῦμα Κολλύβων**, Νίκωνος ὁσιομ.
24	Κ	**† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ), Παρθενίου Γ΄ ΚΠόλεως**
25	Δ	**† Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
26	Τ	**† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ**
27	Τ	Ματρώνης ὁσ. τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ, Φιλητοῦ καί Λυδίας μ.
28	Π	Ἰλαρίωνος τοῦ νέου, Ἡρωδίωνος ἀπ., Γαβριηλίας ὁσ. Γεροντίσ.
29	Π	**† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Μάρκου ἐπ. Ἀρεθ., Ἰωνά καί Βαραχησίου μ.
30	Σ	Ἰωάννου ὁσ. τῆς Κλίμακος, Ζαχαρίου ἐπ. Κορίνθου
31	Κ	**† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορ. Παλαμᾶ), Θεοφίλου μ. Κρητός**

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ				
ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	*Ἑβρ. ια΄ 24-26, 32-40*	*Ἰωάν. α΄ 44-52*	*πλ. α΄*	*Ε΄*
12	*Ἑβρ. α΄ 10 - β΄ 3*	*Μᾶρκ. β΄ 1-12*	*πλ. β΄*	*ΣΤ΄*
19	*Ἑβρ. δ΄ 14 - ε΄ 6*	*Μᾶρκ. η΄ 34 - θ΄ 1*	*βαρύς*	*Ζ΄*
26	*Ἑβρ. στ΄ 13-20*	*Μᾶρκ. θ΄ 17-31*	*πλ. δ΄*	*Η΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

8. Τεσσαράκοντα Μαρτύρων: Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης, Δαφνέδων, Μέσης, Σαϊτουρῶν.

23. Θεοδώρου Τήρωνος θαῦμα Κολλύβων: Ἀδελε.

25. Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου: Ἀγγελιανῶν, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἁγίου Μάμαντος, Ἀλφᾶς, Ἀνωγείων, Ἀργυρουπόλεως, Ἐλευθέρνης, Καλανδαρέ, Κυρίας τῶν Ἀγγέλων Ρεθύμνης, Λιβαδίων, Μαργαριτῶν, Μελιδονίου, Μούνδρου, Μισιρίων, Ὀρθέ, Πηγῆς, Πίκρη, Πλευριανῶν, Πρινέ, Πρίνου, Σαϊτουρῶν, Σκουλουφίων, Φαρατσίου, Φραντζεσκιανῶν Μετοχίων, Χώνους.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024

1	Δ	Μαρίας ὁσ. τῆς Αἰγυπτίας, Μακαρίου ὁσ. ὁμολ.
2	Τ	Τίτου ὁσ. θαυματουργοῦ, Σάββα ὁσ. ἐν Καλύμνῳ
3	Τ	Νικήτα ὁσ. ὁμολογητοῦ, **Ἰωσήφ ὁσ. Ὑμνογράφου**
4	Π	Γεωργίου ὁσ. ἐν Μαλεῷ, Ζωσιμᾶ ὁσ., Θεωνᾶ ἀρχιεπ. Θεσσαλ.
5	Π	**† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Γεωργίου νεομ. ἐν Ἐφέσῳ, Κλαυδίου μ.
6	Σ	Εὐτυχίου πατρ. ΚΠόλεως, Πλατωνίδος ὁσ., **Γρηγορίου ὁσ. Σιν.**
7	Κ	**† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚ/ΣΕΩΣ), Γερασίμου ὁσ. Βυζ.**
8	Δ	Ἡρωδίωνος, Ἀγάβου, Ρούφου, Ἀσυγκρίτου ἀπ. ἐκ τῶν Ο᾽
9	Τ	Εὐψυχίου μ. ἐν Καισαρείᾳ, Βαδίμου ὁσιομ.
10	Τ	Τερεντίου, Πομπηΐου μ. Γρηγορίου Ε᾽ πατρ. ΚΠόλεως
11	Π	Ἀντίπα ἐπ. Περγάμου ἱερομ., Τρυφαίνης καί Ματρώνης ὁσ.
12	Π	**† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Βασιλείου ἐπ. Παρίου, Σεργ. πατρ. ΚΠόλεως
13	Σ	Μαρτίνου πάπα Ρώμης Ὁμολ., Ζωΐλου μ. Ρωμαίου
14	Κ	**† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος), Ἀριστάρχου ἀπ.**
15	Δ	Λεωνίδου ἐπ. Ἀθηνῶν, Ἀνανίου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας
16	Τ	Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας μ., Ἀμφιλοχίου ὁσ. ἐν Πάτμῳ
17	Τ	Μακαρίου ἀρχιεπ. Κορίνθου ***(ψάλλεται ὁ Μέγας Κανών)***
18	Π	**† Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ,** Κυρίλλου Στ΄ πατρ. ΚΠόλεως νεομ.
19	Π	**† Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ,** Παφνουτίου ἱερομ.
20	Σ	Ζακχαίου ἀπ., **Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Τριχινᾶ**
21	Κ	**† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας τῆς Αἰγυπτ.), Ἀλεξάνδρας Βασιλ.**
22	Δ	Ναθαναήλ ἀπ., Θεοδώρου ὁσ. Συκεώτου, Νεάρχου μ.
23	Τ	Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Τροπαιοφόρου *(μετατίθεται)*
24	Τ	Ἐλισάβετ ὁσ., Νικολάου νεομ. ἐν Μαγνησίᾳ
25	Π	Μάρκου τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ *(μετατίθεται)*
26	Π	Βασιλέως ἐπ. Ἀμασείας, Γλαφύρας καί Ἰούστας ὁσ.
27	**Σ**	**† Η ΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ**
28	**Κ**	**† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ**
29	**Δ**	**† ΜΕΓΑΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ, Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου**
30	**Τ**	**† ΜΕΓΑΛΗ ΤΡΙΤΗ, Τῶν 10 Παρθένων**

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7	*Ἑβρ. δ΄ 14 - ε΄ 6*	*Μᾶρκ. η΄ 34 - θ΄ 1*	*γ΄*	*ΙΑ΄*
14	*Ἑβρ. ς΄ 13-20*	*Μᾶρκ. θ΄ 17-31*	*δ΄*	*Α΄*
21	*Ἑβρ. θ΄ 11-14*	*Μᾶρκ. ι΄ 32-45*	*πλ. α΄*	*Β΄*
28	*Φιλιπ. δ΄ 4-9*	*Ἰωάν. ιβ΄ 1-18*	*-*	*Ματθ. κα΄ 1-11, 15-17*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

20. Θεοδώρου Τριχινᾶ: Φορτέτζας Ρεθύμνης.

ΜΑΪΟΣ 2024

1	**Τ**	**† ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΤΑΡΤΗ, Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον μύρῳ**
2	**Π**	**† ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ, Ὁ Μυστικός Δεῖπνος**
3	**Π**	**† ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου**
4	**Σ**	**† ΜΕΓΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ, Ἡ εἰς Ἅδου κάθοδος τοῦ Κυρίου**
5	**Κ**	**† ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ**
6	**Δ**	**† Γεωργίου Μεγαλομ. Τροπαιοφόρου,** Ἰώβ Πολυάθλου,
7	**Τ**	**† Μάρκου Ἀπ. καί Εὐαγ., Ραφαήλ, Νικολάου & Εἰρήνης νεοφ. μ.**
8	**Τ**	**† Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καί Εὐαγγελ.,** Ἀρσενίου ὁσ. τοῦ Μεγ.
9	**Π**	**† Χριστοφόρου μεγαλομ., Εἰρήνης μεγαλομ., Ἐφραίμ ὁσιομ.**
10	**Π**	**† Ζωοδόχου Πηγῆς,** Σίμωνος ἀπ. τοῦ Ζηλωτοῦ
11	Σ	**Μαρίας νεομ. ἐκ Φουρνῆς,** Κυρίλ. καί Μεθοδ. ἰσαπ., Μωκίου ἱερομ.
12	**Κ**	**† ΤΟΥ ΘΩΜΑ, Ἐπιφανίου ἐπ. Κύπρου, Γερμαν. πατρ. ΚΠόλεως**
13	Δ	Γλυκερίας μ., Ἰωάννου, Εὐθυμίου, Γεωργίου, Γαβριήλ ὁσ. Ἱβηρ.
14	Τ	Θεράπ. ἱερομ., **Λεοντίου πατρ. Ἱεροσολ., Μάρκου νεομ. Κρητ.**
15	Τ	**† Ἐπανακ. τιμ. Κάρας ἀπ. Τίτου,** Παχωμ. ὁσ. Μεγ., Ἀχιλ. ἐπ. Λαρίσ.
16	Π	Θεοδώρου ὁσ. τοῦ ἡγιασμ., Νικολ. πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Μυστ.
17	Π	Ἀνδρονίκου καί Ἰουνίας ἀπ., Ἀθανασίου ἐπ. Χριστιανουπόλεως
18	Σ	Πέτρου, Διονυσίου καί τῶν σύν αὐτοῖς μαρτύρων
19	**Κ**	**† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ, Πατρικίου ἐπ. Προύσης, Μέμν. ὁσ.**
20	Δ	Μετακομ. λειψ. Νικολ. ἀρχιεπ. Μύρων, Θαλλελ. μ., Λυδίας Φιλιπ.
21	Τ	**† Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Βασιλέων καί Ἰσαποστόλων**
22	Τ	Βασιλίσκου μ., Κόδρου μ., Καλῆς ὁσ. τῆς ἐλεήμονος
23	Π	**Εὐμεν. ὁσ. Νέου Κρητ.,** Μιχαήλ ἐπ. Συνάδ., Μαρίας μυροφ. Κλωπᾶ
24	Π	Συμεών ὁσ. ἐν Θαυμαστῷ ὄρει, Μελετίου μεγαλομ. Στρατηλ.
25	Σ	**† Γ΄ Ἐῤῥεσις Τιμίας Κεφαλῆς Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου**
26	**Κ**	**† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ, Κάρπου ἀπ.**
27	Δ	Ἰωάννου ὁσ. Ρώσσου ὁμολογητοῦ, Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος
28	Τ	Εὐτυχοῦς ἐπ. Μελιτινῆς, Ἀνδρέου ὁσ. τοῦ διά Χριστόν σαλοῦ
29	Τ	**† Η ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ,** Θεοδοσίας, Ὑπομονῆς *(Μν. Ἁλ. ΚΠόλεως)*
30	Π	Ἰσαακίου ὁσ., Ἐμμελείας ὁσ. μητρός Μεγάλου Βασιλείου
31	Π	Ἑρμείου μ., Πετρονίλης θυγ. ἀπ. Πέτρου, Εὐσταθ. πατρ. ΚΠόλεως

ΜΑΪΟΣ 2024

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	*Πράξ. α΄ 1-8*	*Ἰωάν. α΄ 1-17*	-	*Β΄*
12	*Πράξ. ε΄ 12-20*	*Ἰωάν. κ΄ 19-31*	-	*Α΄*
19	*Πράξ. ς΄ 1-7*	*Μᾶρκ. ιε΄ 43 - ις΄ 8*	*β΄*	*Δ΄*
26	*Πράξ. θ΄ 32-42*	*Ἰωάν. ε΄ 1-15*	*γ΄*	*Ε΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

2. Ἁγία Τραπέζα: Καλανδαρέ.

5. Ἀναστάσεως: Ὀρθέ.

6. Γεωργίου Τροπαιοφόρου: Ἱερῶν Μονῶν Ἀρσανίου καί Δισκουρίου, Ἁγίου Γεωργίου Ἀρμένων, Ἁγίου Γεωργίου Ζουριδίου, Ἄδελε, Γαρίπα, Γερανίου, Τρόττας Ρεθ., Δαφνέδων, Ἐπισκοπῆς Μυλοποτάμου, Θεοδώρας, Καλλιθέας, Καλύβου, Καρέ, Καρωτῆς, Καστέλλου, Κούμων, Κυνηγιανῶν, Λιβαδίων, Μαρουλᾶ, Μονοπαρίου, Μύρθιου, Ξηροῦ Χωριοῦ, Παλαιλίμνου, Περάματος, Περιβολίων, Πηγῆς, Πρινέ, Πρίνου, Ρουμελῆ, Ρουμπάδου, Σαϊτουρῶν, Σισῶν, Σκορδίλο, Σωματᾶ, Χουμερίου, Χρωμοναστηρίου.

7. Μάρκου εὐαγγελιστοῦ: Μισιρίων. **Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης μαρτύρων:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης, Ἄδελε, Ἀλλοείδων, Ἀξοῦ, Ἀτσιποπούλου, Γωνιᾶς, Μαρουλᾶ, Πηγῆς. **Πέντε Κανονικῶν Παρθένων:** Μύλων.

8. Ἰωάννου εὐαγγελιστοῦ: Ἀγγελιανῶν, Ἀλώνων, Καβουσίου, Κάτω Πόρου, Κουμπέ, Μαργαριτῶν, Πρινέ, Σελλίου, Φαρατσίου, Χρωμοναστηρίου.

9. Χριστοφόρου μεγαλομάρτυρος: Ἀρμένων, Κράνας, Χαμαλευρίου. **Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης, Ἁγίου Μάμαντος, Ἀξοῦ, Γιανουδίου, Γωνιᾶς, Δαμαβόλου, Ἐπισκοπῆς, πόλεως Ρεθύμνης, Σκεπαστῆς. **Ἐφραίμ νεοφ. ὁσιομάρτυρος:** Ἀτσιποπούλου, Ἐλευθέρνης, Καστέλλου (Μετόχιον Ἱ. Μ. Κουμπέ).

10. Ζωοδόχου Πηγῆς: Ἀβδανιτῶν, Ἁγίου Κωνσταντίνου κοιμητηρίου πόλεως, Ἄδελε, Ἀμνάτου, Ἀμπελακίου, Κάτω Πόρου, Καστελλακίων, Κούφης, Πρίνου, Σκεπαστῆς, Σωματᾶ.

11. Μαρίας Μεθυμοπούλας: Κυριάννας. **Πελαγίας μάρτυρος:** Ἁπλαδιανῶν, Μισιρίων. **Πέντε Κανονικῶν Παρθένων:** Ἀργυρουπόλεως.

12. Θωμᾶ ἀποστόλου: Σισῶν. **13. Γλυκερίας μάρτυρος:** Μισιρίων. **14. Θεράποντος ἱερομάρτυρος:** Κεραματῶν. **20. Νικολάου Μύρων:** Πηγῆς.

21. Κωνσταντίνου καί Ἑλένης: Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἀρμένων, Ἀξοῦ, Ζωνιανῶν, Καλύβου, Λιβαδίων, Περιβολίων, πόλεως Ρεθύμνης.

ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

1	Σ	Ἰουστίνου μ. φιλοσόφου, Χαρίτωνος ὁσ., Θεσπεσίου ὁμολ.
2	**Κ**	**† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ, Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως**
3	Δ	Λουκιλλιανοῦ καί Παύλης μ. καί σύν αὐτοῖς νηπίων
4	Τ	Μητροφάν. ἀρχιεπ. ΚΠόλεως, Μάρθας καί Μαρίας ἀδελφ. Λαζ.
5	Τ	Δωροθέου ἐπ. Τύρου, Νικάνδρου, Γοργίου, Ἀπόλλωνος μ.
6	Π	Ἰλαρίωνος ὁσ. τοῦ νέου, Ἀττάλου ὁσ. θαυματ., Γελασίου μ.
7	Π	Θεοδότου ἱερομ. τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ, Παναγῆ ὁσ. Μπασιᾶ
8	Σ	Ἀνακ. λειψάνων Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Καλλιόπης μ.
9	**Κ**	**† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ, Κυρίλλου πατρ. Ἀλεξάνδρ., Πέντε Καν. Παρθ.**
10	Δ	Ἀλεξάνδρου καί Ἀντωνίνης μ., Τιμοθέου ἱερομ. ἐπ. Προύσης
11	Τ	**† Βαρθολ. καί Βαρνάβα ἀπ., Παναγ. Ἄξιόν ἐστι, Λουκᾶ Συμφ.**
12	Τ	**† ΑΠ. ΕΟΡΤΗΣ ΠΑΣΧΑ,** Ὀνουφρ. ὁσ. Αἰγυπτ., Πέτρου ὁσ. Ἀθων.
13	**Π**	**† Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ**
14	Π	Ἐλισαίου πρ., Μεθοδίου πατρ. ΚΠόλεως ὁμ., **Κυρίλλου ἐπ. Γορτ.**
15	Σ	Ἀμώς πρ., Αὐγουστίνου ἐπ. Ἱππῶνος, Ἱερωνύμου ὁσ. Πεντάγλ.
16	**Κ**	**† ΑΓ. 318 ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ Οἰκ. Συν., Τύχωνος ἐπ. Ἀμαθοῦντος**
17	Δ	Μανουήλ, Σαβέλ καί Ἰσμαήλ μ. ἐν Περσίᾳ, Ἰσαύρου διακ.
18	Τ	Λεοντίου, Ὑπατίου καί Θεοδούλου μ.
19	Τ	Ἰούδα ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθέου, Παϊσίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου
20	Π	Μεθοδίου ἱερομ. ἐπισκ. Πατάρων, Νικολάου ὁσ. Καβάσιλα
21	Π	Ἰουλιανοῦ μάρτυρος, Τερεντίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ἰκονίου
22	Σ	**† ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ,** Εὐσεβίου ἱερομ. ἐπισκ. Σαμοσάτων
23	**Κ**	**† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ, Γερασίμου ἱερομάρτ. ἐπισκ. Ρεθύμν.**
24	**Δ**	**† ΤΟΥ ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ, Τό Γενέσιον τοῦ Τιμ. Προδρόμου**
25	Τ	**Μεθοδίου ὁσίου ἐν Νιβρύτῳ τοῦ ἐκ Ρεθύμνης,** Φεβρωνίας ὁσ.
26	Τ	Δαβίδ ὁσ. ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἰωάννου ἐπ. Γοτθίας
27	Π	**Κυρίλλου Α΄ πατρ. ΚΠόλεως Λουκάρεως,** Σαμψών ὁσ. Ξενοδ.
28	Π	Ἀνακ. λειψ. Ἀναργ. Κύρου καί Ἰωάννου, **Σεργίου ὁσ. μαγίστρ.**
29	Σ	**† ΠΕΤΡΟΥ καί ΠΑΥΛΟΥ τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων**
30	Κ	**† ΑΓ.ΠΑΝΤΩΝ, Η ΣΥΝ. ΤΩΝ ΑΓ. ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ**

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2 Πράξ. ια΄ 19-30	*Ἰωάν. δ΄ 5-42*	*δ΄*	*Ζ΄*
9 Πράξ. ις΄ 16-34	*Ἰωάν. θ΄ 1-38*	*πλ. α΄*	*Η΄*
16 Πράξ. κ΄ 16-18, 28-36	*Ἰωάν. ιζ΄ 1-13*	*πλ. β΄*	*Ι΄*
23 Πράξ. β΄ 1-11	*Ἰωάν. ζ΄ 37-52, η΄ 12*	*-*	*Ἰωάν. κ΄ 19-23*
30 Ἑβρ. ια΄ 33 - ιβ΄ 2	*Ματθ. θ΄ 36 - ι΄ 8*	*πλ. δ΄*	*Α΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

2. Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος: Κουμπέ πόλεως Ρεθύμνης, Λούτρας, Σιριπιδιανῶν, Φωτεινοῦ.
8. Θεοδώρου Στρατηλάτου: Κουνάλου.
9. Πέντε Κανονικῶν Παρθένων: Ἀργυρουπόλεως, Μύλων.
12. Ὀνουφρίου: Ἀλώνων, Μαργαριτῶν, Ἰρφάν Μετοχίου, Ρουσσοσπιτίου.
13. Ἀναλήψεως Σωτῆρος: Ἀνωγείων, Ἀτσιποπούλου, Ζουριδίου, Μαρουλᾶ, Μπαλῆ, Πανόρμου, Ρουστίκων.
16. Πατέρων Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου: Σισῶν (Μετόχιον Ἱ. Μ. Βωσάκου).
23. Ἁγίας Πεντηκοστῆς: Ἱερᾶς Μονῆς Ρουστίκων, Ἀργουλιοῦ.
Γερασίμου Ρεθύμνης: Χουμερίου.
24. Ἁγίου Πνεύματος: Ἀλλοείδων, Ἀμπελακίου, Ἄνω Μαλακίου, Βρύσινα, Γωνιᾶς, Καλύβου, Κούφης, Μαρουλᾶ, Λιβαδίων, Πρίνου, Σαϊτουρῶν, Χελιανῶν.
Ἁγίας Τριάδος: Ἁγίας Τριάδας, Ἀγγελιανῶν, Κάτω Βαλσαμονέρου, Μπαλῆ, Παγκαλοχωρίου, Πλατανιᾶ.
Γενεθλίου Τιμίου Προδρόμου: Ἱερᾶς Μονῆς Ἀτάλης- Μπαλῆ, Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἄδελε, Βεδέρων, Καρωτῆς, Λαγκᾶς, Μαργαριτῶν, Μέσης, Παγκαλοχωρίου.
29. Πέτρου καί Παύλου: Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Παύλου Γάλλου, Ἄδελε, Ἀξοῦ, Γωνιᾶς, Καστέλλου, Κούφης, Μισιρίων, Τσαχιανῶν, Χουμερίου.
30. Δώδεκα Ἀποστόλων: Καλανδαρέ, Καστέλλου, Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρεθύμνης.
Ἁγίων Πάντων: Ἀΐμονα, Δαφνέδων.

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024

1	Δ	**† Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων τῶν ἐν Ρώμῃ**
2	Τ	**† Κατάθεσις Τιμίας Ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις**
3	Τ	Ἰακίνθου μ., Ἀνατολίου πατρ. ΚΠόλεως
4	**Π**	**† Ἀνδρέου ἀρχιεπ. Κρήτης Ἱεροσολ.**, Θεοδώρου ἱερομ. ἐπ. Κυρήν.
5	Π	Ἀθανασίου ὁσ. τοῦ ἐν Ἄθῳ, Λαμπαδοῦ ὁσ. τοῦ θαυματουργοῦ
6	Σ	Σισώη ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Λουκίας παρθενομ.
7	**Κ**	**† Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ Ἁγ., Κυριακῆς μεγαλομ.**
8	Δ	Προκοπίου μεγαλομ. καί Θεοδοσίας τῆς μητρός αὐτοῦ
9	Τ	Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομ., **Μεθοδίου νέου ἱερομ. ἐπ. Λάμπης**
10	Τ	**† Παρθενίου καί Εὐμενίου ὁσ. ἐν Κουδουμᾷ**, τῶν ἐν Νικοπ. 45 μ.
11	Π	Εὐφημίας Μεγαλομ.,Ὄλγας ἰσαπ., Σωφρονίου ὁσ. ἐν Ἔσσεξ
12	Π	**† Παϊσίου ὁσ. Ἁγιορ.,** Ἰλαρίου μ., **Ἱερασίμου καί Ἀκακίου ὁσ.**
13	Σ	Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου ὁσ. τοῦ Σαββαΐτου
14	**Κ**	**† ΑΓ. 630 ΠΑΤΕΡΩΝ Δ΄ Οἰκ. Συν., Νικοδήμου ὁσ. Ἁγιορ.**
15	Δ	Κηρύκου καί Ἰουλίττης μ., Βλαδιμήρου πρίγκ. Κιέβου ἰσαπ.
16	Τ	Ἀθηνογένους ἱερομ. ἐπ. Πηδαχθόης, Φαύστου μ.
17	Τ	**† Μαρίνης μεγαλομάρτυρος,** Βερονίκης καί Σπεράτου μ.
18	Π	Αἰμιλιανοῦ μ., Παύλου, Θεῆς καί Οὐαλεντίνης μ., Παμβώ ὁσ.
19	Π	Μακρίνης ὁσ. ἀδελφῆς Μεγάλου Βασιλείου, Δίου ὁσ.
20	Σ	**† Προφήτου Ἠλιοῦ τοῦ Θεσβίτου**
21	**Κ**	**† Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἰωάννου καί Συμεών διά Χριστόν Σαλοῦ ὁσ.**
22	Δ	Μαρίας Μαγδ. Μυροφόρου, Μαρκέλλης ὁσιομ. Χιοπολίτιδος
23	Τ	Φωκᾶ ἱερομ., Ἰεζεκιήλ. πρ., Πελαγίας ὁσ. ἐν Τήνῳ
24	Τ	Χριστίνης μεγαλομ., Καπίτωνος καί Ἑρμογένους μ.
25	Π	**† Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἄννης**, Ὀλυμπιάδος διακόνου
26	Π	**† Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος**, Ἑρμολάου ἱερομάρτυρος
27	Σ	**† Παντελεήμονος Μεγαλομάρτυρος καί Ἰαματικοῦ**
28	**Κ**	**† Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εἰρήνης ὁσ. Χρυσοβ., Παύλου ὁσ. Ξηροποτ.**
29	Δ	Καλλινίκου μάρτ., Θεοδότης μάρτ. καί τῶν τέκνων αὐτῆς
30	Τ	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκ., Ἐπαινετοῦ, Ἀνδρονίκου ἐκ τ. Ο΄ ἀπ.
31	Τ	Ἰωσήφ τοῦ ἀπό Ἀριμαθαίας, Εὐδοκίμου τοῦ δικαίου

ΙΟΥΛΙΟΣ 2024

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ				
ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7	*Ἰακ. γ΄ 22 - δ΄5*	*Ματθ. δ΄ 18-23*	*α΄*	*Β΄*
14	*Τίτ. γ΄ 8-15*	*Ματθ. ε΄ 14-19*	*β΄*	*Γ΄*
21	*Ρωμ. στ΄ 18-23*	*Ματθ. η΄ 5-13*	*γ΄*	*Δ΄*
28	*Ρωμ. ι΄ 1-10*	*Ματθ. η΄ 28 - θ΄ 1*	*δ΄*	*Ε΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. **Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ:** Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἀρμένων, Βιράν Ἐπισκοπῆς, Περιβολίων.
2. **Τιμίας Ἐσθῆτος:** Βιράν Ἐπισκοπῆς.
3. **Ἰακίνθου μάρτυρος:** Ἀνωγείων.
   Παναγίας Γαλακτοτροφούσης: Καψαλιανῶν.
4. **Ἀνδρέου Κρήτης:** Ἱ. Μονῆς Δισκουρίου, Καλονύκτη, παλαιᾶς πόλεως Ρεθύμνης.
5. **Ἀθανασίου Ἀθωνίτου:** Ἀργυρουπόλεως.
7. **Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος:** Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἁγίου Γεωργίου Ἀρμένων, Γαράζου, Γουλεδιανῶν, Γωνιᾶς, Πρίνου, Τριῶν Μοναστηρίων, Χώνους.
11. **Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης.
12. **Παναγίας Τριχερούσης:** Λιβαδίων.
    Παϊσίου τοῦ Ἁγιορείτου: Μαρουλᾶ.
14. **Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου:** Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης.
17. **Μαρίνης μεγαλομάρτυρος:** Ἀμνάτου, Ἀμπελακίου, Ἰρφάν Μετοχίου, Κούμων, Κούφης, Λατζιμᾶ, Λιβαδίων, Λούτρας, Μαρουλᾶ, Ὄρους, Περάματος, Ρουμελῆ.
20. **Ἠλιοῦ Θεσβίτου:** Ἱερᾶς Μονῆς Ρουστίκων, Ἄνω Καλλιθέας, Ἀρχαίας Ἐλευθέρνης, Ἐπισκοπῆς, Λιβαδίων, Μαρουλᾶ, Τριῶν Μοναστηρίων.
22. **Μαρίας Μαγδαληνῆς:** Νέας Μαγνησίας.
    Μαρκέλλης μάρτυρος: Ἁγίου Κωνσταντίνου.
25. **Ἄννης, μητρός Θεοτόκου:** Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Λούτρας, Μαρουλᾶ, Χαρκίων.
26. **Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος:** Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἁπλαδιανῶν, Ἀχλαδέ, Βενίου, Βιλανδρέδου, Γερανίου, Καρωτῆς, Καστέλλου, Κάτω Βαλσαμονέρου, Κάτω Μύλων, Κεραμωτῶν, Μαρουλᾶ, Πηγῆς, Πίκρη, Πρινέ, Ρουμελῆ, Ρουσσοσπιτίου, Σαϊτουρῶν, Σεισάρχων, Σισῶν, Χουμερίου.
27. **Παντελεήμονος ἰαματικοῦ:** Ἐπισκοπείου, Ἄδελε, Ἀΐμονα , Ἀρολιθίου, Ἐπισκοπῆς, Ζουριδίου, Καστέλλου, Περάματος, Πρινέ, Χρωμοναστηρίου.
28. **Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου:** Σταυρωμένου.
30. **Σίλα ἀποστόλου:** ὁμων. οἰκισμοῦ Δαμαβόλου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2024

1	Π	Ἡ Πρόοδος τοῦ Τιμ. Σταυροῦ, Ἁγ. Ἑπτά Μακκαβ. *(Ἀρχή νηστ.)*
2	Π	Ἀνακομιδή λειψάνων Στεφάνου Πρωτομάρτυρος
3	Σ	Δαλμάτου, Φαύστου, Ἰσαακίου ὁσ., Σαλώμης Μυροφόρου
4	Κ	**† ΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἑπτά παίδων, Εὐδοκίας ὁσ.**
5	Δ	Εὐσιγνίου μ., Νόννης μητρός Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου
6	Τ	**† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ**
7	Τ	Δομετίου ὁσιομ., **Ἰωσήφ ὁσ. Γεροντογιάννη**
8	Π	**† Μύρωνος ἐπ. Κρήτ.,** Αἰμιλιανοῦ ἐπ. Κυζ., Καλλιν. μητρ. Ἐδέσ.
9	Π	Ματθία ἀπ., Ἁγίων 10 μαρτύρων τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ
10	Σ	Λαυρεντίου ἀρχιδιακ., Ξύστου πάπα Ρώμης, Ἱππολύτου μάρτ.
11	Κ	**† Ζ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Εὐπλου διακ., Ἀνάμν. θαύμ. Ἁγ. Σπυρίδ.**
12	Δ	Φωτίου καὶ Ἀνικήτου μ., **12 Μαρτ. Στρατιωτῶν ἐκ Κρήτης**
13	Τ	Ἀπόδ. Ἑορτῆς Μεταμορφώσεως, ἀνακ. λειψ. Μαξίμου ὁσ. ὁμ.
14	Τ	Μιχαίου προφήτου, Συμεών Τραπεζουντίου τοῦ Χρυσοχόου
15	Π	**† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
16	Π	Ἁγίου Μανδηλίου, Διομήδους μ., Τιμοθέου ἐπ. Εὐρίπου
17	Σ	Μύρωνος μ., **Εὐτυχίου Γορτύνης καί τῶν αὐταδέλφων αὐτοῦ**
18	Κ	**† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ματθαίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ρεθύμνῃ**
19	Δ	Ἀνδρέου μεγαλομ. Στρατηλάτου, Θεοφάνους ὁσ.
20	Τ	Σαμουήλ προφ., Λουκίου μ. τοῦ βουλευτοῦ
21	Τ	**† Ἀθανασίου Πατελάρου Πατρ. ΚΠόλεως τοῦ ἐκ τῆς Ἀξοῦ**
22	Π	Ἁγαθονίκου καί τῶν σύν αὐτῷ μαρτύρων, Ἀνθούσης μ.
23	Π	**† Ἀπόδοσις Κοιμήσεως Θεοτόκου**, Εἰρηναίου ἐπ. Λουγδούνου
24	Σ	**† Κοσμᾶ ἱερομ. Αἰτωλοῦ**, Εὐτυχοῦς ἱερομ., Ἀν. λειψ. Ἁγ. Διονυσ.
25	Κ	**† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Τίτου ἀπ. πρώτου ἐπισκόπου Κρήτης**
26	Δ	Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας μ., Ἰωάσαφ ὁσ.
27	Τ	**† Φανουρίου μεγαλομ.,** Ποιμένος ὁσ.
28	Τ	Μωϋσέως ὁσ. τοῦ Αἰθίοπος, Ἄννης προφ., Ἰωσήφ ὁσ. Ἡσυχ.
29	Π	**† Ἡ Ἀποτ. τῆς Τιμ. Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ** *(Νηστεία)*
30	Π	Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καί Παύλου πατρ. ΚΠόλεως
31	Σ	**† Κατάθεσις τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου**

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4	*Ρωμ. ιβ΄ 6-14*	*Ματθ. θ΄ 1-8*	*πλ. α΄*	*ΣΤ΄*
11	*Ρωμ. ιε΄ 1-7*	*Ματθ. θ΄ 27-35*	*πλ. β΄*	*Ζ΄*
18	*Α΄ Κορ. α΄ 10-17*	*Ματθ. ιδ΄ 14-22*	*βαρύς*	*Η΄*
25	*Α΄ Κορ. γ΄ 9-17*	*Ματθ. ιδ΄ 22-34*	*πλ. δ΄*	*Θ΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. Ἐλέσσης μάρτυρος: Λαγκάς.
2. Στεφάνου πρωτομάρτυρος: Δαμαβόλου, Καρέ, Μελισσουργακίου, Πρινέ.
6. Μεταμορφώσεως Σωτῆρος: Ἱερῶν Μονῶν Ἀρκαδίου, Κουμπέ καί Χαλέπας, Ἀμπελακίου, Ἀρμένων, Γερανίου, Δαμαβόλου, Ἐπισκοπῆς, Θεοδώρας, Καπεδιανῶν, Καρέ, Κάτω Βαλσαμονέρου, Κάτω Μαλακίου, Κούμων, Λιβαδίων, Μαρουλᾶ, Πασσαλιτῶν, Πηγῆς, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστίκων, Ρουστίκων, Σαΐτουρῶν, Σελλίου, Σκουλουφίων.
8. Μύρωνος Κρήτης: παλαιᾶς πόλεως Ρεθύμνης.
12. Φωτίου καί Ἀνικήτου: Ἁγιᾶς.
15. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου: Ἱερῶν Μονῶν Ἀτάλης-Μπαλῆ καί Χαλεβῆ, Αἴμονα, Ἀμπελακίου, Ἄνω Βαλσαμονέρου, Ἀνωγείων, Ἄνω Τριπόδου, Ἀρμένων, Βελονάδου, Ἰάλλου, Ταράζου, Καμαριανῆς Γερανίου, Ἰωνιάς, Δοξαροῦ, Ἐλεύθερνας, Ἔρφων, Θεοδώρας, Καλύβου, Καρωτῆς, Κούμων, Κράνας, Κρυονερίου, Κυριάννας, Μαργαριτῶν, Μαρουλᾶ, Μασταμπᾶ, Πηγῆς, Ρουστίκων, Σισῶν, Χαμαλευρίου.
16. Ἀλκιβιάδου μάρτυρος: Ἀνωγείων.
17. Εὐτυχίου Κρητός: Χρωμοναστηρίου.
21. Ἀθανασίου Κωνσταντινουπόλεως: Ἀξοῦ.
24. Κοσμᾶ Αἰτωλοῦ: Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Ρωμαίας.
25. Τίτου ἀποστόλου: Παρεκκλήσιον Ἐπισκοπείου, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Ἀργυρουπόλεως, Μισιρίων, Πρίνου, Σελλίου.
27. Φανουρίου μάρτυρος: Ἀτσιποπούλου, Ἀχλαδέ, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐλευθερώτριας Ἄνω Καλλιθέας, Καπεδιανῶν, Καστέλλου, Κρυονερίου, Ὀρθέ, Ἁγίου Κωνσταντίνου, Φραντζεσκιανῶν Μετοχίων.
29. Ἀποτομῆς Τιμίου Προδρόμου: Ἱερῶν Μονῶν Κουμπέ καί Ἀτάλης-Μπαλῆ, Ἀβδελᾶ, Ἁγίου Δημητρίου, Ἀδελε, Ἀνωγείων, Ἄϊμονα-Χώνους, Γαρίπα, Καρέ, Καρωτῆς, Καστέλλου, Κάτω Βαλσαμονέρου, Πηγῆς, Σισῶν, Χρωμοναστηρίου.
30. Ἀλεξάνδρου Κωνσταντινουπόλεως: Ἀλεξάνδρου Χανίου, Μουρτζανῶν, Περιβολίων.
31. Ἁγίας Ζώνης: Ἱερᾶς Μονῆς Ρουστίκων, Ἀρχοντικῆς, Ἀτσιποπούλου, Μύρθιου, Ρουμελῆ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024

1	**Κ**	**† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Παναγ. Παμμακαρίστου, Νικολ. Κουρτ.**
2	Δ	Μάμαντος μ., Ἰωάν. ΚΠόλεως Νηστευτοῦ, **Κοσμᾶ ὁσ. Ἐρημ.**
3	Τ	Ἀνθίμου ἱερομ., Φοίβης διακ., Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Νεκταρίου
4	Τ	Μωϋσέως προφ., Βαβύλα ἱερομ., **Ἀνθίμου ὁσ. τοῦ νέου ἀσκ.**
5	Π	Ζαχαρίου προφήτου πατρός Προδρόμου
6	Π	Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7	Σ	Σῴζοντος μ., Κασσιανῆς ὁσ.Ὑμνογρ., Δανιὴλ ὁσ. Κατουνακ.
8	**Κ**	**† ΠΡΟ ΥΨΩΣΕΩΣ, ΤΟ ΓΕΝΕΘΛ. ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
9	Δ	Σύναξις Ἁγίων καὶ Δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης
10	Τ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας καὶ Νυμφοδώρας μ.
11	Τ	Θεοδώρας ὁσ., Εὐφροσύνου ὁσ. μάγειρος, Εὐανθίας μ.
12	Π	**† Ἀπόδ. Γενεθλ. Ὑπεραγ. Θεοτ., Παναγίας Ἀντιφων. Μυριοκεφ.**
13	Π	Ἀνάμν. Ἐγκαιν. Ναοῦ Ἀναστ., Ἀριστείδου μ., Κορνηλίου ἑκατοντ.
14	**Σ**	**† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ**
15	**Κ**	**† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ, Νικήτα μεγαλομ.,Ἰωάν. νεομ. ἐκ Σφακ.**
16	Δ	**† Εὐφημίας μεγαλομ.**, Μελιτηνῆς μ., Κασσιανοῦ ὁσ.
17	Τ	Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης μ.
18	Τ	**Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης**, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Π	Τροφίμ., Σαββατ. καὶ Δορυμέδ.μ., Ἀν. λειψ. Ὁσ. Ἀμφιλ. ἐν Πάτμῳ
20	Π	**† Εὐσταθίου μεγαλομ.,Ἰωάν. ὁσ. τοῦ Ξένου,Ἴλαρ. ὁσ. Κρητ.**
21	Σ	Ἀπόδοσις Ἑορτῆς τῆς Ὑψώσεως, Κοδράτου ἀπ.,Ἰωνᾶ προφ.
22	**Κ**	**† Α΄ ΛΟΥΚΑ, Φωκᾶ ἱερομ. ἐπ. Σινώπης,Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου μ.**
23	Δ	**† Σύλληψις Τιμίου Προδρόμου**, Ξανθίππης καὶ Πολυξένης ὁσ.
24	Τ	**† Σύναξις Μυρτιδωτ., Θέκλης ἰσαπ., Σιλουανοῦ ὁσ. Ἀθων.**
25	Τ	Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ Παφνουτίου πατρός αὐτῆς
26	Π	**† Ἡ Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου**, Γεδεὼν τοῦ Δικαίου
27	Π	Καλλιστράτου μ., Μάρκου, Ἀριστάρχου καὶ Ζήνων. ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.
28	Σ	Βαρούχ προφ., Χαρίτωνος ὁμ., Αὐξεντίου ὁσ.
29	**Κ**	**† Β΄ ΛΟΥΚΑ, Κυριακοῦ ὁσ. Ἀναχωρητοῦ, Γοβδελαᾶ μ.**
30	Δ	Ἰρηγορίου ἐπ. Ἀρμενίας τοῦ Φωτιστοῦ, Ριψιμίας καὶ Γαϊανῆς μ.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	*Α΄ Τίμ. β΄ 1-7*	*Λουκ. δ΄ 16-22*	*α΄*	*Γ΄*
8	*Γαλ. στ΄ 11-18*	*Ἰωάν. γ΄ 13-17*	*β΄*	*Λουκ. α΄ 39-49, 56*
15	*Γαλ. β΄ 16-20*	*Μᾶρκ. η΄ 34 - θ΄ 1*	*γ΄*	*Α΄*
22	*Α΄ Κορ. ιστ΄ 13-24*	*Λουκ. ε΄ 1-11*	*δ΄*	*Β΄*
29	*Β΄ Κορ. α΄ 21-24, β΄ 1-4*	*Λουκ. στ΄ 31-36*	*πλ. α΄*	*Γ΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. **Παμμακαρίστου Θεοτόκου:** Πετρέ Γερανίου.
   Νικολάου Κουρταλιώτου: Ἄδελε, Ἀργυρουπόλεως, πόλεως Ρεθύμνης.
2. **Μάμαντος μάρτυρος:** Ἁγίου Μάμαντος, Ἀνωγείων, Λιβαδίων, Σελλίου, Πρασσῶν.
3. **Ἀνθίμου Νικομηδείας:** Ἄδελε.
5. **Ζαχαρίου προφήτου:** Ἀγγελιανῶν.
6. **Θαύματος ἐν Χώναις:** Πασσαλιτῶν, Σελλίου, Σωματᾶ, Χρωμοναστηρίου.
8. **Γενεσίου τῆς Θεοτόκου:** Ἱερᾶς Μονῆς Μυριοκεφάλων, Ἁγίας Παρασκευῆς, Ἀρχοντικῆς, Καλλέργου, Καλονύκτη, Καστέλλου, Μαρουλᾶ, Πρίνου, Σαϊτουρῶν, Χρωμοναστηρίου.
11. **Θεοδώρας τῆς ἐν Βάστᾳ:** Θεοδώρας.
14. **Τιμίου Σταυροῦ:** Ἱερᾶς Μονῆς Βωσάκου, Ἁγίου Δημητρίου, Ἀξοῦ, Ἁπλαδιανῶν, Καρέ, Καρωτῆς, Κουλούκωνα, Κυριάννας, Μαρουλᾶ, Σταυρωμένου, Πλευριανῶν, πόλεως Ρεθύμνης, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστίκων, Τζανακιανῶν, Φωτεινοῦ, Ψηλορείτη.
15. **Νικήτα μεγαλομάρτυρος:** Ἀνωγείων, Χρωμοναστηρίου.
16. **Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης.
17. **Σοφίας μάρτυρος καί θυγατέρων:** Δροσιᾶς, Μελιδονίου, Μουρτζανῶν, Φραντζεσκιανῶν Μετοχίων.
18. **Εὐμενίου Κρήτης:** Σαϊτουρῶν.
20. **Ἰωάννου Ξένου ὁσίου:** Ρισβάν Μετοχίου, Μυριοκεφάλων.
    Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος: Περάματος.
24. **Μυρτιδιωτίσσης:** Καψαλιανῶν, Πρασσῶν.
    Θέκλης ἰσαποστόλου: Περάματος.
26. **Ἰωάννου Θεολόγου:** Ἁγίας Τριάδας, Γωνιᾶς.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2024

1	Τ	**† Παναγίας Ἐλευθερωτρίας,** Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ ὁσ. Μελ.
2	Τ	Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης μ., Θεοφίλου ὁσ. ὁμολογητοῦ
3	Π	Διονυσίου ἱερομ. Ἀρεοπαγίτου, Ρουστικοῦ καὶ Ἐλευθερίου μ.
4	Π	Ἱεροθέου ἐπ. Ἀθηνῶν, Δομνίνης μ., Ἀμμοῦν ὁσ. τοῦ Αἰγυπτίου
5	Σ	Χαριτίνης μ., Εὐδοκίμου μ., Μεθοδίας ὁσ. τῆς ἐν Κιμώλῳ
6	Κ	**† Γ΄ ΛΟΥΚΑ, Θωμᾶ ἀπ., Μακαρίου ὁσιομ. ἐκ Κίου**
7	Δ	Σεργίου καὶ Βάκχου μ., Πολυχρον. ἱερομ., **Ἰωάν. τοῦ Ἐρημίτου**
8	Τ	Πελαγίας ὁσ., Ταϊσίας ὁσ., **Φιλίππου ἐπ. Γορτύνης**
9	Τ	Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας ὁσ.
10	Π	Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὁμολ., **Πινυτοῦ ἐπ. Κνωσ.**
11	Π	Φιλίππου ἀπ. ἐκ τῶν 7 Διακ., Θεοφάνους ὁμολ. τοῦ Γραπτοῦ
12	Σ	Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μ., Συμεών ὁσ. Νέου Θεολ.
13	Κ	**† Δ΄ ΛΟΥΚΑ (ΠΑΤ. Ζ΄ Οἰκ. Συν.), Χρυσῆς νεομ., Μελετ. Πηγᾶ**
14	Δ	Ναζαρίου, Γερβασίου μ., Κοσμᾶ ἐπ. Μαϊουμᾶ Μελῳδοῦ
15	Τ	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαβίνου ἐπ. Κύπρου
16	Τ	Λογγίνου μ. ἑκατοντάρχου, Λεοντίου μ., Γάλλου ὁσ.
17	Π	Ὡσηέ πρ., **Ἀνδρέου ὁσιομ. τοῦ ἐν Κρίσει,** Ἀν. λειψ. δικ. Λαζάρου
18	Π	**† Λουκᾶ Ἀποστ. καί Εὐαγγελιστοῦ**, Μαρίνου μ. τοῦ γέροντος
19	Σ	Ἰωήλ προφ., Οὐάρου μ., Κλεοπάτρας ὁσ., Ἰωάννου ὁσ. ἐν Ρίλᾳ
20	Κ	**† ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ, Γερασίμου ὁσ. τοῦ ἐν Κεφαλ., Ἀρτεμ. μεγαλομ.**
21	Δ	Ἴλαρ. ὁσ. τοῦ Μεγ., Σωκράτους καί Θεοδότης μ., Φιλοθ. ὁσ. Ἀθ.
22	Τ	Ἀβερκίου ἐπ. Ἱεραπόλεως ἰσαπ., Ἀλεξάνδρου μ.
23	Τ	Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως
24	Π	Ἀρέθα μεγαλομ. καί τῆς συνοδείας αὐτοῦ, Σεβαστιανῆς μ.
25	Π	Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μ., Ταβιθᾶς ἐλεήμ., Χρυσάνθης μ.
26	**Σ**	**† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Μυροβλύτου**
27	Κ	**† Ζ΄ ΛΟΥΚΑ, Νέστορος μ., Πρόκλης συζ. Πιλάτου**
28	**Δ**	**† Ἁγ. Σκέπης Θεοτόκου, Ἁγ. Τεσσάρων Νεομαρτ. Ρεθύμνης**
29	Τ	Ἀναστασίας ὁσιομ. Ρωμ., Ἀβραμίου ὁσ. καί Μαρίας
30	Τ	Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας μ., Κλεόπα καί Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.
31	Π	Στάχυος, Ἀπελ., Ἀμπλία, Οὐρβαν., Ἀριστοβ., Ναρκίσ. ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2024

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	*Β΄ Κορ. δ΄ 6-15*	*Λουκ. ζ΄ 11-16*	*πλ. β΄*	*Δ΄*
13	*Τίτ. γ΄ 8-15*	*Λουκ. η΄ 5-15*	*βαρύς*	*Ε΄*
20	*Β΄ Κορ. στ΄ 16-18, ζ΄ 1*	*Λουκ. η΄ 27-39*	*πλ. δ΄*	*ΣΤ΄*
27	*Β΄ Κορ. θ΄ 6-11*	*Λουκ. η΄ 41-56*	*α΄*	*Ζ΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. **Παναγίας Ἐλευθερώτριας:** Ἄνω Καλλιθέας.
   Παναγίας Γοργοϋπηκόου: Μαρουλοῦς.
   Ἁγίας Σκέπης: Ἄδελε (Ἀδελιανός Κάμπος).
2. **Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος:** Ἄνω Καλλιθέας, Ἐξάντη.
8. **Πελαγίας ὁσίας:** Ἁπλαδιανῶν, Πανόρμου.
13. **Χρυσῆς νεομάρτυρος:** Ἀτσιποπούλου.
18. **Λουκᾶ εὐαγγελιστοῦ:** Γάλλου, Νοσοκομείου, Ρουσσοσπιτίου.
23. **Ἰακώβου Ἀδελφοθέου:** Γαράζου.
26. **Δημητρίου Μυροβλύτου:** Ἁγίου Δημητρίου, Ἀγριδίων, Ἀΐμονα, Ἀλλοείδων, Ἀνωγείων, Ἀχλαδέ, Βιράν᾽Επισκοπῆς, Γαρίπα, Ἐπισκοπῆς, Καλλιθέας, Καρέ, Κοιμητηρίου Ρεθύμνης, Λιβαδίων, Μαργαριτῶν, Μελιδονίου, Μπαλίου, Ὁμάλας, Ρουστίκων, Σκουλουφίων, Χουμερίου.
28. **Τεσσάρων Νεομαρτύρων Ρεθύμνης:** πόλεως Ρεθύμνης, Ἀλφᾶς, Ἁπλαδιανῶν, Περιβολίων.
29. **Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας Ρωμαίας.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

1	**Π**	**† Ἀναρχ. Κοσμᾶ καί Δαμιαν., Θεοδότ. μητρ. αὐτ.,** Δαυῒδ ὁσ. ἐν Εὐβ.
2	Σ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδηφόρου, Ἀνεμποδ. μ.
3	**Κ**	**† Ε΄ ΛΟΥΚΑ, Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Γεωργίου Τροπαιοφόρου**
4	Δ	Ἰωαννικίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Νικάνδρου καί Ἑρμαίου ἱερομ.
5	Τ	Γαλακτίωνος καί Ἐπιστήμης μ., Ἑρμᾶ κ. Λίνου ἐκ τ. Ο΄ ἀπ.
6	Τ	Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολ., Παύλου ὁσ. σαλοῦ
7	Π	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσ. τοῦ Γαλησιώτου
8	**Π**	**† Τῶν Παμ. Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καί Γαβριήλ *(Ὁλοκ. Ἀρκαδίου)***
9	Σ	**† Νεκταρίου ἐπ. Πενταπόλ. ἐν Αἰγίνῃ,** Θεοκτ. ὁσ. ἐκ Λέσβου
10	**Κ**	**† Η΄ ΛΟΥΚΑ, Ροδίωνος, Ὀλυμπᾶ ἀπ., Ἀρσεν. ὁσ. Καππαδ.**
11	Δ	**† Μηνᾶ μεγαλομ.,** Βίκτωρος, Βικεντίου μ., Θεοδώρου Στουδ.
12	Τ	Ἰωάννου ἀρχιεπ. Ἀλεξανδρ. Ἐλεήμονος, Νείλου ὁσ. Μυροβλ.
13	Τ	**† Ἰωάν.ἀρχιεπ. ΚΠόλεως τοῦ Χρυσοστ., Ἀνθούσης μητρ. αὐτ.**
14	Π	Φιλίππου ἀπ., Ἰρηγ. Θεσ/νίκης τοῦ Παλαμᾶ, Κων/νου τοῦ Ὑδρ.
15	Π	Γουρία, Σαμωνᾶ καί Ἀβίβου μ. *(Ἀρχή νηστείας Χριστουγέννων)*
16	Σ	**† Ματθαίου Ἀποστ. καί Εὐαγγελιστοῦ,** Ἰφιγενείας παρθενομ.
17	**Κ**	**† Θ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἰρηγορ. ἐπ. Νεοκαισαρείας θαυμ.**
18	Δ	Πλάτωνος καί Ρωμανοῦ μ., Ἀναστασίου νεομ.
19	Τ	Ἀββιδιού πρ., Βαρλαάμ, Ἀγαπίου καί Ἡλιοδώρου
20	Τ	Ἰρηγορίου ὁσ. Δεκαπολίτου, Πρόκλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως
21	**Π**	**† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ *(Ἱερ. Μητρ. Ναός Ρεθύμνης)***
22	Π	Ἰακώβου ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ, Ἀνθίμου νεομ. ἐπ. Ἀθηνῶν
23	Σ	Ἀμφιλοχίου ἐπ. Ἰκονίου, Ἰρηγορίου ἐπ. Ἀκραγαντίνων
24	**Κ**	**† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ, Κλήμεντος π. Ρώμης, Πέτρου ἐπ. Ἀλεξανδρ.**
25	Δ	**† Αἰκατερίνης μεγαλομ. τῆς πανσόφου,** Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Τ	**† Στυλιανοῦ ὁσ. Παφλ., Νίκωνος ὁσ. τοῦ «Μετανοεῖτε»**
27	Τ	Ἰακώβου ὁσιομ. τοῦ Πέρσου, **Ἀρσενίου ὁσ. Ἁγιοφαραγγίτου**
28	Π	Στεφάνου ὁσ. τοῦ Νέου ὁμολογητοῦ, Εἰρηνάρχου μ.
29	Π	Διονυσίου ἐπ. Κορίνθου ἱερομ., Παραμόνου μ., Πιτυροῦν ὁσ.
30	**Σ**	**† Ἀνδρέου ἀπ. τοῦ Πρωτοκλήτου *(Θρον. Ἑορτή Οἰκ. Πατριαρχ.)***

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
3	*Β΄ Κορ. ια΄ 31-33, ιβ΄ 1-9*	*Λουκ. ιστ΄ 19-31*	*β΄*	*Η΄*
10	*Γαλ. α΄ 11-19*	*Λουκ. ι΄ 25-37*	*γ΄*	*Θ΄*
17	*Γαλ. β΄ 16-20*	*Λουκ. ιβ΄ 16-21*	*δ΄*	*Ι΄*
24	*Γαλ. στ΄ 11-18*	*Λουκ. ιη΄ 18-27*	*πλ. α΄*	*ΙΑ΄*

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

1. **Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ:** Ἱερᾶς Μονῆς Κουμπέ, Ἁγίας Παρασκευῆς, Μούνδρου.
3. **Γεωργίου Τροπαιοφόρου:** Ἀγριδίων, Ἀλλοείδων, Ἄνω Βαλσαμονέρου, Ἀρμένων, Ἀστερίου, Καρωτῆς, Κρασοῦνα, Κεφαλίου, Λιβαδίων, Ὄρους, Πηγῆς, Χελιανῶν.
8. **Ἀρχαγγέλων:** Ὁλοκαύτωμα Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου, Ἀλιακῶν, Ἀργυρουπόλεως, Γιαννουδίου, Καλύβου, Καψαλιανῶν, Νέας Μαγνησίας, Φωτεινοῦ.
9. **Νεκταρίου Πενταπόλεως:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἀνωγείων, παλ. πόλεως Ρεθύμνης, Ἀρμένων, Γωνιᾶς, Κάμπου Δοξαροῦ, Κυριάννας, Περάματος, Πηγῆς, Πλατανιά, Ρουμελῆ.
11. **Μηνᾶ μεγαλομάρτυρος:** Γαράζου, Καλλιθέας, Ρουμελῆ.
13. **Ἰωάννου Χρυσοστόμου:** Ἁγίου Ἰωάννου, Ἀτσιποπούλου, Βιράν Ἐπισκοπῆς, Μαρουλοῦς.
21. **Εἰσοδίων Θεοτόκου:** Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός, Βιλανδρέδου, Παγκαλοχωρίου, Περάματος, Σαϊτουρῶν, Χουμερίου.
25. **Αἰκατερίνης Πανσόφου:** Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης, Ἀγγελιανῶν, Ἀστερίου, Φορτέτζας.
26. **Στυλιανοῦ Παφλαγόνος:** Ἄδελε, Ἀρμένων, Λατζιμᾶ, Μαρουλᾶ, Ρουστίκων.
30. **Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου:** Ἁγίου Ἀνδρέου, Κάτω Τριπόδου, Ρουπῶν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

1	**Κ**	**† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ, Ναούμ προφ., Φιλαρέτου ὁσ. τοῦ Ἐλεήμονος**
2	Δ	Πορφυρίου ὁσ. Καυσοκαλυβίτου, Ἀββακούμ προφ.
3	Τ	Σοφονίου πρ., Θεοδώρου ἱερομ., Θεοδούλου
4	Τ	**† Βαρβάρας μεγαλομ., πολιούχ. Ρεθύμνης, Ἰωάν. ὁσ. Δαμασκ.**
5	Π	**† Σάββα ὁσ. τοῦ Ἡγιασμένου**, Διογένους μ.
6	Π	**† Νικολάου ἀρχιεπισκ. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ**
7	Σ	Ἀμβροσίου ἐπ. Μεδιολ., Νεοφύτου μ., Γερασίμου ὁσ. Ὑμνογρ.
8	**Κ**	**† Ι΄ ΛΟΥΚΑ, Ἀπολλὼ ἐκ τῶν Ο΄ ἀποστόλων, Παταπίου ὁσ.**
9	Δ	**† Σύλληψις Ἁγίας Ἄννης μητρός τῆς Θεοτόκου**
10	Τ	Μηνᾶ τοῦ Καλλικελάδου, Ἑρμογένους καί Εὐγράφου
11	Τ	Δανιήλ καί Λουκᾶ τῶν Στυλιτῶν, **Νικηφόρου Φωκᾶ τοῦ Βασιλ.**
12	Π	**† Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ**
13	Π	Εὐστρατ., Αὐξεντ., Εὐγενίου, Μαρδαρ., Ὀρέστ. μ., Λουκίας παρθ.
14	Σ	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μ.
15	**Κ**	**† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (Προπατόρων), Ἐλευθερίου ἱερομ. καί Ἀνθίας**
16	Δ	Ἀγγαίου προφ., Μοδέστου ἐπ. Ἱεροσολύμων
17	Τ	Διονυσίου ἐπ. Αἰγίνης, Δανιήλ πρ., Ἁγ. Τριῶν Παίδων ἐν καμίνῳ
18	Τ	Σεβαστιανοῦ, Νικοστράτου καί Ζωῆς μ.
19	Π	Βονιφατίου μ., Ἀγλαΐδος τῆς Ρωμαίας
20	Π	**† Ἰγνατίου ἱερομ. τοῦ Θεοφόρου**, Φιλογονίου ὁσίου
21	Σ	Θεμιστοκλέους μ., Ἰουλιανῆς καί τῶν σύν αὐτῇ 500 μαρτύρων
22	**Κ**	**† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ, Ἀναστασίας Φαρμακ.**
23	Δ	**† Τῶν ἐν Κρήτῃ Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων**
24	Τ	Εὐγενίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος
25	**Τ**	**† Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**
26	Π	**† Ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου**
27	Π	**† Στεφάνου Πρωτομάρτυρος καί Ἀρχιδιακόνου**
28	Σ	Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ Δισμυρίων Μαρτύρων, Μυγδονίου μ.
29	**Κ**	**† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ, Τῶν Ἁγ. 14.000 Νηπίων**
30	Δ	**† Γεδεών ὁσιομάρτυρος τοῦ Καρακαλληνοῦ**
31	Τ	Ἀπ. Ἑορτ. Χριστουγ., Μελάνης ὁσ. Ρωμ., Ζωτικοῦ ὀρφανοτρ.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΑΚΩΝ

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ἑφεσ. β΄ 4-10	Λουκ. ιη΄ 35-43	πλ. β΄	Α΄
8	Ἑφεσ. β΄ 14-22	Λουκ. ιγ΄ 10-17	βαρύς	Β΄
15	Β΄ Τιμ. α΄ 8-18	Λουκ. ιδ΄ 16-24	πλ. δ΄	Γ΄
22	Ἑβρ. ια΄ 9-10, 32-40	Ματθ. α΄ 1-25	α΄	Δ΄
29	Ἰακ. α΄ 11-19	Ματθ. β΄ 13-23	β΄	Ε΄

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΕΣ ΙΕΡΟΥΣ ΝΑΟΥΣ

2. **Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου:** Μαρουλᾶ.
4. **Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος:** πόλεως Ρεθύμνης, Ἀργυρουπόλεως, Βεργιανῶν, Γουλεδιανῶν, Μαργαριτῶν, Μελιδονίου.
5. **Σάββα ἡγιασμένου:** πόλεως Ρεθύμνης, Δαφνέδων.
6. **Νικολάου Μύρων:** πόλεως Ρεθύμνης, Ἁγιᾶς, Ἄδελε, Βιράν Ἐπισκοπῆς, Κάτω Μύλων, Μακρυγιάννη, Μικρῶν Ἀνωγείων, Μαρουλᾶ, Μούνδρου, Πηγῆς, Πρίνου, Πρινέ, Σαϊτουρῶν, Σκεπαστῆς.
7. **Ἀμβροσίου Μεδιολάνων:** ὁμωνύμου Μετοχίου Ἀρκαδίου.
8. **Παταπίου ὁσίου:** Ἐπισκοπῆς, Μύλων.
9. **Ἄννης μητρός Θεοτόκου:** Ἀβδανιτῶν, Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης, Τριῶν Μοναστηρίων.
11. **Νικηφόρου Φωκᾶ:** Ἀρμένων.
12. **Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος θαυματουργοῦ:** Κουμπέ, Πηγουνιανῶν, Φορτέτζας, προσκυνήματος Μεταμορφώσεως Ρουστίκων.
13. **Εὐγενίου μάρτυρος:** Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου πόλεως Ρεθύμνης.
    Εὐστρατίου μάρτυρος: Ἐπισκοπῆς.
15. **Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος:** παλαιᾶς πόλεως Ρεθύμνης, Ἀτσιποπούλου.
17. **Διονυσίου Αἰγίνης:** Περιβολίων.
22. **Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας:** Ἁγιᾶς, Βενίου, Γωνιᾶς, Λιβαδίων.
23. **Δέκα Μαρτύρων Κρήτης:** Ἱεροῦ Ναοῦ Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης, Ἁγίου Ἀγαθόποδος Πανόρμου.
25. **Γεννήσεως Χριστοῦ:** Ἱερᾶς Μονῆς Χαλέπας.
27. **Στεφάνου Πρωτομάρτυρος:** Ἄνω Βαλσαμονέρου, Ἱρφάν Μετοχίου, Μαργαριτῶν, Ρουπῶν.
30. **Γεδεών Καρακαλληνοῦ:** Μαργαριτῶν.

Οἱ Ἅγιοι Τέσσαρες Νεομάρτυρες οἱ ἐκ Μελάμπων ἐν Ρεθύμνῃ ἀθλήσαντες.
Ἰωάν. Σ. Παπαδόπουλος ἐποίησε, 1955.
Φορητή εἰκόνα στό προσκυνητάρι τοῦ Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης.

Ἀπολυτίκιον τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων

Ἦχος γ΄. Τὴν ὡραιότητα.

Τὴν καλλιμάρτυρα Κρήτην τιμήσωμεν,
τὴν ἐξανθήσασαν καὶ νέους μάρτυρας,
Γεώργιον, Ἀγγελῆν, Μανουήλ καὶ τὸν Νικόλαον.
Τέσσαρες γὰρ ὑπάρχοντες
καὶ τῆς Λάμπης οἱ ἥρωες,
δύναμιν μυρίοπλον τῶν τυράννων κατήσχυναν·
διὸ καὶ τοὺς στεφάνους ἐδέξαντο,
ἐν τῇ Ρεθύμνῃ σφαγέντες,
μάρτυρες Χριστοῦ οἱ καρτερόψυχοι.

Ποίημα Εὐμενίου Ξηρουδάκη,
Μητροπολίτου Κρήτης.

ὡρολόγιον πρόγραμμα
ἱερῶν ἀκολουθιῶν

Ι) ΑΚΙΝΗΤΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

Α) Κυριακές, ἑορτές καί λοιπές ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος.
Ἑσπερινές Ἱερές Ἀκολουθίες ἀπό 1ης Μαΐου ἕως 31ης Ὀκτωβρίου, ὥρα 6:30΄ μ.μ.
Ἀπό 1ης Νοεμβρίου ἕως 30ῆς Ἀπριλίου, ὥρα 5:00΄ μ.μ.
Ὁ Ὄρθρος, ὥρα 7:00΄ π.μ.

Β) Παραμονή Χριστουγέννων, ἑορτή Χριστουγέννων καί παραμονή Φώτων: ἔναρξη Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ὥρα 6:00΄ π.μ.

Γ) Ἑορτή Φώτων: ἔναρξη Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ὥρα 6:30΄π.μ.

ΙΙ) ΚΙΝΗΤΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

Α) Μεγάλη Τεσσαρακοστή.
Οἱ Ἀκολουθίες τῶν Χαιρετισμῶν, τοῦ Μεγάλου Κανόνος, τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου καί οἱ ἑσπερινές Θεῖες Λειτουργίες τῶν Προηγιασμένων Δώρων, ὥρα 7:00΄ μ.μ.

Β) Μεγάλη Ἑβδομάδα.
1) Οἱ Ἀκολουθίες τοῦ Νυμφίου, ὥρα 8:00΄ μ.μ.
2) Οἱ Ὧρες καί ἡ Θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Δώρων, ὥρα 7:00΄ π.μ.
3) Μεγάλη Τετάρτη: Τό Ἅγιον Εὐχέλαιον, ὥρα 5:30΄ μ.μ.
4) Μεγάλη Πέμπτη:
α) Ἑσπερινός καί Θεία Λειτουργία, ὥρα 6:30΄ π.μ.
β) Ἀκολουθία τῶν Παθῶν, ὥρα 7:00΄ μ.μ.
5) Μεγάλη Παρασκευή:
α) Μεγάλες Ὧρες καί Μέγας Ἑσπερινός τῆς Ἀποκαθηλώσεως, ὥρα 9:00΄ π.μ.
β) Ὄρθρος τοῦ Μεγάλου Σαββάτου (Ἐπιτάφιος Θρῆνος), ὥρα 7:30΄ μ.μ.
6) Μέγα Σάββατον: Ὁ Μέγας Ἑσπερινός καί ἡ Θεία Λειτουργία, ὥρα 8:30΄ π.μ.

Γ) Κυριακή τοῦ Πάσχα.
1) Κρούση κωδώνων καί ἔναρξη ἱερᾶς ἀκολουθίας, ὥρα 11:00΄ μ.μ. τοῦ Μεγάλου Σαββάτου.
2) Ἡ Ἀνάσταση, ὥρα 12:00΄ νυκτερινή καί στή συνέχεια ἡ Θεία Λειτουργία.
3) Ὁ Μέγας Ἑσπερινός τῆς Ἀγάπης, ὥρα 11:00΄ π.μ.

ΗΜΕΡΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

1) Νηστεία σέ ὅλα:
Ἰανουαρίου 5, Αὐγούστου 29, Σεπτεμβρίου 14, Δεκεμβρίου 24. Ἐπίσης κατά τήν Ἁγία καί Μεγάλη Ἑβδομάδα καί κατά τίς νηστήσιμες Τετάρτες καί Παρασκευές τοῦ ἔτους.

2) Κατάλυση ἰχθύος:
Ἰανουαρίου 7, Φεβρουαρίου 2, Μαρτίου 25, Ἰουνίου 24 καί 29, Αὐγούστου 6 καί 15, Σεπτεμβρίου 8, Νοεμβρίου 14 καί 21, ἀνεξαρτήτως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, στήν ὁποία συμπίπτουν. Ἐπίσης κατά τίς Τετάρτες τῆς Μεσοπεντηκοστῆς καί τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, κατά τά Σάββατα καί τίς Κυριακές ἀπό Νοεμβρίου 21 ἕως Δεκεμβρίου 17.

3) Κατάλυση τυροῦ, αὐγῶν καί γάλακτος:
Καθ' ὅλη τήν ἑπομένη τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω ἑβδομάδα (τῆς Τυροφάγου).

4) Κατάλυση σέ ὅλα:
Ἀπό Δεκεμβρίου 25 ἕως Ἰανουαρίου 4, Ἰανουαρίου 6, ἀπό τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καί Φαρισαίου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου καί κατά τίς ἑβδομάδες τῆς Διακαινησίμου (Κυριακή τοῦ Πάσχα ἕως τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ) καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς ἕως τήν Κυριακή τῶν Ἁγίων Πάντων).

Πρακτικές ὁδηγίες πρός τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας γιά τά ἱερά μυστήρια τῆς Βαπτίσεως καί τοῦ Γάμου καθώς καί γιά τά ἱερά μνημόσυνα τῶν κεκοιμημένων

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Βαπτίσεις τελοῦνται καθ' ὅλον τό ἔτος, πλήν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, καί κατ' αὐτήν, ἐάν παραστεῖ ἔκτακτη ἀνάγκη. Πρός τοῦτο προσάγεται ἀπαραιτήτως ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τοῦ βαπτισθησομένου.

Γιά τή βάπτιση καί τό ὄνομα πού θά δοθεῖ στό παιδί ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεση τοῦ πατέρα καί τῆς μητέρας.

Ὁ ἀνάδοχος πρέπει νά εἶναι Ὀρθόδοξος χριστιανός. Δέν γίνονται ἀνάδοχοι ὅσοι ἔχουν τελέσει πολιτικό γάμο.

Γιά νά πληροφοροῦνται οἱ πιστοί πού ἐπιθυμοῦν νά γίνουν ἀνάδοχοι, ἐκδόθηκε ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου τό τρίπτυχο φυλλάδιο μέ τίτλο «Θά γίνεις νονός; / Θά γίνεις νονά;»,

Θά γίνεις νονός / νονά;

τό ὁποῖο ἐπιμελήθηκε ὁ Καθηγητής Θεολόγος κ. Θεόδωρος Ρηγινιώτης.

Τό φυλλάδιο περιέχει μία σύντομη καί προσιτή σέ ὅλους Κατήχηση ἀναφορικά μέ τά ἐλάχιστα ἀναγκαῖα στοιχεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεώς μας, τά ὁποῖα ὀφείλει νά γνωρίζει, νά ἀποδέχεται καί νά ὁμολογεῖ ὅποιος ἤ ὅποια ἐπιθυμεῖ νά ἐνσωματωθεῖ στήν Ἁγία μας Ἐκκλησία μέ τό Ἅγιο Βάπτισμα.

Μέ τό φυλλάδιο γίνεται μιά συστηματική καί ἐπιμελημένη προσπάθεια νά βοηθηθοῦν οἱ ὑποψήφιοι Ἀνάδοχοι στό πολυεύθυνο πνευματικό ἔργο πού ἐπωμίζονται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἀλλά καί τοῦ βαπτιζομένου πού ἀναδέχονται ἀπό τήν Ἁγία Κολυμβήθρα. Γιά τόν λόγο αὐτό, καλό εἶναι, μαζί μέ ὅποια ἄλλη προετοιμασία, ὁ ὑποψήφιος Ἀνάδοχος νά παραλαμβάνει στά χέρια του αὐτό τό φυλλάδιο, νά τό μελετᾶ καί νά ἐμβαθύνει στό Μεγάλο Μυστήριο τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. Ἐπίσης ὅποιος ἐπιθυμεῖ μπορεῖ νά ἀναγνώσει τό περιεχόμενό του στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

ΓΑΜΟΙ

Ἡ τέλεση Γάμων δέν ἐπιτρέπεται γενικῶς κατά τίς νηστήσιμες ἡμέρες. Πιό συγκεκριμένα, κατά τίς νηστήσιμες Τετάρτες καί Παρασκευές ὅλου τοῦ ἔτους, ἀπό 15 Νοεμβρίου ἕως 24 Δεκεμβρίου, τήν 5ῃ Ἰανουαρίου, κατά τή διάρκεια ὅλης τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τῆς Νηστείας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καί τοῦ Δεκαπενταύγουστου, τήν 29η Αὐγούστου καί τήν 14η Σεπτεμβρίου.

Ἐπίσης δέν γίνονται οἱ Γάμοι μετά μή χριστιανῶν ἤ μετά προτεσταντῶν, τῶν ὁποίων τό βάπτισμα δέν ἀναγνωρίζεται ἀπό τήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία.

Γιά τήν τέλεση Γάμου ἀπαιτεῖται εἰδική ἄδεια, ἐκδιδόμενη ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη τοῦ τόπου τελέσεως αὐτοῦ. Ὁ δέ παράνυμφος πρέπει νά εἶναι Χριστιανός Ὀρθόδοξος.

Γιά νά βοηθηθοῦν οἱ ἄνθρωποι πού ξεκινοῦν μέ τό Μυστήριο τοῦ Γάμου τήν κοινή τους πορεία, ἐκδόθηκε ἀπό τήν Ἱερά Μητρόπολη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου τρίπτυχο φυλλάδιο μέ τίτλο «Ὀρθόδοξος Γάμος. Ἕνας δρόμος πού περπατιέται στή γῆ, ἀλλά καταλήγει στόν οὐρανό», τό ὁποῖο ἐπιμελήθηκε ὁ Θεολόγος κ. Θεόδωρος Ρηγινιώτης. Τό φυλλάδιο αὐτό περιέχει μία εὐσύνοπτη παρουσίαση τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας τοῦ ἱεροῦ καί, κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο, μεγάλου μυστηρίου τοῦ γάμου.

Μέ τό ἀνωτέρω φυλλάδιο ἐπιχειρεῖται μιά συστηματική προσπάθεια γιά νά ἐνημερωθοῦν οἱ νέοι ἄνθρωποι πού ἀποφασίζουν νά ἑνώσουν τίς ζωές τους μέ τήν κατά Θεόν συζυγία καί νά πληροφορηθοῦν γιά τό περιεχόμενο καί τήν ὀντολογία τοῦ Ὀρθόδοξου Γάμου καί ἔτσι νά βοηθηθοῦν στό σημαντικό αὐτό κεφάλαιο τῆς ζωῆς πού ἀνοίγεται μπροστά τους.

Τό φυλλάδιο προσφέρεται στούς μελλονύμφους κατά τήν ἔκδοση τῆς ἀδείας τοῦ γάμου τους στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου. Ἐπίσης ὅποιος ἐπιθυμεῖ μπορεῖ νά ἀναγνώσει τό περιεχόμενό του στήν ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

Τά Σάββατα ὁρίζονται ἀπό τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας ὡς οἱ προσφορώτερες ἡμέρες τελέσεως Μνημοσύνων ὑπέρ ἀναπαύσεως τῶν κεκοιμημένων.

Μνημόσυνα μετά κολλύβων δέν τελοῦνται ἀπό τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου ἕως τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ, ἀπό τῆς 24ης Δεκεμβρίου ἕως καί τῆς 6ης Ἰανουαρίου, κατά τήν Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς καί τήν Δευτέρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τήν 15η Αὐγούστου. Ἡ τέλεση αὐτῶν πρέπει νά ἀποφεύγεται ἐπίσης στούς ἑορτάζοντες ἱερούς ναούς κατά τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τους.

ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

33 μ.Χ.	Κρῆτες εὐαγγελίζονται τόν Χριστιανισμό στά Ἱεροσόλυμα παρά τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου (Πράξ. β΄, 10).
60-61 μ.Χ.	Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἀγόμενος στή Ρώμη, διέρχεται ἀπό τόν ὅρμο τῶν Καλῶν Λιμένων τῆς νότιας Κρήτης (Πράξ. κζ΄ 8).
65-66 μ.Χ.	Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καθιστᾶ στή Γόρτυνα τόν μαθητή του Τίτο πρῶτο Ἐπίσκοπο τῆς νήσου, καί τοῦ ἀπευθύνει μετά ἀπό λίγο ἀπό τή Μακεδονία τή γνωστή ἐπιστολή.
733 μ.Χ.	Ἡ Ἐκκλησία Κρήτης ἀποσπᾶται ὑπό Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου ἀπό τή Ρώμη καί προσαρτᾶται ὁριστικῶς στήν Κωνσταντινούπολη.
827 μ.Χ.	Ἡ Κρήτη κατακτᾶται ὑπό τῶν Σαρακηνῶν Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι καί καταστρέφουν τόν στή Γόρτυνα περίλαμπρον Ἱερό Ναό τοῦ Ἀποστόλου Τίτου, κτίσμα τοῦ 6ου αἰῶνος.
961 μ.Χ.	Ἡ νῆσος ἀπελευθερώνεται ἀπό τόν Νικηφόρο Φωκᾶ.
1204 μ.Χ.	Ἡ Κρήτη περιέρχεται στούς Ἐνετούς (1211-1669).
1669 μ.Χ.	Ἡ νῆσος κατακτᾶται ἀπό τούς Τούρκους.

1821-1822 μ.Χ. Θανατώνονται ἀπό τούς Τούρκους οί ἀρχιερεῖς τῆς νήσου Γεράσιμος Παρδάλης, Μητροπολίτης Κρήτης, Νεόφυτος, Ἐπίσκοπος Κνωσσοῦ, Ἰωακείμ, Ἐπίσκοπος Χερρονήσου, Ἱερόθεος, Ἐπίσκοπος Λάμπης, Ζαχαρίας, Ἐπίσκοπος Σητείας, Ἰωακείμ, Ἐπίσκοπος Πέτρας, Γεράσιμος, Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης, Καλλίνικος, Ἐπίσκοπος Κυδωνίας, Μελχισεδέκ, Ἐπίσκοπος Κισάμου καί ὁ Ἐπίσκοπος Διοπόλεως Καλλίνικος, κα - θώς καί ἄλλοι κληρικοί καί πρόκριτοι τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης.

1824 μ.Χ. Ἄθληση τῶν ἐν Ρεθύμνῃ νεομαρτύρων Ἀγγελῆ, Γεωργίου, Μανουήλ καί Νικολάου.

1866 μ.Χ. Ὁλοκαύτωμα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου Ρεθύμνης.

1900 μ.Χ. Ψηφίζεται ὁ Καταστατικός Χάρτης τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας (Νόμος 276 τῆς Κρητικῆς Πολιτείας).

1913 μ.Χ. Ἡ νῆσος ἑνώνεται μέ τή μητέρα Ἑλλάδα.

1961 μ.Χ. Οἱ Ἐπισκοπές τῆς Μεγαλονήσου ἀνακηρύσσονται σέ τιμῆς ἕνεκεν Μητροπόλεις. Ψηφίζεται ὁ Νόμος 4149 (Καταστατικός Χάρτης τῆς ἐν Κρήτῃ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας).

1967 μ.Χ. Ἡ Μητρόπολις Κρήτης ἀνακηρύσσεται σέ Ἀρχιεπισκοπήν ὑπό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

1992 μ.Χ. (9-23 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται τήν Κρήτη.

1993 μ.Χ. (9 Μαρτίου) Ἔκδοση Πατριαρχικοῦ τόμου ἀνακηρύξεως σέ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπόλεις τῶν τιμῆς ἕνεκεν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Κρήτης.

1995 μ.Χ. (10-11 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται τήν Κρήτη καί προεξάρχει τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων γιά τήν 100ετηρίδα τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου.

2001 μ.Χ. Ἱδρύεται ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης καί Σφακίων μετονομάζεται σέ Ἱερά Μητρόπολη Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων καί ἡ Ἱερά Μητρόπολις Πέτρας σέ Ἱερά Μητρόπολη Πέτρας καί Χερρονήσου.

2002 μ.Χ. (15-21 Ἰουνίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται γιά τρίτη φορά τήν Κρήτη.

2008 μ.Χ. (16 Ὀκτωβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ καί Προκαθήμενοι ἄλλων αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπισκέπτονται τό Ἡράκλειο, τή Γόρτυνα καί τούς Καλούς Λιμένες Κρήτης στό πλαίσιο τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ 2008 ὡς ἔτους Ἀποστόλου Παύλου.

2012 μ.Χ. (2 καί 3 Σεπτεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ὁ Α΄ ἐπισκέπτεται ἐπίσημα τήν Ἱερά Μητρόπολη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

2016 μ.Χ. Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος.

Η ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

1. Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος πάσης Εὐρώπης κ.κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ. Ἕδρα: 712 01 Ἡράκλειο. Τηλ. 2810 282.632..
2. Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης καί Ἀρκαδίας, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Κεντρώας Κρήτης κ.κ. ΜΑΚΑΡΙΟΣ. Ἕδρα: 704 00 Μοῖρες. Τηλ. 28920 22.824.
3. Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Ἄνω Κρήτης καί Πελάγους Κρητικοῦ κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ. Ἕδρα: 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 36.162.

4. Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Μυρτώου καί Κρητικοῦ Πελάγους κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ. Ἕδρα: 731 00 Χανιά. Τηλ. 28210 27.808.
5. Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Νοτίου Κρήτης κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ. Ἕδρα: 740 53 Σπήλι. Τηλ. 28320 22.133.
6. Σεβ. Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καί Σητείας, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Ἀνατολικῆς Κρήτης κ.κ. ΚΥΡΙΛΛΟΣ. Ἕδρα: 722 00 Ἱεράπετρα. Τηλ. 28420 22.251.
7. Σεβ. Μητροπολίτης Πέτρας καί Χερρονήσου, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Καρπαθίου Πελάγους κ.κ. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. Ἕδρα: 724 00 Νεάπολη. Τηλ. 28410 31.345.
8. Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Ἑσπερίας Κρήτης κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ. Ἕδρα: 732 00 Καστέλλι. Τηλ. 28220 22.018.
9. Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου, ὑπέρτιμος καί ἔξαρχος Πεδιάδος κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ. Ἕδρα: 703 00 Ἀρκαλοχώρι. Τηλ. 28910 24.610.

ΙΕΡΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: Ἁγίου Μηνᾶ 25, 71201 - Ἡράκλειο.
Τηλ.: 2810 288.658.
Ἱστοσελίδα: www.ekklisiakritis.com
Ἠλεκτρονική διεύθυνση: info@ekklisiakritis.com
Ἀρχιγραμματέας: Ἀρχιμ. Νήφων Βασιλάκης,
τηλ. 6983632476, e-mail: nifonvasilakis@gmail.com
Ὑπογραμματέας: Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος
Μπατσάκης, τηλ. 6947894338.
Κωδικογράφος: Ἀρχιμ. Εὐγένιος
Καρακωνσταντάκης, τηλ. 6984732670.

ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΕΛΤΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ»

Διευθυντής Σύνταξης:
Ἀρχιμ. Εὐγένιος Καρακωνσταντάκης.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: Κυρίλλου Λουκάρεως 1, 712 01
Ἡράκλειο Τηλ. 2810 284.852 καί 335.864.
Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης
κ.κ. ΕΥΓΕΝΙΟΣ.
Ἀντιπρόεδρος: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: Ἀλκιβιάδου 10, 713 07 Ἡράκλειο
Τηλ. 2810 239.123 καί 230.259.

Πρόεδρος Ἀκαδημαϊκοῦ Συμβουλίου:
Ἀναπλ. Καθηγητής Δρ. Μιχαήλ Στρουμπάκης.

Διευθυντής Προγράμματος Ἱερατικῶν Σπουδῶν:
Ἀναπλ. Καθηγητής
Δρ. Χριστόφορος Αρβανίτης.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Διεύθυνση: 730 06 Κολυμπάρι Χανίων
Τηλ. 28240 22.245.

Πρόεδρος:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ.

Ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου
κ.κ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

Ἀναπληρωτής:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ.

Γενικός Διευθυντής:
Ἐντιμολ. Δρ. Κωνσταντῖνος Ζορμπᾶς,
Ἄρχων Ἱερομνήμων τῆς Α.τ.Χ.Μ.Ε..

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Α. ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ι. ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

α) Ὁ Μητροπολίτης

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, ὑπέρτιμος καί Ἔξαρχος Ἄνω Κρήτης καί Πελάγους Κρητικοῦ κ. Πρόδρομος, (κατά κόσμον Ζαχαρίας Ξενάκης) γεννήθηκε στά Σταυράκια Ἡρακλείου, τήν 3η Νοεμβρίου 1979. Μετά τίς ἐγκύκλιες σπουδές, φοίτησε στή Θεολογική Σχολή τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀπ᾽ ὅπου ἔλαβε τό πτυχίο του τόν Σεπτέμβριο τοῦ 2001. Κατόπιν Σεπτῆς Ἐντολῆς τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, μετέβη, κατά τή διετία 2010-2012, στό Κολλέγιο τοῦ Ἁγίου Πατρικίου στό Maynooth Ἰρλανδίας, ὅπου παρακολούθησε καί περάτωσε ἐπιτυχῶς Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν στή Βιβλική Θεολογία.

Ἐκάρη μοναχός στήν Ἱερά Μονή Ὁσίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου Ἡρακλείου, τήν 11η Ἰανουαρίου 2005 ἀπό τόν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Κνωσοῦ (νῦν Σεβ. Μητροπολίτη Γορτύνης καί Ἀρκαδίας) κ. Μακάριο καί χειροτονήθηκε διάκονος τήν 25η Ἰουνίου 2005 ἀπό τόν Θεοφ. Ἐπίσκοπο Κνωσοῦ (νῦν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης) κ. Εὐγένιο. Πρεσβύτερος χειροτονήθηκε ἀπό τόν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, τήν 11η Ἰανουαρίου 2013, προχειρισθείς τήν ἴδια ἡμέρα σέ Ἀρχιμανδρίτη.

Ὑπηρέτησε στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης ὡς διάκονος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Εἰρηναίου, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος τῆς Α᾽ Ἀρχ. Περιφερείας, Γραμματέας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιε-

πισκοπῆς, Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐπικοινωνιακοῦ καί Μορφωτικοῦ Ἱδρύματος αὐτῆς καί Μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, Ὑπεύθυνος Νεότητος καί παραγωγός Ραδιοφωνικῶν Ἐκπομπῶν στό Ραδιοφωνικό Σταθμό «ΤΟ ΦΩΣ» τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης.

Ὑπηρέτησε τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο ἀπό τίς θέσεις τοῦ Κωδικογράφου (Ἰανουάριος 2008 - Σεπτέμβριος 2010), τοῦ Ὑπογραμματέως (Σεπτέμβριος 2010 - Ὀκτώβριος 2016) καί τοῦ Ἀρχιγραμματέως (Ὀκτώβριος 2016 - Φεβρουάριος 2022). Διετέλεσε Διευθυντής Συντάξεως τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ», μέλος καί γραμματεύς διαφόρων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Μετεῖχε σέ Ἀντιπροσωπείες τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί στήν Ἑλληνική Κυβέρνηση καί εἶναι ὑπεύθυνος τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ ἐξελέγη τήν 16η Ὀκτωβρίου 2019 καί χειροτονήθηκε στόν Ι. Μητροπολιτικό Ναό Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου, τήν 26η Ὀκτωβρίου 2019. Ἀπό τῆς θέσεως τοῦ Βοηθοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὑπηρέτησε τήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κρήτης, ἕως τῆς ἐκλογῆς του σέ Μητροπολίτη Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τήν 18η Φεβρουαρίου 2022.

Ὀνομαστήρια: 24 Ἰουνίου.
Τό Γενέσιον τοῦ τιμίου ἐνδόξου Προφήτου Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

Διεύθυνση:
Ἱερά Μητρόπολις Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου,
Π. Μανουσάκη 3, Τ.Θ. 64, 741 31 ΡΕΘΥΜΝΟΝ

Ἐπικοινωνία:

Τηλ. γραφείων Ἱερᾶς Μητροπόλεως:	28310 22.415
Fax γραφείων Ἱερᾶς Μητρόπολεως:	28310 28.557
Τηλ. γραφείου Μητροπολίτου:	28310 36.162
Fax γραφείου Μητροπολίτου:	28310 22.411
Τηλ. Ἐπισκοπείου:	28310 55.662
Fax Ἐπισκοπείου:	28310 55.956
Email Μητροπολίτου:	prodromosmra@imra.gr

β) Μητροπολιτικό Γραφεῖο

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος
Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος
Τηλ. γραφ. 28310 36.016, οἰκ. 50.582,
κιν. 6942 042124 email: nikiforos_n@imra.gr

Περιφερειακοί Ἀρχιερατικοί Ἐπίτροποι

Α΄ Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας
Πρωτ. Δημήτριος Χριστοδουλάκης
Τηλ. γραφ. 28310 28.914

Β΄ Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας
Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπῆς. Τηλ. 28310 31.340

Γ΄ Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας
Πρωτ. Ἰωάννης Νεονάκης
Τηλ. 28310 24.958 καί 6976 992739

Δ΄ Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας
Πρωτ. Ἰωάννης Ἀλεξανδράκης
Τηλ. γραφ. 28340 23.102

Ε΄ Ἀρχιερατικῆς Περιφερείας
Πρωτ. Γεώργιος Μυρθιανός. Τηλ. 28340 41.144

Γραμματέας:
Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος. Τηλ. 28310 22.415
fax 28310 28.557, email: sifakis@imra.gr

Γραφεῖο Γάμων:
Πρωτ. Σπυρίδων Βαρδιδάκης
Τηλ. 28310 22.415

Τοπικό Ταμεῖο Προνοίας
Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος
Ὑπεύθυνος ὁ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος

Κλητήρας: Γεώργιος Βελονάκης

γ) Μητροπολιτικό Συμβούλιο

Πρόεδρος:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Μέλη:
Οἱ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος
καί Δημήτριος Καραγιαννάκης,
ὁ κ. Ζαχαρίας Βαρδάκης,
Προϊστάμενος Διευθύνσεως Δ.Ο.Υ. Ρεθύμνης,
ἡ κ. Ἀναστασία Δρανδάκη,
Ἐκκλησιαστική Σύμβουλος
καί ὁ κ. Νικόλαος Κοτζαμπασάκης, δικηγόρος
Γραμματέας:
Ὁ κ. Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος
Νομικοί Σύμβουλοι:
Οἱ κ. Νικόλαος Κοτζαμπασάκης,
κ. Γεώργιος Βλατάκης
καί κ. Βασίλειος Χριστοδουλάκης

δ) Ἐπισκοπικό Δικαστήριο

Πρόεδρος:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Ἀναπλ. Προέδρου:
Ὁ Ἀρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης
Μέλη: *Οἱ Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης καί Πρωτ. Σωκράτης Ξενικάκης*
Ἀναπλ. Μέλη: *Οἱ Πρωτ. Γεώργιος Γ. Μανουσάκης καί Πρωτ. Βασίλειος Δραμουντάνης*
Γραμματέας: *Ὁ κ. Γεώργιος Σηφάκης, Θεολόγος*

ε) Δ.Σ. Ὀργανισμοῦ Διοικήσεως Μοναστηριακῆς Περιουσίας Νομοῦ Ρεθύμνης

Πρόεδρος:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ
Ἀντιπρόεδρος:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
Τακτικά Μέλη: *Ὁ κ. Εὐάγγελος Μουνδριανάκης, Πρόεδρος τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ρεθύμνης, καί ἡ κ. Ἑλένη Πετρακάκη, Προϊσταμένη Διοικητικοῦ- Οἰκονομικοῦ τῆς Ἀποκεντρωμένης Διοικήσεως Κρήτης στό Ρέθυμνο*
Γραμματέας: *Ὁ κ. Ἐμμανουήλ Γοργοράπτης, Θεολόγος (Τηλ. 28310 26.631)*

ΙΙ. ΙΕΡΕΣ ΜΟΝΕΣ

α) Ἀνδρῶες:

Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ἀρκαδίου Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 83.136. Μον. 5. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Τίτος Βαμβακᾶς, Ἡγούμενος, Ἀρχιμ. Εὐμένιος Τσιλιμπῶκος, Γραμματέας, Ἀρχιμ. Θεολόγος Παπαλεβυζάκης, Ταμίας. Ἑορτές: 21 Μαΐου, 6 Αὐγούστου καί 8 Νοεμβρίου. Μετόχια τῆς Μονῆς ἀποτελοῦν οἱ ὑπό ἀναστήλωση Ἱερές Μονές Ἁγίου Παύλου Γάλλου καί Ἁγίου Ἀντωνίου στό Βένι.

Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσανίου.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 71.228. Μον. 1. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Εὐφραίμ Μανουσάκης, Ἡγούμενος, Πρωτ. Φανούριος Σπυριδάκης, Πρωτ. Κωνσταντῖνος Τζαγκαράκης.

Ἑορτές: 23 Ἀπριλίου καί 2 Ἰανουαρίου.

Προφήτου Ἠλιού Ρουστίκων Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310 91.205. Μον. 3. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Ἰωάννης Κουφουδάκης, Ἡγούμενος, Ἀρχιμ. Ρωμανός Ἀναστασιάδης, Πρωτ. Παῦλος Λουκογεωργάκης.

Ἑορτές: 20 Ἰουλίου, Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς καί 31 Αὐγούστου.

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χαλέπας.

Τ.Κ. 740 54 Γαράζο. Τηλ. 6975858920. Μον. 1. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Πορφύριος Ἀουάντ, Ἡγούμενος, Πρωτ. Γεώργιος Τσιρίτας, Πρωτ. Μιχαήλ Κλωνάρης.

Ἑορτές: 6 Αὐγούστου καί 25 Δεκεμβρίου.

Τιμίου Σταυροῦ Βωσάκου.

Τ.Κ. 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340 61.884. Μον. 2. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Τιμόθεος Παναγιωτάκης, Ἡγούμενος, Ἱερομ. Σάββας Δρακουλάκης, Γραμματέας, Πρωτ. Σταῦρος Γοργοράπτης, Ταμίας.

Ἑορτές: 14 Σεπτεμβρίου καί 6 Δεκεμβρίου.

Ἁγίου Γεωργίου Δισκουρίου.

Τ.Κ. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340 41.277. Μον. 1. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Ραφαήλ Μαϊνωλᾶς, Ἡγούμενος, Πρωτ. Γεώργιος Μυρθιανός, Πρωτ. Νικόλαος Ρουσσάκης.

Ἑορτή: 23 Ἀπριλίου.

Τιμίου Προδρόμου Ἀτάλης-Μπαλῆ.

Τ.Κ. 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340 94.274. Μον. 3. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Παρθένιος Καλυβιανάκης, Ἡγούμενος, Ἀρχιμ. Γεράσιμος Πυθαρούλιος, Μον. Θεοτόκης Φρουδαράκης.

Ἑορτές: 24 Ἰουνίου καί 29 Αὐγούστου.

Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 56.328. Μον. 1. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης, Ἡγούμενος, Πρωτ. Ἰωάννης Κλειδῆς, Γραμματέας, Πρωτ. Παντελεήμων Σακελλαρίδης, Ταμίας.

Ἑορτές: 29 Ὀκτωβρίου καί 24 Αὐγούστου.

β) Γυναικεῖες:

Σωτῆρος Χριστοῦ Κουμπέ Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 29.103. Μον. 12. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Μον. Μαριάμ Θωμᾶ, Ἡγουμένη, Μον. Μαρκιανή Μπαρμπουνάκη, Γραμματέας, Μον. Τατιανή Βουρβαχάκη, Ταμίας. Ἐφημέριος: Πρωτ. Ἰωάννης Μαυρουλάκης.

Ἑορτές: 6 καί 29 Αὐγούστου καί 1 Νοεμβρίου. Μετόχιο τῆς Μονῆς ἀποτελεῖ ὁ Ἱερός Ναός τοῦ Ὁσιομάρτυρος Ἐφραίμ τοῦ νεοφανοῦς στόν Κάστελλο Ρεθύμνης (ἑορτή 5 Μαΐου).

Ἁγίας Εἰρήνης Ρεθύμνης.

Τ.Κ. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 27.791 καί 6975 518972. Μον. 9. Ἡγουμενοσυμβούλιο: Μον. Θέκλα Τσαγκαράκη, Ἡγουμένη, Μον. Νικοδήμη Μπότση, Γραμματέας, Μον. Θεοδοσία Σηφάκη, Ταμίας. Ἐφημέριος: Πρεσβ. Κωνσταντίνος Μανουσέλης.

Ἑορτές: 5 Μαΐου, 11 Ἰουλίου, 16 Σεπτεμβρίου, 25 Νοεμβρίου καί Τρίτη τῆς Διακαινησίμου. Μετόχιο τῆς Μονῆς ἀποτελεῖ ἡ Ἱερά Μονή Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Χαλεβῆ Ρεθύμνης (ἑορτή 15 Αὐγούστου).

Ἁγίου Νεκταρίου Ἀνωγείων.

Τ.Κ. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340 31.293. Διοικοῦσα Ἐπιτροπή: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, Πρόεδρος, Πρωτ. Ἀνδρέας Κεφαλογιάννης καί Πρωτ. Κωνσταντῖνος Πλουσῆς.

Ἑορτές: 9 Νοεμβρίου καί 21 Μαΐου.

ΙΙΙ. ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

Τιμίου Σταυροῦ πόλεως Ρεθύμνης.
Ἑορτή: 14 Σεπτεμβρίου.

Προφ.Ἠλιού πόλεως Ρεθύμνης.
Ἑορτή: 20Ἰουλίου.

Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Μυριοκεφάλων.
Ἑορτές: 8 καί 12 Σεπτεμβρίου.

Παναγίας Χαρακιανῆς.
Τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Ἀτάλης-Μπαλῆ.
Ἑορτή: 15 Αὐγούστου.

Θείας Μεταμορφώσεως Ρουστίκων.
Ἑορτές: 6 Αὐγούστου, 14 Σεπτεμβρίου καί 12 Δεκεμβρίου.

Β. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Θεῖο κήρυγμα:
1) Κήρυκες θείου λόγου: Οἱ Ἐφημέριοι Κληρικοί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί οἱ λαϊκοί θεολόγοι αὐτῆς.
2) Τόποι ἐσπερινῶν ὁμιλιῶν: Οἱ ἐνοριακές αἴθουσες.

β) Ἱερά Ἐξομολόγηση: Τελεῖται ἀπό τούς Ἐφημερίους- Πνευματικούς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

γ) Γραφεῖο ἐπί τῶν Αἱρέσεων: Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης (Τηλ. 28310 22.731 καί 29.324).

δ) Θρησκευτική Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Τίς πνευματικές καί λατρευτικές ἀνάγκες τῶν νοσηλευομένων στό Νοσοκομεῖο Ρεθύμνης ἐξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καμαρίτης (Τηλ. 6945648716). Τίς πνευματικές ἀνάγκες τῶν φιλοξενουμένων τοῦ «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Α.Μ.Ε.Α. ΡΕΘΥΜΝΟΥ» (ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟΥ) ἐξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ.Ἰωάννης Μαυρουλάκης (Τηλ. 6981028772), τίς δέ λατρευτικές ἀνάγκες ὁ Πρωτ. Νικόλαος Φλουρῆς (Τηλ. 6983943728).

ε) **Θρησκευτική Ὑπηρεσία Στρατοῦ:** Τίς πνευματικές καί λατρευτικές ἀνάγκες τοῦ Στρατοπέδου «Θεοδωράκη» (547 καί 548 Ταγμάτων Πεζικοῦ) Ρεθύμνης ἐξυπηρετοῦν ὁ στρατιωτικός ἱερεύς Πρωτ. Κυριακός Μπαντουβεράκης καί ἐφημέριοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὁσάκις παραστεῖ ἀναγκαῖο.

στ) **Θρησκευτική Ὑπηρεσία Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας:** Τίς πνευματικές καί λατρευτικές ἀνάγκες τοῦ Τμήματος Δοκίμων Ἀστυφυλάκων Ρεθύμνης ἐξυπηρετεῖ ὁ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (Τηλ. 28310 36.016).

ζ) **Χριστιανική Ἀγωγή Νεότητος.**

1) Κατηχητικά Σχολεῖα. Ἐπόπτης Κατηχητικοῦ Ἔργου: Ὁ Πρωτ. Δημήτριος Ἀμπανάβας (Τηλ. 28310 55.931).

2) Σύναξη Νέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Γίνεται στήν αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης, μέ τήν συμμετοχή τοῦ Ἐπισκόπου. Ὑπεύθυνοι: οἱ Ἀρχιμ. Βασίλειος Παπαδάκης (τηλ. 28310 56.328) καί Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (τηλ. 28310 36.016). Θεατρική ὁμάδα τῆς Συνάξεως τῶν Νέων: Ὑπεύθυνος ὁ Γεώργιος Καλογεράκης.

3) **Κέντρον Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου «ΘΕΟΜΗΤΩΡ».** email: theomitorimra@yahoo.com
Διοικεῖται ἀπό Διοικητικό Συμβούλιο στό ὁποῖο προεδρεύει ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Πρόδρομος, βάσει του Καταστατικοῦ του τό ὁποῖο ἔχει δημοσιευθεῖ στό ΦΕΚ τ.Β΄ 4251/20-11-2019. Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι: Ὁ Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, ὁ Πρωτ. Σωκράτης Ξενικάκης, ὁ Ἀρχιμ. Θεολόγος Παπαλεβυζάκης, ὁ κ. Ἰωσήφ Χομπίτης, ὁ κ. Γεώργιος Κατικᾶς, ὁ κ. Νικόλαος Παπαδάκης, ὁ κ. Χαράλαμπος Πίτερης. Διευθυντής τοῦ Κέντρου εἶναι ὁ Πρωτ. Γεώργιος Γαλεράκης.

η) **Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς.** Λειτουργεῖ στήν Αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Σωκράτης Ξενικάκης (τηλ. 28310 29.039).

θ) **Σχολή Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς.** Διοικοῦσα Ἐπιτροπή: Σεβ. Μητροπο-

λίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, Πρόεδρος. Ἀρχιμ. Παρθένιος Τσιλιμπῶκος, Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης, Πρωτ. Κωνσταντῖνος Τζαγκαράκης, Ἀντώνιος Κατικᾶς καί Γεώργιος Φραντζεσκάκης. Διευθυντής ὁ Πρωτοψάλτης Εὐάγγελος Καπαϊδονάκης, Καθηγητής Βυζαντινῆς Μουσικῆς (τηλ. 28310 53.882). Στή Σχολή διδάσκουν καί οἱ: Ἐμμανουήλ Πρωτογεράκης, Καθηγητής Βυζαντινῆς Μουσικῆς, καί Κωνσταντῖνος Καραγιώργης, Δάσκαλος Βυζαντινῆς Μουσικῆς.

ι) **Τομέας Ἐκδόσεων.**

«Νέα Χριστιανική Κρήτη». Ἐπιστημονική περιοδική ἔκδοση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Διευθυντής Σύνταξης: Μιχαήλ Τρούλης, Ἄρχων Ἱερομνήμων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

«Ἡμερολόγιον» τῆς Μητροπόλεως. Ἐκδίδεται κατ᾽ ἔτος. Ἐπιμέλεια: Ἀρχιμ. Ρωμανός Ἀναστασιάδης καί Ἐμμανουήλ Γοργοράπτης, πτ. Θεολογίας.

ια) Ραδιοφωνικός Σταθμός: Ἐκπέμπει στή συχνότητα τῶν 93,6 FM.

ιβ) Πνευματικά Κέντρα.

1) Κέντρο Ὀρθοδόξου Πολιτισμοῦ. Λειτουργεῖ ἐπί τῆς ὁδοῦ Π. Μανουσάκη 1 στήν αἴθουσα «Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α΄» τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου. Σέ αὐτό προβάλλονται ἡ ἱστορία, ἡ παράδοση, ὁ πολιτισμός καί τά μνημεῖα τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας καί φιλοξενοῦνται ἐκδηλώσεις τῆς Ἐκκλησίας, φορέων καί προσώπων.

2) Ἐνοριακό Πνευματικό Κέντρο Πρινέ Ρεθύμνης, «Ἅγιος Νικόλαος». Λειτουργεῖ σέ ἰδιόκτητο κτήριο δίπλα στόν Ἱερό Ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Πρινέ Ρεθύμνης. Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπῆς, Πρόεδρος (τηλ. 28310 31.340). Μέλη: Μπεμπῆς Εὐάγγελος, Ἀγγελάκη Γαρυφαλλιά, Γεωργαλῆς Γεώργιος, Καλούδης Γεώργιος, Κουτσουδάκης Πολύδωρος, Σοφουλάκης Δημήτριος.

3) Πνευματικό Κέντρο «Ἡ Θεία Μεταμόρφωσις» στά Ρούστικα Ρεθύμνης. Λειτουργεῖ στούς χώρους τοῦ Ἱεροῦ προσκυνήματος τῆς Θείας Μεταμορφώσεως Ρουστίκων

Ρεθύμνης (τηλ. 28310 91.227). Διοικητικό Συμβούλιο: Σεβ. Μητροπολίτης κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ, Πρόεδρος. Τακτικά Μέλη: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος, Νικόλαος Σταύρου Τζαγκαράκης, Ἐμμανουήλ Παδουβᾶς, Μᾶρκος Ἀγγελάκης. Ἀναπληρωματικά Μέλη: Ἀρχιμ. Ρωμανός Ἀναστασιάδης, Στυλιανός Ἀνδρουλάκης.

ιγ) Αἴθουσες ἐκδηλώσεων.

Αἴθουσα «Πατριάρχης Βαρθολομαῖος Α'» τοῦ Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου,
Κέντρου Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας «Θεομήτωρ»,
Ἐνοριακῆς Ἑστίας Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου,
Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης,
Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νεκταρίου (Ἐνορίας Κυρίας τῶν Ἀγγέλων) Ρεθύμνης,
Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ρεθύμνης,
Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μασταμπᾶ Ρεθύμνης,
Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Ἁγίου Γεωργίου Καλλιθέας Ρεθύμνης,

Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Ἀναργύρων (Ἐνορίας Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων) Ρεθύμνης,
Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Πρινέ Ρεθύμνης,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσανίου Ρεθύμνης,
Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀνωγείων.

ιδ) Ἐκκλησιαστικά μουσεῖα.

Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρσανίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Βωσάκου,
Ἱερᾶς Μονῆς Δισκουρίου,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἀτάλης-Μπαλῆ,
Ἱερᾶς Μονῆς Σωτῆρος Χριστοῦ Κουμπέ,
Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίας Εἰρήνης,
Ἱερᾶς Μονῆς Μυριοκεφάλων,
Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Ρεθύμνης,
Ἐνορίας Ἄδελε Ρεθύμνης,
Ἐνορίας Λιβαδίων Μυλοποτάμου,
Ἐνορίας Μελιδονίου Μυλοποτάμου καί
Ἐνορίας Ρουστίκων Ρεθύμνης.

Γ. ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Γενικό Φιλόπτωχο Ταμεῖο.
email: theomitorimra@yahoo.com (τηλ. 28310 50.623). Οἱ διακονίες του περιῆλθαν στό Κέντρο Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου «ΘΕΟΜΗΤΩΡ» καί διακονοῦν σέ αὐτό οἱ Πρωτ. Γεώργιος Γαλεράκης, Ἰωάννης Μαυρουλάκης.

β) Τομέας Ἐνοριακῆς Ἀλληλεγγύης καί Στοργῆς τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου πόλεως Ρεθύμνης. Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Χαράλαμπος Καμηλάκης, Πρόεδρος (τηλ. 2831 29.324 καί 22.731). Μέλη: Μαρία Λιονῆ-Φραντζεσκάκη, Μαγδαληνή Ἀραπατζῆ, Εὐαγγελία Ἠλιάκη, Μαρία Ψαρουδάκη, Χαρίκλεια Παντελάκη.

γ) Ἐνοριακό Φιλόπτωχο Ταμεῖο Περάματος Μυλοποτάμου.
Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Ἰωάννης Ἀλεξανδράκης, Πρόεδρος (τηλ. 28340 23.102 καί 51.302). Μέλη: Χρυσῆ Ἀποστολάκη, Λαμπρινή Μαυρομάτη, Ἐλευθερία Ὀρφανάκη καί Ἐλπινίκη Χνάρη.

δ) Ἐνοριακό Φιλόπτωχο Ταμεῖο Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ἀνωγείων Μυλοποτάμου.
Διοικητικό Συμβούλιο: Πρωτ. Γεώργιος Ἀνδρεαδάκης, Πρόεδρος (τηλ. 28340 31.073, κιν. 6974 422912). Μέλη: Μέμμος Κωνσταντῖνος, Σαλοῦστρος Γεώργιος, Πλουσῆ Γεωργία καί Χαιρέτη Καλλιόπη.

ε) Ἐκκλησιαστικά Συσσίτια.
1) Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Ἰωάννης Κλειδῆς (τηλ. 28310 22.735).
2) Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καμαρίτης (τηλ. 28310 22.871).
3) «Χριστιανική Γωνιά» Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων πόλεως Ρεθύμνης. Ὑπεύθυνος: Πρωτ. Νικόλαος Νικηφόρος (τηλ. 28310 22.651).

στ) **Σύλλογος Γονέων-Κηδεμόνων & Φίλων τῶν Ἀτόμων, Παιδιῶν & Ἐνηλίκων, μέ ἀναπηρία «ΑΓΑΠΗ».** Τηλ.: 28310 23.324 & 28310 57.694. Φαξ: 28310 23.324. Email: sillogosagapi@gmail.com. Λειτουργεῖ ὑπό τήν αἰγίδα καί πνευματική ὑποστήριξη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, στούς χώρους τοῦ Κέντρου Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας «ΘΕΟΜΗΤΩΡ», καί παρέχει ὑπηρεσίες πρωτοβάθμιας καί δευτεροβάθμιας κοινωνικῆς φροντίδας σέ σε ΑμεΑ. Εἶναι Ν.Π.Ι.Δ., εἰδικῶς ἀναγνωρισμένο ὡς φιλανθρωπικό σωματεῖο (ἀρ. ἀποφ. Νομάρχη Ρεθύμνης 3121/30-10-89, ΦΕΚ 176/12-03-97). Διοικεῖται ἀπό Διοικητικό Συμβούλιο στό ὁποῖο προεδρεύει ex officio ο Σεβ. Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Πρόδρομος. Μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι: Ὁ κ. Γρηγόριος Τσιομπίκας, ἡ κ. Βάσω Γαβαλᾶ, ἡ κ. Μαρία Παλαφούτη, ὁ κ. Ἐμμανουήλ Ραπτάκης, ἡ κ. Ἄννα Ἐλευθεριάδου-Γκίκα, ἡ κ. Μαρία Καββάλου, ἡ κ. Εἰρήνη Κουτσαλεδάκη καί ἡ κ. Ἑλένη Μοσχονᾶ. Γενικός Διευθυντής: Ὁ κ. Ἐμμανουήλ Ραπτάκης. Διευθύντρια: Ἡ κ. Ἑλένη Κυριακάκη.

Δ. ΤΟΠΙΚΗ ΑΠΟΛΟΓΙΑ

α) Τοπικές ἑορτές

1) Ἁγίας Βαρβάρας, πολιούχου Ρεθύμνης (4/12).
2) Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ρεθύμνης (21/11).
3) Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων Ρεθύμνης (28/10).
4) Ὁλοκαυτώματος Ἱερᾶς Μονῆς Ἀρκαδίου (8/11).

β) Τοπικοί Ἅγιοι

1) Ἰγνάτιος Σιναΐτης ὁ ἐκ Ρεθύμνης (29/1).
2) Πέντε Κανονικαί Παρθένοι Μαρία, Μαριάμνη, Μάρθα, Θέκλα καί Ἐνναθᾶ (9/6).
3) Γεράσιμος Ἐπίσκοπος Ρεθύμνης, Ἱερομάρτυς (23/6).
4) Ματθαῖος ὁ ἐκ Γερακαρίου Ἀμαρίου καί ἐν Ρεθύμνῃ μαρτυρήσας νεομάρτυς (18/8).
5) Ἀθανάσιος Γ' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Πατελάρος ὁ ἐκ τῆς Ἀξοῦ Μυλοποτάμου (21/8).
6) Ἰωάννης ὁ Ξένος (20/9).

7) Παῦλος, Δημήτριος, Ἰωάννης καί Ἐπιφάνιος, Ἐπίσκοποι Λάμπης ἤ Λάππας (νῦν Ἀργυρουπόλεως Ρεθύμνου), Εὐφράτης καί Ἐπιφάνιος, Ἐπίσκοποι Ἐλευθέρνης, οἱ μετασχόντες εἰς τάς Ἁγίας Οἰκουμενικάς Συνόδους (Κυριακή μεταξύ 11-17 Ὀκτωβρίου).
8) Ἀγγελῆς, Γεώργιος, Μανουήλ καί Νικόλαος Νεομάρτυρες, οἱ ἐν Ρεθύμνῃ (28/10).
9) Ἀγαθόπους ὁ ἐκ Πανόρμου Μυλοποτάμου, ἐκ τῶν ἐπί Δεκίου Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων (23/12).
10) Γεδεών Ὁσιομάρτυς ὁ Καρακαλληνός (30/12).

γ) Ἱερά Λείψανα

Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό, τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων στόν Ἱερό ἐνοριακό Ναό Ἁγίων Τεσσάρων πόλεως Ρεθύμνης καί στήν Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πατελάρου στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ἀξοῦ Μυλοποτάμου, τῆς Ἁγίας Βαρβάρας στόν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς πόλεως, τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στόν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό παλαιᾶς πόλεως, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στίς Ἱερές Μονές Ἀρσανίου καί Δισκουρίου, τοῦ Ἁγίου Θεοδοσίου στήν Ἱερά Μονή Ἀτάλης - Μπαλῆ, τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ξένου στήν Ἱερά Μονή Ρουστίκων καί πολλῶν ἄλλων Ἁγίων κυρίως στίς Ἱερές Μονές τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Εἰκόνες περίπυστοι

1) Παναγία Ἀντιφωνήτρια Μυριοκεφάλων (Γενέθλιον τῆς Θεοτόκου, 8 καί 12/9).
2) Ἡ Κερά τοῦ Ρεθέμνους, εἰκόνα τῆς Παναγίας τοῦ Πάθους (15ος αἰ.), ἡ ὁποία φυλάσσεται εἰς τόν Ἱερόν Μητροπολιτικόν Ναόν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τῆς πόλεως Ρεθύμνης.
3) Παναγία Χαρακιανή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀτάλης – Μπαλῆ Μυλοποτάμου (Κοίμησις τῆς Θεοτόκου 15/8).

Πίνακας στά Ιραφεῖα
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.
Ἔργο τοῦ ἁγιογράφου Γεωργίου Χρηστίδη.

ΕΝΟΡΙΕΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΟΙ

Α' ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Δημήτριος Χριστοδουλάκης.
Τηλ. καί fax 28310-28914, οἰκ. 28310-22857,
κιν. 6946062139.

1. **Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός Εἰσοδίων Θεοτόκου** (21/11), 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-22731. Ἐφημέριοι: Καμηλάκης Χαράλαμπος, Μεταξαράκης Γεώργιος, *Μαντζουράνης Ἄνθιμος, *Κουφουδάκης Ἰωάννης, *Ζουμπεράκης Κωνσταντῖνος (Ἀρχιδιάκονος).
2. **Ἁγίου Γεωργίου Καλλιθέας** (23/4), 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-28914. Ἐφημέριοι: Χριστοδουλάκης Δημήτριος, Κυριαννάκης Ἐμμανουήλ, *Γαβαλάκης Γεώργιος, *Παπαδάκης Βασίλειος.

3. **Ἁγίου Γεωργίου Περιβολίων** (23/4), 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-28854. Ἐφημέριοι: Ἀράμπογλου Ἀνδρέας, Ζαμπετάκης Βασίλειος.
4. **Ἁγίων Πέτρου καί Παύλου Μισιρίων** (29/6), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-23410. Ἐφημέριος: Φλουρῆς Νικόλαος.
5. **Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης** (21/5), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22871. Ἐφημέριοι: Καργιανάκης Δημοσθένης, Καμαρίτης Ἐμμανουήλ, Μαυρουλάκης Ἰωάννης.
6. **Ἁγίας Φωτεινῆς Κουμπέ** (Κυριακή Σαμαρείτιδος), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-25607. Ἐφημέριοι: Ἀμπανάβας Δημήτριος, *Κουτᾶντος Χαράλαμπος.
7. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Μασταμπᾶ** (15/8), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-25878. Ἐφημέριοι: Πολάκης Νικόλαος, Παττακός Γεώργιος.
8. **Κυρίας τῶν Ἀγγέλων** (25/3), 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-22735. Ἐφημέριοι: Κλειδῆς Ἰωάννης, Βαρδιδάκης Σπυρίδων, *Μαγκαφᾶς Βοσπόριος (Διάκονος).
9. **Τεσσάρων Μαρτύρων** (28/10), 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29039, fax 28310-29439. Ἐφημέριοι: Νικηφόρος Νικόλαος, Ξενικάκης Σωκράτης, Δερμιτζάκης Εὐάγγελος, *Τσαβλίδης Παντελεήμων.

10. **Παναγίας Ἐλευθερωτρίας Ἄνω Καλλιθέας** (1/10), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29181, fax 28310-58603. Ἐφημέριος: Γαλεράκης Γεώργιος.
11. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Γάλλου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-50711. Ἐφημέριος: Ζωλοτάκης Νικόλαος.
12. **Ἁγίας Τριάδος Πλατανέ** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-25335. Ἐφημέριος: Τσακπίνης Δημήτριος.
13. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Ἀρμένων** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμόν Ἅγιος Γεώργιος. Τηλ. καί fax 28310-41177. Ἐφημέριος: Ζαφειρόπουλος Εὐάγγελος.
14. **Ἁγίας Κυριακῆς Γουλεδιανῶν** (6/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Μύρθιος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καί Σελλί (Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8). Τηλ. καί fax 28310-28244. Ἐφημέριος: Γκριγκόρας Στέφανος.
15. **Ἁγίου Στεφάνου Καρέ** (2/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀμπελάκι (Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8) καί Ὄρος (Ἱερός Ναός Ἁγίας Μαρίνης, 17/7). Τηλ. 28310-41239. Ἐφημέριος: Καραγιώργης Ἐμμανουήλ.

16. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Κούμων** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Φωτεινοῦ (Ιερός Ναός Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, 8/11). Τηλ. 6972188914. Ἐφημέριος: Φουντουλάκης Ἐμμανουήλ.
17. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Μαρουλᾶ** (6/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Γιαννούδι (Ιερός Ναός Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, 8/11). Τηλ. 28310-71923, fax 28310-77951. Ἐφημέριος: Κοπανάκης Νικόλαος.
18. **Ἁγίου Ἀντωνίου Πρασσῶν** (17/1), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ξηρό Χωριό (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-26823 Ἐφημέριος: Σκουριτάκης Ἰωάννης.
19. **Ἁγίας Παρασκευῆς Ρουσσοσπιτίου** (26/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἁγία Εἰρήνη καί Μικρά Ἀνώγεια (Ιερός Ναός Ἁγίου Νικολάου, 6/12). Τηλ. 28310-75367, fax 28310-75136. Ἐφημέριος: Κατσιπουλάκης Χριστόφορος.
20. **Ἁγίου Γεωργίου Σωματᾶ** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κάστελλος (Ιερός Ναός Τιμίου Προδρόμου, 7/1). Τηλ. 28310-41112. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Ζαφειρόπουλος Εὐάγγελος.

21. **Ἁγίου Γεωργίου Χρωμοναστηρίου** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Μύλοι (Ιερός Ναός Ὁσίου Παταπίου, 8/12) καί Καπεδιανά (Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8). Τηλ. 28310-75245. Ἐφημέριος: Μανουσάκης Γεώργιος.

Β΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Δημήτριος Μπεμπῆς.
Τηλ. καί fax 28310-31340, κιν. 6984900967.

1. **Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ἁγίου Κωνσταντίνου** (21/5), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. καί fax 28310-91098. Ἐφημέριος: Χατζάκης Ἰωάννης.
2. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Βαλσαμονέρου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Μονοπάρι (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-31598. Ἐφημέριος: Γαβαλάκης Νικόλαος.
3. **Ἁγίου Πνεύματος Ἄνω Μαλακίου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κάτω Μαλάκι (Ιερός Ναός Μεταμορφώσεως Σωτῆρος, 6/8). Τηλ. καί fax 28310-58943. Ἐφημέριος: Κεριμάκης Νικόλαος.

4. **Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἀργυρουπόλεως** (8/11), 740 55. Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-81377. Ἐφημέριος: Λελεδάκης Γεώργιος.
5. **Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀρολιθίου** (27/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Μαρουλοῦ (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου, 13/11). Τηλ. 6974768334. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Σηφάκης Θεόδωρος.
6. **Γενεθλίου Θεοτόκου Ἀρχοντικῆς** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6972998014. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Κουμεντάκης Νικόλαος.
7. **Ἁγίου Ἐλευθερίου Ἀτσιποπούλου** (15/12), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31413 καί 6974801281. Ἐφημέριοι: Μυστράκης Μιχαήλ, Μανουσέλης Κωνσταντῖνος, Μπεμπῆς Ἀνδρέας, *Ἰωαννίδης Βασίλειος.
8. **Εἰσοδίων Θεοτόκου Βιλανδρέδου** (21/11), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀλῶνες (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου, 26/9) καί Ρουμπάδο (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-81326. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Λελεδάκης Γεώργιος.
9. **Ἁγίου Γεωργίου Γερανίου** (23/4), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Πετρές (Ἱερός Ναός Παναγίας Παμμακαρίστου, 1/9). Τηλ. καί fax 28310-32297. Ἐφημέριος: Παπαργυρίου Νικόλαος.
10. **Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου Γωνιᾶς** (26/9), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἅγιος Ἀνδρέας (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου, 30/11). Τηλ. καί fax 28310-33314. Ἐφημέριος: Ριτζάκης Στυλιανός.
11. **Προφήτου Ἠλιού Ἐπισκοπῆς** (20/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-61852. Ἐφημέριος: Λουκογεωργάκης Παῦλος.
12. **Ἁγίου Παντελεήμονος Ζουριδίου** (27/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἅγιος Γεώργιος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καί Κάτω Πόρος (Ἱερός Ναός Ζωοδόχου Πηγῆς, Παρασκευή Διακαινησίμου). Ἐφημέριος: Σπυρλιδάκης Ἐμμανουήλ.
13. **Γενεθλίου Θεοτόκου Καλονύκτη** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Παλαίλιμνος (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 6936887982. Ἐφημέριος: Μανουσάκης Γεώργιος.
14. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Καρωτῆς** (15/8), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Ἀναστασιάδης Ρωμανός.
15. **Ἁγίας Μαρίνης Κούφης** (17/7), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243. Ἐφημέριος: Ἀναστασιάδης Ρωμανός.

16. **Ἁγίου Νικολάου Μούνδρου** (6/12), 740 55 Ἐπισκοπή. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βελονάδο (Ἱερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, 15/8). Τηλ. 28310-91152. Ἐφημέριος: Κουμεντάκης Νικόλαος.
17. **Γενεθλίου Θεοτόκου Μυριοκεφάλων** (8/9), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. καί fax 28310-82309 καί 6974768334. Ἐφημέριος: Σηφάκης Θεόδωρος.
18. **Ἁγίου Ἀντωνίου Πρινέ** (17/1), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βεδέροι (Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου, 24/6). Τηλ. καί fax 28310-31340. Ἐφημέριος: Μπεμπῆς Δημήτριος.
19. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ρουστίκων** (15/8), 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6972188914. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Φουντουλάκης Ἐμμανουήλ.
20. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Σαϊτουρῶν** (25/3), 740 55 Ἐπισκοπή. Ἐφημέριος: Φραντζεσκάκης Νεκτάριος.
21. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Φραντζεσκιανῶν Μετοχίων** (25/3), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κάτω Βαλσαμόνερο (Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος, Κυριακή τῆς Πεντηκοστῆς). Τηλ. καί fax 28310-31975. Ἐφημέριος: Φραντζεσκάκης Ἰωάννης.

Γ΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Ἰωάννης Νεονάκης.
Τηλ. 28310-24958 καί 6976992739.

1. **Ἁγίου Παντελεήμονος Ἄδελε** (27/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἁγία Παρασκευή (Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀναργύρων, 1/11 καί 1/7) καί Ἀδελιανός Κάμπος. Τηλ. καί fax 28310-74530. Ἐφημέριοι: Σακελλαρίδης Παντελεήμων, Παπαλεβυζάκης Θεολόγος.
2. **Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀμνάτου** (Παρασκευή Διακαινησίμου), 74100 Ρέθυμνο. Τηλ. 6945056045. Ἐφημέριος: Πολυχρονάκης Ἐμμανουήλ.
3. **Προφήτου Ἠλιού Ἀρχαίας Ἐλευθέρνης** (20/7), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κυνηγιανά (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Τσιλιμπῶκος Παρθένιος.
4. **Ἁγίου Νικολάου Βιράν Ἐπισκοπῆς** (6/12), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἄνω Βιράν Ἐπισκοπή καί Ἅγιος Νικόλαος. Τηλ. 28310-24958. Ἐφημέριος: Νεονάκης Ἰωάννης.
5. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐλευθέρνης** (15/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6979693655. Ἐφημέριος: Τζιλιγκάκης Κωνσταντῖνος.

6. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἔρφων** (15/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6977140605. Ἐφημέριος: Καλοκύρης Κωνσταντῖνος.
7. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυριάννας** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83009. Ἐφημέριος: Τζαγκαράκης Κωνσταντῖνος.
8. **Ἁγίας Φωτεινῆς Λούτρας** (Κυριακή Σαμαρείδιτος), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936670452. Ἐφημέριος: Στριλιγκᾶς Ἐλευθέριος.
9. **Γενεθλίου Τιμίου Προδρόμου Μέσης** (24/6), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἁγία Τριάδα. Τηλ. 6972875468. Ἐφημέριος: Βαμβακᾶς Τίτος.
10. **Εἰσοδίων Θεοτόκου Παγκαλοχωρίου** (21/11), 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983723968. Ἐφημέριος: Παπαδάκης Παναγιώτης.
11. **Ἁγίου Νικολάου Πηγῆς** (6/12), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἅγιος Δημήτριος καί Πηγιανός Κάμπος. Τηλ. 6979363563. Ἐφημέριος: Λάριος Σταμάτιος.
12. **Ἁγίας Παρασκευῆς Πίκρη** (26/7), 741 00 Ρέθυμνο. Ἐφημέριος: *Πανάρετος Ψαραύτης. Ἐξυπηρετεῖ ὁ Πολυχρονάκης Ἐμμανουήλ.
13. **Ἁγίου Πνεύματος Πρίνου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Νέα Μαγνησία (Ἱερός Ναός Ἁγίας Μαρίας Μαγδαληνῆς, 22/7). Τηλ. 28340-20636. Ἐφημέριος: Δενδρινός Σμάραγδος.
14. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Σκουλουφίων** (6/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ροῦπες (Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου, 30/11). Τηλ. 28340-95061. Ἐφημέριος: Τζαγκαράκης Χαρίλαος.
15. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαμαλευρίου** (15/8), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀστέρι (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4) καί Σταυρωμένος (Ἱερός Ναός Ἁγίας Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου, 28/7). Τηλ. 28310-74546, fax 28310-71526. Ἐφημέριος: Σπυριδάκης Φανούριος.
16. **Ἁγίας Ἄννης Χαρκίων** (25/7), 741 00 Ρέθυμνο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Καβούσι (Ἱερός Ναός Ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου, 26/9). Τηλ. 28310-56414. Ἐφημέριος: Πανταγιᾶς Ἐμμανουήλ.

Δ΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Ἰωάννης Ἀλεξανδράκης.
Τηλ. καί fax 28340 23.102,
οἰκ. 28340 51.302, κιν. 6946695530.

1. **Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ἀγγελιανῶν** (25/3), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκι-

σμούς Ἀλεξάνδρου Χάνι, Χανοθιανά. Τηλ. 28340-51374. Ἐφημέριος: Πολυμίλης Νεκτάριος.

2. **Ἁγίου Μάμαντος Ἁγίου Μάμαντος** (2/9), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀβδελλάς (Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου) καί Ἀργουλιό (Ἱερός Ναός Ἁγίας Πεντηκοστῆς). Ἐφημέριος: Παπαδάκης Ἀντώνιος.
3. **Ἁγίου Χαραλάμπους Ἀλφᾶς** (10/2), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Καλλέργο (Ἱερός Ναός Γενεθλίου Θεοτόκου, 8/9) καί Σκορδίλο (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28340-23379. Ἐφημέριος: Καραγιαννάκης Δημήτριος.
4. **Ἁγίου Δημητρίου Ἀχλαδέ** (26/10), 740 57 Πάνορμο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Σιριπιδιανά (Ἱερός Ναός Ἁγίας Φωτεινῆς, Κυριακή Σαμαρείτιδος). Ἐφημέριος: Δραμουντάνης Βασίλειος.
5. **Ἁγίου Κυπριανοῦ Ἐξάντη** (2/10), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6934205982. Ἐφημέριος: Τσιρίτας Γεώργιος.
6. **Ἁγίας Παρασκευῆς Κεραμωτῶν** (26/7), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Γαρίπας (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου) καί Κρασούνας (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου). Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Μπάταλης Πολυχρόνης.

7. **Ὑπαπαντῆς Σωτῆρος Λαγκᾶς** (2/2), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἄνω Τριπόδο (Ἱερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου, 15/8). Τηλ. 28340-23467. Ἐφημέριος: Τσερβάκης Πέτρος.
8. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Μαργαριτῶν** (15/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Πηγουνιανά (Ἱερός Ναός Ἁγίου Σπυρίδωνος, 12/12) καί Τζανακιανά (Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ, 14/9). Τηλ. καί fax 28340-92466. Ἐφημέριος: Πυθαρούλιος Γεράσιμος.
9. **Ἁγίας Σοφίας Μελιδονίου** (17/9), 740 52 Πέραμα. Τηλ. καί fax 28340-22047. Ἐφημέριος: Γοργοράπτης Σταῦρος.
10. **Ἁγίας Τριάδος Μπαλίου** (Δευτέρα Ἁγίου Πνεύματος), 740 57 Πάνορμο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Βλυχάδα. Ἐφημέριος: *Πετίτ Παῦλος. Ἐξυπηρετεῖ ὁ Τσιρίτας Γεώργιος.
11. **Ἁγίου Φανουρίου Ὀρθέ** (27/8), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-92211. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Καραγιαννάκης Δημήτριος.
12. **Ἀναλήψεως Σωτῆρος Πανόρμου** (Πέμπτη Ἀναλήψεως), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28310-57256. Ἐφημέριος: Κοτζαμπασάκης Ἠλίας.
13. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Πασσαλιτῶν** (6/8), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκι-

σμούς Καλαμάς (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 3/11), Καλανδαρές (Ιερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου, 25/3) καί Μελισσουργάκι (Ιερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 23/4). Τηλ. 28310-30236. Ἐφημέριος: Μπάταλης Πολυχρόνης.

14. **Ἁγίου Γεωργίου Περάματος** (23/4), 740 52 Πέραμα. Τηλ. καί fax 28340-23102. Ἐφημέριος: Ἀλεξανδράκης Ἰωάννης, *Παναγιωτάκης Τιμόθεος.
15. **Ἁγίου Βασιλείου Πλευριανῶν** (1/1), 740 52 Πέραμα. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Βεργιανά (Ιερός Ναός Ἁγίας Βαρβάρας, 4/12), Κάτω Τριπόδο (Ιερός Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου, 30/11) καί Σταυρωμένος (Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ, 14/9). Τηλ. 28340-22105. Ἐφημέριος: Βασιλάκης Βασίλειος.
16. **Ἁγίας Ζώνης Ρουμελῆ** (31/8), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. καί fax 28340-51171. Ἐφημέριος: Σωπασουδάκης Δημήτριος.
17. **Ἁγίου Γεωργίου Σισῶν** (23/4), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51344. Ἐφημέριος: Καλοκύρης Βασίλειος.
18. **Ἁγίου Νικολάου Σκεπαστῆς** (6/12), 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-52031. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Δραμουντάνης Βασίλειος.
19. **Ἁγίου Γεωργίου Χουμερίου** (23/4), 740 52 Πέραμα. Τηλ. καί fax 28340-91033. Ἐφημέριος: Τσιλιμπῶκος Παρθένιος.

Ε΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Γεώργιος Μυρθιανός.
Τηλ. 28340 41.144, fax 28340 41.431,
κιν. 6947096835.

1. **Ἁγίου Νικολάου Ἁγιᾶς** (6/12), 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6948387627 Ἐφημέριος: Ὀντσέσκου Γαβριήλ.
2. **Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ἁγίου Ἰωάννου** (13/11), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Παπαδάκης Ἰωάννης.
3. **Ἁγίου Βασιλείου Ἀΐμονα** (1/1), 740 54 Γαράζο. Τηλ. καί fax 28310-74380. Ἐφημέριος: Κλωνάρης Μιχαήλ.
4. **Ἁγίου Γεωργίου Ἀλλοείδων** (23/4), 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-31177. Ἐφημέριος: Πλουσῆς Κωνσταντῖνος.
5. **Ἁγίου Γεωργίου Ἀνωγείων** (23/4), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6977586700. Ἐφημέριος: Κεφαλογιάννης Ἀνδρέας.
6. **Ἁγίου Δημητρίου Ἀνωγείων** (26/10), 740 51 Ἀνώγεια. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Σίσαρχα

(Ιερός Ναός Ἁγ. Παρασκευῆς, 26/7). Τηλ. 28340-31284. Ἐφημέριος: Δραμουντάνης Ἀνδρέας.

7. **Ἁγίου Ἰωάννου Ἀνωγείων** (29/8), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31073. Ἐφημέριος: Ἀνδρεαδάκης Γεώργιος.
8. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀνωγείων** (15/8), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31281. Ἐφημέριος: Σκουλᾶς Κωνσταντῖνος.
9. **Τιμίου Σταυροῦ Ἀξοῦ** (14/9), 740 51 Ἀνώγεια. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Λιβάδα (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου). Τηλ. καί fax 28340-61427. Ἐφημέριος: Μιγαδάκης Δαυΐδ.
10. **Ἁγίας Πελαγίας Ἀπλαδιανῶν** (8/10), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Παναγιωτάκης Τιμόθεος.
11. **Ἁγίας Παρασκευῆς Βενίου** (26/7), 740 51 Ἀνώγεια. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Κουνάλο (Ἱερός Ναός Ἁγίων Θεοδώρων). Τηλ. 28340-41144, fax 28340-41431. Ἐφημέριος: Μυρθιανός Γεώργιος.
12. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Γαράζου** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ὁμάλα (Ἱερός Ναός Ἁγίου Δημητρίου, 26/10) καί Φαράτσι (Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου, 25/3). Τηλ. καί fax 28340-41006. Ἐφημέριος: Ρουσσάκης Νικόλαος.

13. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Δαμαβόλου** (6/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀβδανίτες (Ἱερός Ναός Ζωοδόχου Πηγῆς, Παρασκευή Διακαινησίμου), Ἅγιος Σίλας (Ἱερός Ναός Ἁγίου Σίλα, 30/7), Ἀλιάκες (Ἱερός Ναός Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ), Καστρί (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου) καί Κεφάλι (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου). Τηλ. 6946084096. Ἐφημέριος: Ἀντωνακάκης Ἰωάννης.
14. **Ἁγίου Γεωργίου Δαφνέδων** (23/4), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Ἐπισκοπή (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου). Τηλ. 6973327829. Ἐφημέριος: Τσιλιμπῶκος Εὐμένιος.
15. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Δοξαροῦ** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Κάμπος Δοξαροῦ (Ἱερός Ναός Ἁγίου Νεκταρίου, 9/11) καί Μακρυγιάννη (Ἱερός Ναός Ἁγίου Νικολάου, 6/12). Τηλ. 28340-61884. Ἐφημέριος: Δρακουλάκης Σάββας.
16. **Ἁγίου Γεωργίου Ζωνιανῶν** (23/4), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. καί fax 28340-61254. Ἐφημέριοι: Ζερβός Ματθαῖος, *Καλυβιανάκης Παρθένιος.
17. **Ἁγίου Γεωργίου Θεοδώρας** (23/4), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Κουγιουμουτζάκης Γεώργιος.

18. **Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Καλύβου** (8/11), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6972895276. Ἐφημέριος: Παπαδάκης Ἰωάννης.
19. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κράνας** (15/8), 740 51 Ἀνώγεια. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Μυρθιανός Γεώργιος.
20. **Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρυονερίου** (15/8), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τούς οἰκισμούς Ἀγρίδια (Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, 3/11) καί Τσαχιανά (Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀποστόλων, 29/6). Τηλ. 6975858920. Ἐφημέριος: Ἀουάντ Πορφύριος.
21. **Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Λιβαδίων** (6/8), 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61732. Ἐφημέριοι: Κόκκινος Ἀνδρέας, *Μανουσάκης Εὐφραίμ.
22. **Ἁγίας Σοφίας Μουρτζανῶν** (17/9), 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41319. Ἐφημέριος: Μαϊνωλᾶς Ραφαήλ.
23. **Ἁγίου Γεωργίου Χελιανῶν** (23/4), 740 54 Γαράζο. Ἐφημέριος: Ἐξυπηρετεῖ ὁ Παναγιωτάκης Τιμόθεος.
24. **Ἁγίας Κυριακῆς Χώνους** (7/7), 740 54 Γαράζο. Περιλαμβάνει καί τόν οἰκισμό Δροσιά (Ἱερός Ναός Ἁγίας Ἀγάπης, 17/9). Ἐφημέριος: Κουγιουμουτζάκης Γεώργιος.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

1. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Ρουμελῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51302 καί 23102.
2. **ΑΜΠΑΝΑΒΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀσκούτση 47, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55931, 25607 καί 6977135680.
3. **ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ**. Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ρουστίκων, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6983721243.
4. **ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31073.
5. **ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Οἰκονόμος. Κεφάλι, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41182.
6. **ΑΟΥΑΝΤ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Χαλέπας, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 6975858920.
7. **ΑΡΑΜΠΟΓΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ**. Πρωτοπρεσβύ-

τερος. Ἁγίου Ἰωάννου 164, Ἰρφάν Μετόχι, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55568 καί 28854.

8. **ΒΑΜΒΑΚΑΣ ΤΙΤΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6972875468.
9. **ΒΑΡΔΙΔΑΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἱερᾶς Μητροπόλεως 10, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6973301081.
10. **ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀλφά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-22105.
11. **ΓΑΒΑΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Κολοκοτρώνη 30, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-27429.
12. **ΓΑΒΑΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἄνω Βαλσαμόνερο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31598.
13. **ΓΑΛΕΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀτσιπόπουλο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 58.113.
14. **ΓΚΡΙΓΚΟΡΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γ. Ἀνδρουλιδάκη 27, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-28244.
15. **ΓΟΡΓΟΡΑΠΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μελιδόνι, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-22047.

16. **ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ ΣΜΑΡΑΓΔΟΣ**. Οἰκονόμος. Ἰωνίας 72, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983249677.
17. **ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Νέα Μαγνησία, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-93370.
18. **ΔΡΑΚΟΥΛΑΚΗΣ ΣΑΒΒΑΣ**. Οἰκονόμος. Ἱερά Μονή Βωσάκου, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-61884.
19. **ΔΡΑΜΟΥΝΤΑΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31284.
20. **ΔΡΑΜΟΥΝΤΑΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελῆ, 740 57 Πάνορμο.
21. **ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Προηγούμενος. Ἱερά Μονή Ρουστίκων, 740 55 Ἐπισκοπή.
22. **ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μάχης Ποταμῶν 6, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. καί fax 28310-28651, κιν. 6976681171.
23. **ΖΕΡΒΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ζωνιανά, 740 51 Ανώγεια. Τηλ. 28340-61254, 6974024650.
24. **ΖΟΥΜΠΕΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**. Ἀρχιδιάκονος. Ψυχουντάκη Στυλιανοῦ 15, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974906333.

25. **ΖΩΛΟΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γάλλος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-50711.
26. **ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πρεσβύτερος. Ἀποσπασμένος εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.
27. **ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Σίσες, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51344.
28. **ΚΑΛΟΚΥΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Σίσες, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6977140605.
29. **ΚΑΛΥΒΙΑΝΑΚΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος Ἱερά Μονή Ἀτάλης-Μπαλῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-94274.
30. **ΚΑΜΑΡΙΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Τεσσάρων Παίδων, Ἀτσιπόπουλο, Τ.Θ. 4002, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-58727 καί 6945648716.
31. **ΚΑΜΗΛΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Πορτάλιου 31, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29324 καί 22731.
32. **ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀλφά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-23379.

33. **ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀμπελάκι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-41239
34. **ΚΑΡΓΙΑΝΑΚΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Συβρίτου 6, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-26330 καί 22871.
35. **ΚΑΤΣΙΠΟΥΛΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουσσοσπίτι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-75367.
36. **ΚΕΡΙΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἄνω Μαλάκι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28317-73005.
37. **ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31293.
38. **ΚΛΕΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Π. Κορωναίου 26, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22637 καί 22735.
39. **ΚΛΩΝΑΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Κανάρη 36, 713 07 Ἡράκλειο. Τηλ. 6981875540.
40. **ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Κράνα, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61732.
41. **ΚΟΠΑΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.** Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Μαρουλᾶς, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-71923.

42. **ΚΟΤΖΑΜΠΑΣΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γουλεδιανά, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-57256.
43. **ΚΟΥΤΙΟΥΜΟΥΤΖΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Χῶνος, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 2810-263238.
44. **ΚΟΥΜΕΝΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 53 Σπῆλι. Τηλ. 28320-22558 καί 6972998014.
45. **ΚΟΥΤΑΝΤΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ**. Ἀποσπασμένος εἰς τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν Αὐστραλίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
46. **ΚΟΥΦΟΥΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ρουστίκων, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-91205 καί 6942919751.
47. **ΚΥΡΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Στ. Μανιουδάκη 29, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-24829 καί 28914.
48. **ΛΑΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-32215.
49. **ΛΕΛΕΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀργυρούπολη, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-81377.
50. **ΛΟΥΚΟΓΕΩΡΓΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Πανεπιστημίου Κρήτης 15, Πανόραμα Ἀτσιποπούλου, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-23575 καί 61852.
51. **ΜΑΓΚΑΦΑΣ ΒΟΣΠΟΡΙΟΣ**. Ὑπογραμματεύς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀποσπασμένος εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.
52. **ΜΑΪΝΩΛΑΣ ΡΑΦΑΗΛ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Δισκουρίου, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-41277.
53. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χρωμοναστήρι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-75245.
54. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Καλονύκτης, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 6936887982.
55. **ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ ΕΥΦΡΑΙΜ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ἀρσανίου. 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936040128.
56. **ΜΑΝΟΥΣΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**. Πρεσβύτερος. Τηλ. 6987091491.
57. **ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ἁγίου Παύλου Ἁλλου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6974344276.
58. **ΜΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χαρίκλειας Δασκαλάκη

13, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-53304 καί 6981028772.

59. **ΜΕΤΑΞΑΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Πορτάλιου 30, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-29097 καί 22731.
60. **ΜΙΓΑΔΑΚΗΣ ΔΑΥΪΔ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀξός, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 2810-823072, τηλ. καί fax 28340-61427.
61. **ΜΠΑΤΑΛΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐμμ. Γενεράλη 3, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936166052.
62. **ΜΠΕΜΠΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**. Πρεσβύτερος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6946601886.
63. **ΜΠΕΜΠΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31340.
64. **ΜΥΡΘΙΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Βενί, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-41144.
65. **ΜΥΣΤΡΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀτσιπόπουλο, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31915 καί 6974801281.
66. **ΝΕΟΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Ἰωνίας 52, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-24958 καί 6976992739.

67. **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Μανούσου Μανούσακα 11, Πανόραμα Ἀτσιποπούλου, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-36016, 50582 καί 29039.
68. **ΞΕΝΙΚΑΚΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γ. Βόλακα 17, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-51424 καί 29039.
69. **ΟΝΤΣΕΣΚΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἁγιά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6948387627.
70. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ ΤΙΜΟΘΕΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Βωσάκου, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-61884.
71. **ΠΑΝΤΑΓΙΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ**. Πρωτοπρεσβύτερος. Χάρκια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6978927387.
72. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ**. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κάλυβος, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-61441.
73. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ**. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης, Ἡγούμενος. Ἱερά Μονή Ἁγίας Ἀναστασίας Ρωμαίας, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-56328 καί 6979614464.
74. **ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ**. Πρεσβύτερος. Κάλυβος, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6974599644.

75. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ψηλορείτου 7, 741 33 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983723968.

76. ΠΑΠΑΛΕΒΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ. Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6982623839.

77. ΠΑΠΑΡΓΥΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γεράνι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31443.

78. ΠΑΤΤΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κνωσοῦ 5, 741 32 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-55784 καί 25878.

79. ΠΕΤΙΤ ΠΑΥΛΟΣ. Ἀποσπασμένος εἰς τήν Ἱ. Μητρόπολιν Μεξικοῦ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου.

80. ΠΛΟΥΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Πρωτοπρεσβύτερος. Ἀνώγεια, 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 6972341981.

81. ΠΟΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Γωνιά, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31523 καί 25878.

82. ΠΟΛΥΜΙΛΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51374.

83. ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Πνευματικός, Οἰκονόμος. Ἀμνάτος, Τ.Θ. 5401, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6945056045.

84. ΠΥΘΑΡΟΥΛΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης. Μαργαρῖτες 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28341-00010.

85. ΡΙΤΖΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἅγιος Ἀνδρέας, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-31610.

86. ΡΟΥΣΣΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γαράζο, 740 54 Γαράζο. Τηλ. 28340-41006.

87. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ. Πρωτοπρεσβύτερος. Ἁγία Παρασκευή, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-27804.

88. ΣΗΦΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Σταυρωμένος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-74380 καί 6974768334.

89. ΣΚΟΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. 740 51 Ἀνώγεια. Τηλ. 28340-31281.

90. ΣΚΟΥΡΙΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Χαλεβιανή Περιβολίων, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 26.823.

91. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Τ.Θ. 06, Ἀστέρι, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6948946069.

92. ΣΠΥΡΛΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Πρεσβύτερος. 28ης Ὀκτωβρίου 17, 741 33 Ρέθυμνο.

93. ΣΤΡΙΛΙΓΚΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ. Πρεσβύτερος. Πρινές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6936670452.

94. ΣΩΠΑΣΟΥΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ρουμελῆ, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 28340-51431.

95. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Κυριάννα, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83183.

96. ΤΖΑΓΚΑΡΑΚΗΣ ΧΑΡΙΛΑΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Βιράν Ἐπισκοπή, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-95061.

97. ΤΖΙΛΙΓΚΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐλεύθερνα, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 6979693655.

98. ΤΣΑΒΛΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ. Ἀρχιμανδρίτης. Ἀποσπασμένος εἰς τό Οἰκουμ.Πατριαρχεῖον.

99. ΤΣΑΚΠΙΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Νικαίας 19, Τσεσμές, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-52939, κιν. 6908858995.

100. ΤΣΕΡΒΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Λαγκά, 740 52 Πέραμα. Τηλ. 28340-23467.

101. ΤΣΙΛΙΜΠΩΚΟΣ ΕΥΜΕΝΙΟΣ. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83116.

102. ΤΣΙΛΙΜΠΩΚΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ. Πνευματικός, Ἀρχιμανδρίτης. Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-83116.

103. ΤΣΙΡΙΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Πρωτοπρεσβύτερος. Ἐξάντης, 740 57 Πάνορμο. Τηλ. 6934205982.

104. ΦΛΟΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Γεωργακάκη 45, Τ.Θ. 2414, Τρία Μοναστήρια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6983943728.

105. ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ. Οἰκονόμος. Ἅγιος Κωνσταντῖνος, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 6972188914.

106. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβ. Τ.Θ. 3568, Φραντζεσκιανά Μετόχια, 741 00 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310 31.975.

107. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ. Πρεσβύτερος. Τ.Θ. 3568, Φραντζεσκιανά Μετόχια, 741 00 Ρέθυμνο.

108. ΧΑΤΖΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος. Ἅγιος Κωνσταντῖνος, 740 55 Ἐπισκοπή. Τηλ. 28310-91098.

109. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. Πνευματικός, Πρωτοπρεσβύτερος, Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος. Π. Μανουσάκη 18, 741 31 Ρέθυμνο. Τηλ. 28310-22857 καί 28914.

110. ΨΑΡΑΥΤΗΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ. Μέγας Ἱεροκήρυξ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀποσπασμένος εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΙΕΡΕΙΣ

1. **Ἀστρινάκης Κωνσταντῖνος**, Πρωτοπρεσβύτερος Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.
2. **Βαλέργας Μανοῦσος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
3. **Γαλεράκης Νικόλαος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
4. **Γερωνυμάκης Ἐμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
5. **Γιαννούλης Ἐμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
6. **Δάνδολος Δημήτριος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
7. **Δεληγιώργης Ἐμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
8. **Διαλεκτός Μιχαήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
9. **Ζερβός Ἀθανάσιος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
10. **Καθαράκης Ἐμμανουήλ**, Πρωτοπρεσβύτερος.
11. **Λαζάρου Χρῆστος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
12. **Λελεδάκης Ἰωάννης**, Πρωτοπρεσβύτερος Οἰ - κουμενικοῦ Θρόνου.
13. **Παπαδογιάννης Ἀνδρέας**, Πρωτοπρεσβύτερος.
14. **Παπαδοπετράκης Εὐάγγελος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
15. **Ρουσσάκης Νικόλαος**, Πρωτοπρεσβύτερος.
16. **Φλουρῆς Παντελεήμων**, Πρωτοπρεσβύτερος.

Τά διοικητικά στοιχεῖα τῆς Μητροπόλεως ἔχουν ἀνανεωθεῖ τήν 20ήν Νοεμβρίου 2023. Ἀλλαγές, οἱ ὁποῖες προέκυψαν μετά τήν παραπάνω ἡμερομηνία θά περιληφθοῦν στό ἡμερολόγιο τοῦ ἑπομένου ἔτους.

Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.imra.gr

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΣΥΝΑΞΗ ΝΕΩΝ & ΦΟΙΤΗΤΩΝ

√ Κάθε Πέμπτη βραδυ, απο 8.00 εως 10.00 μ.μ.

√ με τη συμμετοχη του Σεβ. Μητροπολιτου

Ρεθυμνης και Αυλοποταμου κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ

√ Στην Αιθουσα Εκδηλωσεων του Ιερου Ναου

των Αγιων Τεσσαρων Μαρτυρων της πολεως Ρεθυμνης

✦

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΝΑΞΕΩΣ:

√ Πανοσιολ. Αρχιμανδριτης Βασιλειος Παπαδακης

√ Αιδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτερος Νικολαος Νικηφορος

ΑΓΙΑΣΜΟΣ-ΕΝΑΡΞΗ: Πεμπτη 26 Οκτωβριου 2023, 6:00 μ.μ.

Ἀπό τόν Ἁγιασμό γιά τήν ἔναρξη τῆς Συνάξεως Νέων καί Φοιτητῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τήν 26η Ὀκτωβρίου 2023, στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ «ΘΕΟΜΗΤΩΡ»

Σχολες Αγιογραφιας & Ψηφιδωτου

Η **Ιερά Μητρόπολη Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου** θα λειτουργήσει και εφέτος, στους χώρους του Κέντρου Πολιτισμικής και Κοινωνικής Διακονίας **«ΘΕΟΜΗΤΩΡ»**, **Σχολές Αγιογραφίας και Ψηφιδωτού**, με **δωρεάν** φοίτηση για όσους επιθυμούν να μυηθούν στις Ιερές αυτές Τέχνες.

⇒ **Αγιογραφία** διδάσκει ο Αγιογράφος **κ. Νικόλαος Ρουσσάκης**.
⇒ **Ψηφιδωτό** διδάσκει ο Αγιογράφος-Ψηφιδογράφος **κ. Εμμανουήλ Ρουκούδης**.
⇒ **Αγιασμός** για την Έναρξη των μαθημάτων: **Τετάρτη, 11 Οκτωβρίου 2023, 6:00 μ.μ.**
⇒ Εγγραφές:
- Για τη **Σχολή Αγιογραφίας**, στον **κ. Νικόλαο Ρουσσάκη**, τηλ. **6986230224**.
- Για τη **Σχολή Ψηφιδωτού**, στον **κ. Εμμανουήλ Ρουκούδη**, τηλ. **6974411593**.

Ἀπό τόν Ἁγιασμό γιά τήν ἔναρξη τῶν Σχολῶν Ἁγιογραφίας καί Ψηφιδωτοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τήν 11η Ὀκτωβρίου 2023, στό Κέντρο Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας "Θεομήτωρ".

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ

√ ΤΜΗΜΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ:
ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

✦

√ ΤΜΗΜΑ ΜΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ:
ΑΙΘΟΥΣΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ

✦

√ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ-ΕΓΓΡΑΦΕΣ:
ΑΙΔΕΣΙΜΟΛ. ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΝΟΥΣΕΛΗΣ
ΣΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 6987091491

Ἀπό τόν Ἁγιασμό γιά τήν ἔναρξη τῶν Τμημάτων Πρακτικῆς Ψαλτικῆς Ρεθύμνου καί Μυλοποτάμου, τήν 23η καί 24η Ὀκτωβρίου 2023, στήν αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης καί στήν αἴθουσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Περάματος, ἀντίστοιχα.

Ἀπό τόν Ἁγιασμό γιά τήν ἔναρξη τῶν μαθημάτων στή Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τήν 18η Σεπτεμβρίου 2023, στό Κέντρο Πολιτισμικῆς καί Κοινωνικῆς Διακονίας "Θεομήτωρ".

Ἀπό τίς παραστάσεις τοῦ ἔργου «Ἀγνώστου Βυζαντινοῦ-Χριστός Πάσχων», τό ὁποῖο ἀνέβασε ἡ Θεατρική Ὁμάδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου σέ δύο παραστάσεις, τήν 7η καί τήν 8η Ἀπριλίου 2023, στό Ἀμφιθέατρο τοῦ ΤΕΙ, στά Περιβόλια Ρεθύμνου.

ΤΟ ΔΙΠΛΟ ΤΕΥΧΟΣ 40-41 ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐκδόθηκε γιὰ τὰ ἔτη 2022-2023 τὸ ὑπ' ἀριθμ. 40-41 διπλὸ τεῦχος τοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου *ΝΕΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΡΗΤΗ*. Πρόκειται γιὰ τὸ πρῶτο τεῦχος τῆς Δ΄ Περιόδου τοῦ περιοδικοῦ, στὸ ὁποῖο, μετὰ τὸ Προλόγισμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ καὶ τὸν Πρόλογο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Προδρόμου, περιλαμβάνονται οἱ ἑξῆς πρωτότυπες ἐργασίες:

1) Τοῦ κ. Ἀνδρέου Γ. Καραπιδάκη, μὲ τίτλο: *«Ἡ Ἀντιρρητικὴ Θεολογικὴ Γραμματεία στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη κατὰ τὸν ΙΔ΄ καὶ ΙΕ΄ αἰώνα: οἱ συγγραφεῖς καὶ ἡ διδασκαλία τους»*.

2) Τοῦ κ. Ἰωάννου Ἠλ. Βολανάκη, μὲ τίτλο: *«Ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸν οἰκισμὸ Θρόνος Ἀμαρίου Ρεθύμνης Κρήτης»*.

3) Τοῦ κ. Μιχάλη Γ. Βοσκάκη, μὲ τίτλο: *«Τὸ Παρδὶ καὶ ἡ ἐκκλησία του στὸ χωριὸ Κουροῦτες. Διερεύνηση προέλευσης τῆς ὀνοματοδοσίας τοῦ τοπωνυμίου καὶ τῆς ἐκκλησίας»*.

4) Τοῦ κ. Κώστα Ράλλη, μὲ τίτλο: *« Ἡ Κυρία τῶν Ἀγγέλων. Ἡ διαδρομὴ τοῦ ναοῦ μέσα στὸν χρόνο»*.

5) Τοῦ κ. Γεωργίου Ν. Τσιγδινοῦ, μὲ τίτλο: *«Ὁ ἀσυμβίβαστος Ἐπίσκοπος Λάμπης († 9.7.1793)»*.

6) Τοῦ κ. Ἀναστασίου Ε. Πετράκη, μὲ τίτλο: *«Ἀπὸ τὴν ἱστορία στὸν θρύλο ἢ ἀπὸ τὸν θρύλο στὴν ἱστορία; Μιὰ νέα ἄγνωστη παραλλαγὴ τοῦ δημοτικοῦ ἄσματος τοῦ Ξωπατέρα»*.

7) Τοῦ κ. Βασιλείου Οἰκονομίδη, μὲ τίτλο: *«Διδάσκοντας στὸ νηπιαγωγεῖο τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ τὸν Εὐαγγελισμὸ τῆς Θεοτόκου»*.

8) Τοῦ κ. Μιχάλη Τρούλη, μὲ τίτλο: *«Μνήμη θυσιαστικῆς συνδρομῆς τῶν Μανιατῶν στοὺς κρητικοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνες»*.

9) Τοῦ κ. Κωστῆ Ἠλ. Παπαδάκη, μὲ τίτλο: *«Κοσμικὰ καὶ Ἐκκλησιαστικὰ Τοπωνύμια τῆς πόλης τοῦ Ρεθύμνου στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας [(1646-1898 (1913)])»*.

10) Τοῦ κ. Ἄρη Χατζηδάκη, μὲ τίτλο: *«Ἔργα καὶ μηχανικοὶ στὴν ὀθωμανικὴ Κρήτη»*.

11) Τοῦ κ. Κώστα Ράλλη, μὲ τίτλο: *«"Μὲ πετρέλαιο καὶ δυναμίτη...". Τὰ μικρογεγονότα κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας στὸ διαμέρισμα τοῦ Ρεθύμνου»*.

12) Τοῦ κ. Μανώλη Γ. Ἀνδρουλιδάκη, μὲ τίτλο: *«Τὸ Μεγάλο Κάστρο στὰ ἔργα τοῦ Νίκου Καζαντζάκη»*.

13) Τοῦ κ. Μανώλη Δ. Γιανουσάκη, μὲ τίτλο: *«Ὁ δημοδιδάσκαλος Κωνσταντῖνος Χρήστου Νικολουδάκης»*.

Ἐπίσης, τιμῆς ἕνεκεν, περιλαμβάνεται καὶ ἡ νεκρολογία τοῦ κ. Ἡρακλῆ Ἐμμ. Καλλέργη γιὰ τὸν ἀείμνηστο Καθηγητή Θεοχάρη Δετοράκη, μὲ τίτλο: «Μνήμη Θεοχάρη Δετοράκη (1936-2023)».

Τέλος, δημοσιεύονται ἀπὸ τὸν Δευθυντὴ Ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ, ἐντιμολ. κ. Μιχαὴλ Τρούλη, Ἄρχοντα Ἱερομνήμονα τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, «Βιβλιογραφικὰ Σημειώματά» του.

Λεπτομέρειες ἀπό ξυλόγλυπτο Ἀρχιερατικό μπαστούνι μέ τίς μορφές τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Μαρτύρων.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τό Ἡμερολόγιο τοῦ ἔτους 2024
ἐκδίδεται μέ τήν πρόνοια
τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου
κ.κ. ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ,
καί τήν ἐπιμέλεια
τοῦ Παν. Ἀρχιμ. Ρωμανοῦ Ἀναστασιάδη
καί τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Γοργοράπτη, πτ. Θεολογίας.

Τά ἔσοδα διατίθενται
ὑπέρ τοῦ κοινωνικοῦ καί πνευματικοῦ ἔργου
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:
Ἐνθύμιον 200ετηρίδος Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ